6
1-d
8

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
1 D
6

Digitized by Google

Digitized by Google

6.1.D.6

GRAMMATICA.

SYRA,

Duobus libris methodice explicata,

à

CASPARO VVASERO,

TIGVRINO.

Editio poſterior, priori ita emendatior & locupletior, ut nova videri poſſit.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA
VITTORIO EMANUELE

LEIDAE,
Typis RAPHELENGIANIS.
ANNO DOM. 1619.

79
Digitized by Google

Digitized by Google

CASPAR VVASERVS

Filiis ſuis dilectis,

IOHANNI, IOSIÆ, IOH. HEINRICO, RODOLPHO, & CASPARO WASERIS, εὐζωΐαν καὶ εὐδαιμονίαν.

optat toto pectore.

ETSI multæ mihi cauſſæ fuerunt, cur poſtremam manum adjecerim Grammaticæ meæ Syræ; quam, annos ante viginti, in nobili Batavorum Academia Lugdunenſi, conſcripſi, ſuaſore & hortatore Fr. Raphelengio, viro clariſſimo: hæc tamen una longè maximum apud me pondus habuit meritò, quòd linguam, cujus præcepta hîc trado, meminiſſem, ipſo Servatoris noſtri ore ſanctificatam eſſe, cui, dum in terris verſaretur, vernacula fuit atque domeſtica. Accedebat cohortatio amicorum perplurium: qui, ut id laboris mihi ſumerem, crebris litteris à me petierunt: inter quos non poſtremo loco cenſeo præſtantiſſimum virum, Thomam Erpenium, Profeſſorem Linguarum Orientalium in eadem Lugdunenſi ſchola; qui, Grammaticâ ſuâ Arabicâ, feliciſſimo conatu, accuratiſſimè conſcriptâ, recenter ad me miſsâ, non obſcurè innuit, è re literariâ fore, ſi ſubciſivis

BIBLIOTEC ROM VITTORIO EMAN

Digitized by Google

ciſivis horis Syram meam interpolarem, unaque conjungerem: Quorum equidem petitionem defugere nolens, iſtud, quod in publicum nunc prodit, breve quidem, ſed tamen perſpicuum, ſpero, & methodicum *συςημα*, quantâ par erat diligentiâ ac fide concinnavi.

VOBIS autem filij chariſſimi, hanc operam deſtinavi, & inſcripſi, ut, occaſione ejus, cum ad alias præclaras artes atque ſcientias, tum ad celebre linguarum ſtudium vos exhortarer. De artibus atque ſcientiis, quæ quanto pretio, quantæ curę atque cordi vobis eſſe debeant, alio loco & tempore intellexiſſe vos ſcio, dicam jam dihil. At ſtudium linguarum uti ſeriò & alacriter amplectamini & perſequamini, quæ vos poſſint movere, perplura ſunt.

LATINA equidem & GRAECA linguæ quam ſint magnæ laudis, & ineffabilis boni, utque hæc illam longé antecellat, quod Deus eâ ſcribi voluerit ſalutis noſtræ doctrinam, & ſcientiæ omnes primitus ſint traditæ, aque præſtantiſſimis ingeniis propè conſummatæ: jam ex pręceptoribus veſtris doctiſſimis; qui in Heydelbergenſi, Genevenſi, Oxonienſi, Groninginâ, Patavina, & patriâ Scholâ, pleroſque veſtrum erudiunt, adque humanitatem informant, didiciſtis, ſpero & opto.

His, *σὺν τῷ ἀπεφαρρήτῳ θεῷ* & præceptorum ac veſtrâ induſtriâ cognitis, uti paulatim ad HEBRAEAE ſtudium animos appellatis, judicem ego non inconſultum: & ſtimulo acerrimo vobis eſſe poſſit, quod eâ linguâ nihil eſt antiquius; quippe cum ipſis Mundi exordiis natâ & formatâ: quod nihil eſt eâ dignius; quippe a Deo, Angelis, & Prophetis uſurpatâ; in qua coele-

cœleſtia oracula, & æternæ ſalutis conſequendæ modum, nec non nomen illud Dei admirabile, quod priora ſecula ſacro ſilentio ſemper ſunt venerata, nobis monſtrarunt ac declararunt: quòd denique nihil eâ eſt cultius, purius, elegantius; qua vel una ratione reliquas linguas ſuperat omnes. Etenim nullum artificium, nullam figuram aut colorem huic deeſſe, conſtat inter omnes, qui ejus rudimentis vel leviter ſunt imbuti. In veteri certè Teſtamento, libro non magno, tantam ſtyli Majeſtatem & puritatem liceat deprehendere, ut facile appareat, Spiritum ſanctum breviſſimo libro ampliſſimum artificium declarare voluiſſe. Moſaïcos libros, ſicut & hiſtoricos reliquos, fluenti admodum & facili oratione compoſitos, quis quæſo ignorat? Iob, Pſalmi, Proverbia, Eccleſiaſtes, Canticum canticorum poëticam habent loquendi rationem inſignem. Iſaïas; quem ex regia ortum familia noviſtis, tanta eloquentia librum ſuū contexuit, ut omnes Latinos Græcòſve oratores longo poſt ſe intervallo relinquat. Homerus; cujus tanta fuit claritudo, ut mortuum multæ Greciæ urbes certatim ſibi vindicarent: Plato; qui, quòd in omni diſciplinarum genere ſuper omnes Philoſophos excelluerit, θεῖος *divinus*, fuit appellatus: Eurypides; cujus ſingulos verſus ſingula teſtimonia putavit Tullius, quemque gravitate ſententiarum etiam maximis Philoſophis parem prædicavit Quintilianus: Demoſthenes, Æſchines, Iſocrates, alii viri ſummi, etiam inter Latinos, lectores ſuos afficiunt, delectant, movent: Verum enim verò ſi ad Iſaïam ſeſe contulerint, vis illa humana ſtatim evaneſcet. Tot enim continet tranſlationes, tot figuras, tot lumina orationum, ut ſcriptores illi omnes,

Digitized by Google

cum eo collati, frigere prorſus videantur. Atque id quidem tam pręclarum pręconem decebat, ut ſcilicet aureo eloquentię flumine, ſermone cultiſſimo, puriſſimo, elegantiſſimoque Dei erga mortales benevolentiam & amorem prędicaret, auctoremque ſalutis annunciaret: quandoquidem, ut ſcite air Athanaſius, τὸ πλεῖστον τῆς προφητείας αὐτοῦ ἐστὶν εὐαγγέλια περὶ τῆς ἐν σαρκὶ παρουσίας τοῦ λόγου καὶ ὧν ἀνεδέξατο δι' ἡμᾶς παθῶν, *potiſſima Prophetiæ ipſius pars continet Euangelia de manifeſtato in carne Sermone, & paſſionibus: quas pro nobis ſuſtulit, &c.* Nec ſanè in reliquis Prophetis minorem cultum, quamvis ad hoc grande dicendi genus Iſaïæ non accedant, obſervare manifeſto licet. Magna hęc ſunt, permagna, nec contemnenda; ac proinde nihil prius, nihil antiquius vobis debet eſſe hac tam eximia lingua, præſertim ad ſacroſancta religionis Chriſtianæ myſteria, aliquando, ſi Deo videatur, admittendis.

Accedit, quod, ſi Hebręam linguam addidiceritis; & quidem præceptis potius, quam uſu, quę in Theſauro aureo Buxdorffiano perſpicua & continenti ſerie tradita, ipſoque uſu egregie confirmata reperiatis, inde ad CHALDAEAM vobis pateat aditus; quæ Hebręæ quam proximè eſt affinis; ac proinde ita haud comparata, ut a ſtudio ejus abhorrere quemquam, niſi amentem & vecordem oporteat. Etenim pręter pauca verba; quę Hebręi vel planè non uſurpant, vel non frequentant, præcipua differentia in terminatione, mutatione litterarum, punctorum & articulorum variatione, hoc eſt, in analogia, non eſſentia utriuſq; lingue conſiſtit. At vero, obſecro, Chaldęa hęc qualis lingua eſt? quanta eſt? Conſtat, & nemo poteſt negare antiquitatis peritus, monumenta Chaldęorum, Zoroaſtris cum primis

mis

Digitized by Google

nis quem Chami ex Mizraïmo nepotem fuiſſe credidit Antiquitas, quique ob ſummam aſtrorum peritiam quaſi ζῶον ἄϛρον fuit appellatus; quę Metaphyſicam, Mathematicam, Phyſicam, Politicam, Logicam denique continebant, Chaldęo idiomate fuiſſe exarata: ex quibus, quicquid habuit Plato, quicquid Ariſtoteles, quicquid Gręci omnes habuerunt de rebus divinis & humanis, cœleſtibus & terrenis, id omne mutuati ſunt: quanquam in fabulas & prodigioſa quędam commenta ſubdolo ingenio commutatum, ne ab aliis vicinis populis ingratitudinis, turpiſſimoque furti crimine convicti quaſi graculi cęterarum avium plumis exuti, exſibilarentur & exploderentur. Conſtat pręterea, & nemo vel parum in Ioſephi hiſtoria verſatus ignorat, Abrahamum, principem Patriarcharum, natione Chaldęum, omni diſciplinarum genere, pręſertim vero Mathematicarum, non tantum excelluiſſe, ſed eas quoque Ægyptios in lingua Chaldęa docuiſſe. Quid plura? Veteris Teſtamenti libros cum fructu & compendio volvere connitentibus occurrent vobis in Iobo, Proverbiis, Ieremia, & alibi, vocabula non pauca Chaldęa: occurrent Daniel, Eſdras magnam partem Chaldęè conſcripti, & duo illi eminentes interpretes Chaldæi, Ionathan Vzielis F. pręcipui inter Hebręos doctoris Hillelis diſcipulus, & Onkelos, Titi Veſpaſiani F. ex ſorore nepos; quorum ille Prophetas, hic vero Pentateuchum in Chaldęum ſermonem transfudit, tanta felicitate ac dexteritate, ut paraphraſes eorum divinis legibus æquiparare non dubitent ipſi Iudęi, quorum proinde verba, ad diſputationem ſi ventum ſit, tuto citati, adque retundendas blaſphemę ſectę calumnias in DOMINVM noſtrum efficaci-

ficaciter adhiberi poſſint. Hęc vero omnia quomodo abſque Hebręarum & Chaldęarum litterarum cognitione probè & exactè, pro ut opus eſt, intelligatis, equidem nullus capio.

Hebręæ ac Chaldęæ linguæ prçeceptis rite imbutis, nemo ſanæ mentis, opinor, vobis vitio vertet, ſi ad SYRAM quoque, quæ hodie *Antiochena*, ſeu *Comagena*, & *Maronitica* dicitur, a locis, ubi ea creberrimi inter incolas eſt uſus, pio auſu aſpiretis. Eſt enim hęc ex Hebręa ac Chaldęa conflata: cœpitque circa Cyri, Perſarum Monarchæ tempora, aut non ita multo poſt, regnante videlicet Dario Hiſtaſpis F. Tunc enim Iudęis; qui annos LXX. & amplius in Babylone exulaverant, libera Ieroſolymam redeundi facta copia, qui ex tribu potiſſimum Iudę & Benjamin, duce Zorobabele, ad patrias ſedes ſunt reverſi, ſenſim labentibus annis, Chaldęoque ſermone nonnihil immutato, huic linguæ dederunt originem. Quo tempore non tantum Talmud Hieroſolymitanum a R. Iuchannan fuit conſarcinatum; in quod, præter Chaldæas, Babylonias & Aſſyrias voces, in Syriſmum utcunque detortas, plurima quoque tum a Perſis & Arabibus, tum a Græcis & Latinis petita vocabula irrepſerunt: ſed etiam Targum Hieroſolymitanum in veteris Teſtamenti Hagiografa contextum perhibetur, a paraphraſibus Ionathanis, & Onkeli, ſermone ac ſenſu nonnihil varium ac diſcrepans. In ipſa igitur hac lingua ſi induſtria veſtra aliquando deſudet, nemo, inquam, φρενήρης & mentis compos, jure reprehendere vos poſſit: præſertim qui ad animum ſuum revocat, illam ab Alexandri M. monarchia, uſque ad ſervatoris ætatem, ſub quam genti Iudæorum vernacula fuit, evincentibus id vocibus,

Digitized by Google

in novo Teſtamento Græco relictis quamplurimis, æque latam periodum, atque vel Hebræam vel Chaldæam conſecutam eſſe: in illa etiam, poſt Servatoris ætatem, primo ſtatim naſcentis Chriſtianiſmi ſeculo, vel ab Apoſtolis ipſis, vel a diſcipulis eorum, paraphraſin Syram; quæ in idem novum Teſtamentum extat, conſcriptam. Cujus preſtantiſſimæ paraphraſeos antiquitatem cum incorrupta ſermonis elegantia, tum defectus epiſtolę Petri II. Iohannis II. & III: Sancti Iudæ, Apocalypſeos, & accuſationis adulteræ apud Iohan. quæ ipſa apud Chryſoſtomum quoque, Theophylactum & Nonnum deſideratur, ſatis ſuperque confirmant: ut de dignitate & auctoritate illius nihil dicam. Quæ tanta quum ſemper fuerit, & etiam-num ſit, ut Græcæ propemodum verſioni a non paucis æquiparetur (unde vel ex ipſa potius, quam è Græca, verſa eſt ut plurimum Arabica interpretatio non improbæ notæ:) aut ſaltem ſic ſe habeat, ut obſcuriora loca multa mirifice inde illuſtrari poſſint: ille laudatiſſimus Romanorum Imperator FERDINANDVS eam, ſeculo ſuperiore, ſplendido opere, magnis ſumptibus, & characteribus novis Syris; quibus Chriſtiani, Aſiam hodie incolentes, in ſcribendis chirographice libris ſuis utuntur, Viennæ, in anno DOMINI LXII apud Mich. Zimbermannum, in quarta forma, ex manuſcriptis duobus codicibus, excudendam curavit: elegantiſſimæ hujuſce editionis curam non gravatè ſuſcipiente nobiliſſimo viro, Io. Alberto VVidmanſtadio, I.C. Senatore regio, & provinciarum orientalium Auſtriæ cancellario, &c. occaſionem ei ad tam ſanctam operam præbente Ignatio, Patriarcha Antiocheno; qui ex Meſopotamia Moſen Meridinæum, Sacerdotem in

Rhætia Ripenſi, miſerat in Germaniam, ut prædicti Teſtamenti volumen, Syre tranſſcriptum, per prelum excuſorium multiplicatum, in Syriam reportaret. Voluit nimirum auguſtæ memoriæ Princeps, & de conſervando ac propagando Chriſtianiſmo adprimè ſollicitus, Aſiaticis Chriſtianis; qui vetere Syrorum lingua partim vulgo, partim in Sacris tantum utuntur, & ob Evangelicorum librorum indigentiam, præter Baptiſmum, vix ulla religionis veſtigia habebant, iſthoc immortale beneficium, pro ſua pietate & liberalitate conferre. Quod optimum, & principibus viris omnibus imitandum propoſitum Widmanſtadij imitatus inſignis Dei ſervus Tremellius, textum Syrum hujus Teſtamenti non tam è Cæſareo illo Viennenſi codice, quam ex longe antiquiſſimo & optimo manuſcripto alio; quem ſereniſſimi & pijſſimi Principis, FRIDERICI III. Electoris Pal. bibliotheca ei ſuppeditaverat, Hebræorum literis punctiſque, multo certé & tædioſo labore, deſcripſit, Latiné vertit, & inſtitutis grammaticis auxit atque illuſtravit: cumprimis cupiens illis prodeſſe, qui Hebraicé utcumque periti, Syram fortaſſe lectionem ignorarent.

Sed pergo. Percepta Syra hac, ipſa DOMINI noſtri IESV CHRISTI lingua materna, una cum ante-dicta Hebræa atque Chaldæa: non video, quid ingenioſam & ſolertem juventutem avertere poſſit, quo minus in ARABICA etiam periculum "aliquod facere tentet. Cujus linguæ quantus ſeſe uti-"litatis campus offerat tum illuſtrandę Hebręæ & cæ-"teris orientalibus: tum intelligendis infinitis; iiſque "eximijs in omni genere ſcientiarum voluminibus, ab "Arabibus, ſeptingentis annis integris, quibus ſtudia

"apud

“apud eos, per univerſam fere Africam & Aſiam, & Eu-“ropæ quoque regnum Hiſpaniam floruerunt, conſcri-“ptis: tum reſtituendis nobis veterum Græcorum & “Latinorum libris quam plurimis; qui apud Arabes in-“tegri extant, apud nos vero aut perierũt, aut corrupti “vel depravati reperiuntur: tum intelligendis etiam & “confutandis peſtilentibus Machomedis Mechani dog-“matis; quibus potiſſimam Orbis partem miſere ſedu-“ctam & implicatam videmus: tum denique peregri-“nationibus conficiendis, & converſationi colendæ “cum populis pleriſque Africanis & Aſiaticis; apud “quos vel in uſu vulgari eſt ea lingua, quales ſunt Mau-“ri, Numidę, Aegyptii, Arabes, Palęſtini, Syri, alii: vel “eum ſaltem obtinet uſum, quem apud nos obtinet La-“tina, tum privatim apud doctos, tum publice in eccle-“ſia & foro, quales Turcæ ſunt, Perſę, Tartari, Indi, alii: de hoc, inquam, latiſſimo & amœniſſimo utilitatis campo ex eadem Erpenii Grammatica Arabica certiores vos fieri malim equidem, quam me vobis longum commemorare: ſed tamen magis optem, in ea lingua, ſaltem aliquo-uſque, ſi non detur ultra, progredi vos poſſe.

Neque vero hîc mihi a vobis objici velim, rem eſſe nimis diffuſam ac patentem, adeoque plane *ἀδύνατον*, diſcere tot linguas, hasque diſcendo tot auctores volvere. Credite mihi, neque diffuſa nimis aut patens res eſt, neque *ἀδύνατος* ei; quem dia benignitas mediocri ſaltem ingenio beavit, ut de excellenti nihil dicam: ſed quod ingenium recte formetur & excitetur felici inſtitutione, & acuatur propria ſubinde diligentia: *hæc* quandoquidem *tum in omnibus rebus, tum in ſtudio literarum plurimum valet*, ut veriſſime monet Tullius:

ἐξ, Ἁλωτὰ γίγνετ' ἐπιμελείᾳ ϗ πόνῳ ἅπαντα, πάντα τὰ ζητούμενα, *Comprehendi poſſunt induſtriâ & labore omnia; quæ inquiruntur*, ut Eurypides. Quale illud apud Laërtium Cleobuli, Μελέτη τὸ πᾶν, *Diligentia perficit omnia:* & illud, Τῆς ἐπιμελείας δοῦλα πάντα γίγνεται, *Diligentiæ obediunt omnia.* Cui ſimillime dixit Seneca, ille ſapientię ocellus, *Nihil eſt tam difficile & arduum, quod non humana mens vincat, inque familiaritatem perducat aſsidua meditatio, &c. Etiam quæ primo dura viſa ſunt, uſu molliuntur*, ait Quintilianus. Nec ignoratis illud protritum, *Labor omnia vincit improbus.* Multo minus exempla vobis abſunt eorum; qui ad iſtud faſtigium nobiliorum linguarum, vel ipſo hoc ſeculo æterna cum ſua laude aſcenderunt: ut ſuperioris ſeculi viros ſummos taceã, Pagninum, Reuchlinum, Munſterum, Pellicanum, Bibliandrum, Mercerum, Tremellium, Iunium, Bertramum, Cevallerium utrunque, Stuckium, Caninium, Montanum, Maſium, Guidonem Fabricium, & alios, Libycæ arenæ inſtar numero carentes. Quibus cum maxime accenſeo duo illa Reipublicæ litterariæ lumina & columina longe maxima & clariſſima, Ioſephum Scaligerum Cæſ. F. & Iſaacum Caſaubonum. Sed ô! quæ profuſiſſimæ lacrymæ tam illuſtria litterarum ſideratam uberem ſapientiæ affluentiam, in virorum iſtorum nobili pare, morte extinctam ſatis digne unquam deflere poſſint? Accenſeo etiam Druſium, Liveleum, Chriſtmannum, Buxdorffium; cujus in ipſo hoc opere opera me juvit, Brugthonum, eundum Erpenium, & alios: qui iſto in genere ſtudiorum clariſſima luce ſua fulgent. E contrario apud quos obtinet infelix ignavia: ij ne vel unam vernaculam, nedum plures & peregrinas linguas commode atque expedite

pedite loqui aut intelligere valent: quod teterrimum vitium cane pejus & angue vos odiſſe & deteſtari debere, illa Veterum vox apud eundem Euripidem, digniſſima quam mente alta recondatis, vos docet, Οὐδεὶς γὰρ ὢν ῥάθυμος εὐκλεὴς ἀνήρ, *Nullus enim ſocors celebris vir eſt:* & hæc, ei ſimillima, πολλὰ δεῖ μοχθεῖν τὸν ἥξοντ' εἰς ἔπαινον εὐκλεῶς: *Impenſe illum laborare oportet; qui laudem glorioſam conſequuturus eſt:* & iſta μοχθεῖν ἀνάγκη τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν, *Laborare oportet eos; qui ſecundo rerum ſucceſſu uti volunt.* Quod univerſe de tota vitæ noſtræ periodo, ſpeciatim hoc de argumento intelligi liquet. Iſtas vero commemoratas linguas, quæ eminent inter illas; quibus præditum decet eſſe Theologiæ adyta ingreſſurum (Aethiopicam enim & Armenicam; quæ & ipſę matris Hebrçæ ſunt traduces, verum uſu ampliore hic carent, nunc non moror:) ſi quiſpiam veſtrum vel omnes, vel aliquas, & Hebræam cumprimis, ξὺν τῇ τοῦ θεοῦ παλάμῃ, notas ſibi fecerit: inenarrabile eſt, quanto cum emolumento & ornamento ad artes & ſcientias, ſed tamen Theologiam maxime, accedere vobis liceat.

Hujuſcemodi igitur, & ſimiles hic multas cauſſas optimę notæ, tanquam λευκοὺς ἐλέγχους, impellere vos pervelim, cur ſtudio huic raro & pręclaro operam ſtrenue detis. Verum enimvero inter cauſſas illas hęc etiam venit cenſenda, quod pręter ſupra nominatos ſolidæ doctrinę viros, qui ſtudium linguarum, pręſertim orientalium, neutiquam neglectui habuerunt, ſed tanquam fulcrum & baſin; in qua cum omnium ſcriptorum libri, tum vero atque inprimis ſacra Biblia & hiſtoriæ nitantur, pretioſe æſtimarunt, reputantes illud Platonis in Gorgia ὃς ἂν τὰ ὀνόματα εἰδῇ, εἴσεται καὶ τὰ πράγ-

πϱάγματα, *Cognitionem nominum ſequitur rerum ipſarum cognitio:* & hoc ſapientis Epicteti; Ἀϱχὴ παιδεύσεως ἡ τῶν ὀνομάτων ἐπίσκεψις, *Diſciplinarum principium eſt conſideratio nominum:* item iſtud Galeni, ἡ τῶν ὀνομάτων χϱῆσις ταϱαχθεῖσα καὶ τὴν τῶν πϱαγμάτων ἐπιταϱάττει γνῶσιν, *Conturbatus nominum uſus & rerum ipſarum cognitionem conturbat, &c.* cujuſmodi cognitionem nominum, demum linguarum exacta peritia ſuppeditare ſolet & poteſt: Vos pręterea domeſtica habetis exempla illorum; quos propitia Dei providentia ſatores veſtros eſſe voluit, abavum nimirum veſtrum, ZVINGLIVM; qui Reformationis apud nos opus; quo nullum neque majus, neque nobilius inceptum, a multis ſeculis fuit inchoatum, non ſine numine ſuſcepit & peregit: proavum GVALTERVM; qui voce, ſcriptis, vita fideliter & feliciter Eccleſiam erudiit, eam adeptus laudem; quam Origeni Adamantio tribuit Vetuſtas, Οἷον γὰϱ τὸν λόγον, τοιόνδε φασὶ τὸν τϱόπον: καὶ οἷον τὸν τϱόπον τοιόνδε καὶ τὸν λόγον ἐπεδείκνυτο: avum SIMLERVM; cujus laudes vel ex nobili & probato Hiſtorico Thuano petere vobis liceat: avunculum denique, SIMLERVM filium, non pridem magno ſcholæ noſtrę damno, proh dolor! Fato functum. Hos vero ad tam ſublime culmen ingentis glorię & optimæ famæ evehi ſine exquiſita linguarum cognitione; quas cum artibus atque ſcientiis; quibus erant inſtructiſſimi, conjungerent, potuiſſe, non eſt ut exiſtimetis. Imo fuerunt hęc inſtrumenta & pręſidia prima; quibus, pręlucente ſpiritus ſancti gratia, eloquia divina recte interpretati ſunt, aliiſque fideliter tradiderunt. Quod igitur non pauci hodieque ſtudium iſtud iniquis ponderibus æſtimant, ſuſque deque habent, & vel in graviſſimam criminationem involvunt,

Digitized by Google

vunt, quaſi iis, qui ad artes & ſcientias aſcendere nituntur, in eo nec feratur, nec metatur: id quidem veris lacrymis deflendum eſt, & hanc iniquam opinionem cucurbitis perſuadere fortaſſis queant: vos vero in eadem cauſſa ut ne ſitis, operam date, & ingenti ego cupiditate opto? neq; etiam futurum confido, ſi de rationibus allatis, nunc & aliquando, efflorescente ætate, apud vos diligenter cogitetis: dico de allatis; enim vero deficiat me dies, & ego prçceptoribus veſtris fideliſſimis, à quibus illa ſexcenties auditis, vim faciam, ſi omnes rationes explicare hoc loco aggrediar cur Latine & Grçce doctos, ad Syram iſtam & alias orientales linguas, ſed vero etiam, ope Latinæ, ad Gallicam primum, inde ad Italicam, non contra, & tandem, ſi fieri poſſit, ad Hiſpanicam; quæ a Latina omnes ſunt ortæ, vel experientia magiſtra per αὐτοψίαν gentium, urbium, academiarum, vel mutis præceptoribus præeuntibus, incumbere vos velim.

Habetis inſcriptionis hujuſce cauſſas. Supereſt, ut eæ apud animos veſtros momenti ſint longe maximi: quo deſiderio præclariſſimarum linguarum cordibus veſtris alte impreſſo, & tandem ſive harum, ſive illarum ſpecimine expreſſo, ad ſublimiores diſciplinas Eccleſię & Reipubl. neceſſarias (In linguis enim vos hærere aut ſubſiſtere, me omnino nolle indubitatum eſt) vos conferatis & applicetis. Accipite igitur, filij dilecti, opuſculum hoc meum, alacri fronte: ut ſingularis & præcipui mei in vos amoris; quem Natura in ſuos cuique liberos ingenerat, apud prçſens & ventura ſecula extet monumentum: vobis vero ad omnes virtutes, quæ ſunt ἀναφαίρετα ὅπλα, *armatura haut detrahi potis*, ſit ſtimulus & calcar. Interim vos ignorare nolim, & id

GRAMMATICAE SYRAE

Liber Primus, DE *ETYMOLOGIA.*

CAPVT. I.

De Litteris.

GRAMMATICÆ Syræ, ſicut Hebrȩæ, Chaldȩæ, & aliarum, τῆς ἐυμεθοδευσίας cauſſa, duæ partes principes poſſunt conſtitui, nempe

ETYMOLOGIA & SYNTAXIS.

Ad Etymologiam pertinent primum *Elementa*, *Litteræ* nimirum & *Puncta*: tum *Partes orationis.*

Litteræ ſunt XXII pariter, ut apud Hebræos, ac Chaldæos; & duplici inſigniuntur figura:

Digitized by Google

Prior, & expeditior, atque uſitatior eſt talis.

1	A.	א	Olaph.	ܐܠܦ	ܐ ܐ
2	B.	ב	Beth.	ܒܝܬ	ܒ ܒ ܒ ܒ
3	G.	ג	Gomal.	ܓܡܠ	ܓ ܓ
4	D.	ד	Dolath.	ܕܠܬ	ܕ ܕ
5	H.	ה	He.	ܗܐ	ܗ ܗ
6	V.	ו	Vau.	ܘܐܘ	ܘ ܘ
7	Z.	ז	Zaï.	ܙܝ	ܙ ܙ
8	Hh.	ח	Hheth.	ܚܝܬ	ܚ ܚ ܚ ܚ
9	T.	ט	Teth.	ܛܝܬ	ܛ ܛ ܛ ܛ ܛ
10	I.	י	Iud.	ܝܘܕ	ܝ ܝ ܝ ܝ
11	K.	כ	Coph.	ܟܘܦ	ܟ ܟ ܟ
12	L.	ל	Lomad.	ܠܡܕ	ܠ ܠ ܠ
13	M.	מ	Mim.	ܡܝܡ	ܡ ܡ ܡ ܡ
14	N.	נ	Nun.	ܢܘܢ	ܢ ܢ ܢ ܢ
15	S.	ס	Semchat.	ܣܡܟܬ	ܣ ܣ ܣ ܠ

16 A.	ע Ae.	ܥܐ	ܥ ܥ ܥ
17 P.	פ Pe.	ܦܐ	ܦ ܦ ܦ
18 Z.	צ Zode.	ܨܕܐ	ܨ
19 Q.	ק Quoph.	ܩܘܦ	ܩ ܩ ܩ
20 R.	ר Riſch.	ܪܝܫ	ܪ ܪ
21 Sch.	ש Schin.	ܫܝܢ	ܫ ܫ
22 T.	ת Tau.	ܬܘ ܀	ܬ ܬ

Poſterior, & difficilior, atque minus uſitata, eſt hujuſmodi:

ܕ Dolath	ܓ Gomal	ܒ Beth	ܐ Olaph
ܚ Cheth	ܙ Zaï	ܘ Vau	ܗ He
ܠ Lomad	ܟ Coph	ܝ Iud	ܛ Teth
ܥ Ae	ܣ Semchat	ܢ Nun	ܡ Mim
ܪ Riſch	ܩ Koph	ܨ Zode	ܦ Pe
		ܬ ܀ Tau	ܫ Schin

NOTA.

I. *Quoad figuram.*

1. Figurantur litteræ Syræ non à dextra ad ſiniſtram ducta manu, ſicut pinguntur Hebręæ ac Caldęæ: ſed ita, ut manus, cum calamo ex adverſo poſita, reducatur ſenſim ad ſe per tranſverſo ſitu collocatam chartam. Quo modo & commodius figurantur, & pulchrius.

2. Quædam aliter figurantur initio & medio vocum, ſic ܟ ܡ ܢ ܥ; incurvæ videlicet & ęquilineę: aliter in fine, & quando ſolæ ſcribi, ſeipſaſque tantum ſignificare debent, ſic nempe ܟ ܡ ܢ ܥ *Coph, Mim, Nun, Ae.* Quo referuntur *Dolath*, *Riſch*, & *Tau:* quarum duæ priores initio & medio quandoque pinguntur ſic ܕ ܪ: quandoque ita ܕ ܪ, inverſæ videlicet & connexæ cum aliis: in fine vero ſemper hunc ultimum in modum. At Tau nunc ita apertum L, nunc fere clauſum Δ, trianguli in figuram, repręſentatur, prout nunc huic, nunc illi litteræ copulatur.

3. Aliter

3. Aliter figuratur *Olaph* cum *Lomad*, ſic nimirum per tranſverſum. ܐܠܗܐ: aliter cum aliis litteris. Idem judicium eſt de *Lomad* cum *Olaph*; quod ſic pingitur initio ܠܐ *non*: ſic in medio ܐܠܐ *lamentatus eſt*: ſic in fine ܨܒܐ *volvit*, *&c.*

II. Quoad pronuntiationem:

Hæc eadem, quæ litterarum Hebræarum ac Chaldæarum: nunc videlicet fortior ac durior, nunc lenior ac mollior: prout punctis certis, de quibus agetur, Cap. 3. hujus Grammaticæ, hæ vel illæ litteræ ſolent inſigniri. Peculiariter notetur V initiale pronunciari ut VV geminatum Germanorum; idque ex uſu linguæ Punicæ; qua prope univerſus Oriens nunc utitur: at in medio & fine ſonat V conſonam vel vocalem Latinorum. *Schin* peculiari puncto non notatur, quo à pronunciatione *Sin* Hebræorum diſcernatur. Hoc enim Syri carent.

CAPVT. II.

De Punctis notantibus ſonos vocales.

HVIVSMODI fuerunt *Litteræ* : ſequuntur *Puncta*. Hæc tria potiſſimum notant, nempe.

1. *Sonos vocales.*
2. *Aliquid de poteſtate Litteræ.*
3. *Diſtinctionem vocum ambiguarum.*

PVNCTA; quæ ſonos vocales notant, ideo *Puncta vocalia* dicta, poſſunt conſtitui *Propria*, aut *Impropria*.

Propria figuris inſigniuntur aut antiquioribus, aut recentioribus. Ea; quæ antiquioribus notantur, ad antiquas vocales Græcas prope accedunt, ac ſub Latinorum vocales ſic reducuntur:

.V	O	I	E	A
÷ ܐܘܿ	ܐܳ	ܐܺ	ܐܶ	ܐܰ

Ea deinde; quæ recentioribus pinguntur figuris, duabus conſtant punctionibus: ut

ut quatuor priora. Nam V, ultimum punctum non niſi una conſtat: quanquam ipſum etiam alii duûm eſſe velint, ſitu plane contrario atque O pingitur. Hęc itidem ſub Latinorum vocales poſſunt reduci, ſic:

bu bu bo bi be be ba
ܒܘܼ *vel.* ܒܽ ܒܳ ܒܺ ܒܶ *vel* ܒܷ ܒܰ

Porro ex his Punctis vocalibus:

A Græcorum ἄλφα inverſum & corruptum refert, juxta antiquiores, ſic ܒܰ, ſupra nimirum litteram: juxta recentiores vero duabus conſtat punctionibus, una ſupra, altera infra litteram, ſic ܒܱ. Vulgo & memoriæ cauſſa vocatur ܐܰܒܪܳܗܳܡ *Abraham*, cujus vocis eſt prima vocalis: ſed doctioribus ܦܬܳܚܳܐ *Petochò* à ܦܬܰܚ *aperire*, quaſi *Apertum*, juxta nomenclaturam Patach Hebræorum. Apertum enim & clarum ſonum edit.

E, Græcorum ἐ-ψιλόν refert ſpectans deorſum, juxta antiquiores ſic ܒܶ, infra nimirum

rum litteram: juxta recentiores vero duabus itidem conſtat pūctionibus, ſed utraque infra litteram, ſic ܒܶ vel ܒܷ. Vulgo vocatur ܐܣܒܝܐ *Eſchajo*, cujus eſt prima vocalis: ſed doctioribus ܪܒܨܐ *Rebozo*, quaſi *Egeſtum*, à ܪܒܨ *egerere*, &c. Vox enim in pulmonibus concepta, punctum hoc pronunciando, egeritur jam, & quaſi profunditur, neq; coërcetur in imo gutture, ut *Petochò*. Valet autem E utrumque, cum breve, tum longum: & longum quidem cum primis, cujus etiam figuram refert.

I. Græcorum ἦτα tranſverſum deſignat, juxta antiquiores ſic ܒܺ, infra litteram: juxta recentiores vero pariter duabus punctionibus conſtat; quarum dextera altius exſtat, quam ſiniſtra, ſic ܒܺ. Vulgo vocatur ܐܫܚܩ *Iſchchòk*, cujus eſt prima vocalis: ſed doctioribus ܚܒܨܐ *Chabozò*, quaſi *Compreſſum* à ܚܒܨ *comprimere*. Vox enim illud

Digitized by Google

illud pronunciando jam eo uſque à gutture diſceſſit, ut ad dentes pertingat, qui prope cumprimi debent, quo ipſa plene audiatur. Valet autem chirek utrumque Hebræorum, hoc eſt, I magnum ſeu circumflexum, & parvum.

O, Græcorum ὀ-μικρὸν repræſentat juxta antiquiores, ſed forma oblongiuſcula inſtar ovi cum lineola deorſum, verſus ſiniſtram vergente, ſic ܒܳ: juxta recentiores vero duabus conſtat ſupra litteram punctionibus, ſic ܒܵ. Vulgo ܐܘܕܡ *Odom* dicitur, cujus eſt prima vocalis: ſed doctioribus ܙܩܳܦܳܐ *Zekophò*, tanquam *Erectum*, ſeu *Elevatum*, à ܙܩܰܦ *erigere* ſeu *elevare*. Vox enim illud pronunciando à pulmonibus extra dentes progreſſa jam labra attollere incipit. Valet autem O obſcurum, ut Hebræorum ac Chaldæorum Kametz, tanquam ſonum a & o inter ſe conjunctum: ut partim ex aliis vocibus Syris novi Teſtamenti, quæ in Græcam linguam degenerarunt, colligitur, partim ex illis

1. Cor. 16. 22. ܡܪܢ ܐܬܐ, quæ Hebraïce ſonant אתא מרן *Dominus noſter venit.* Idem docet vox trita ܐܒܐ אבא *pater*, Mar. 14. 36. Hęc igitur genuina hujus puncti vocalis poteſtas eſt: non illa; qua Hebræorum cholem valet, & Græcorum ὀ-μικρὸν: tametſi hujus figuram repręſentet. Cholem autem Hebræorum hîc in ſchureck vel diphthongum *au* commutatur, ut in progreſſu cognoſcetur.

V Græcorum ὐ-ψιλὸν inverſum quondam repræſentabat, una cum ο-μικρῷ ſubpoſito, in hunc modum, ܘ. Harum enim duarum vocalium conjunctarum efficit ſonum, qualis auditur in voce τοῦτου. Sed nunc faciliori ductu formatum ſimile fere eſt Hebræorum Kametz oblique poſito, cum adpicto in latere ſiniſtro interdum ὀ-μικρῷ, interdum ſolo pucto, ſic ܘ, vel ܘ. Vulgo vocatur ܐܘܪܝܘ *Vrio*, cujus prima vocalis eſt: ſed doctioribus ܥܨܝܨܐ *Azozò*; quaſi *Cohibitum*, & *preſſum.* Vox enim ultimis labris cohibita & preſſa eum

ſonum

ſonum repræſentat, qui eſt hujus vocalis. Valet autem utrumque V Hebræorum, Schurek & Kibbutz, ac notas ſuas priores jam amiſit. Vnde ultima duntaxat reperitur, & nonniſi ſupra litteram Vau: quam præter, ſi ei etiam punctio ſubſcribatur, tunc longa conſtituitur vocalis, ut in voce ܩܘܡ *ſurge*, &c. At ſi vertici ejuſdem Vau incumbit punctio, tunc conſtituitur vocalis brevis, ut in voce ܥܘܠ *introï*, &c.

NOTA.

1. Syri initio punctis vocalibus caruerunt: quum ſatis per ſe conſtaret, quo quæque ſyllaba puncto eſſet efferenda. Adhibuerunt poſtea punctum unicum: quod ſi ſupra litteras ponerent, ſignificabant A, O, vel V. ſi infra, E, vel I. Tandem emerſerunt figuræ; quas jam habemus: & una cũ his prodiit aliorum etiam punctorum turba, aliis multis officiis adhibitorum. Sed hæc quum nonniſi in libris accuratiſſime ſcriptis occurrant: &

Digitized by Google

cognitu neceſſaria adeo non ſint; & nec ab ipſis Syris recte hodie intelligantur: nos ea hoc loco pręterimus.

2. Carent Syri differentia etiam vocalium longarum ac brevium, quoad figuras, hac ratione Hebræis inferiores; qui vel ipſis figuris vocales expreſſe diſtinctas habent, utrum ſint longæ, utrum ſint breves. Vnde eas apud Syros difficile eſt diſcernere: & vel ex litteris aut aperte aut recte quieſcentibus, juxta doctrinam; quam ab Hebræis jam didiceris, petenda.

3. Syri punctorum vocalium E & I figuras antiquiores non niſi infra litteras quondam pingebant, ſic ܒ *be* & ܒ *bi*: figuras vero A, O, & V, non niſi ſupra, ſic ܒ *ba*, ܒ *bo*, ܒ *bu*: verum illas promiſcue nunc infra, nunc ſupra collocant, prout fert commodius ſcriptura.

4. Iidem figuras punctorum non ſemper illis litteris, ad quas pertinent, adſcribunt, ſed vel præcedentibus vel ſubſequentibus: ita ut lectori analogia Grammatica

matica ſemper ſit attendenda. Verbi gratia, Etſi in voce ܒ̈ܢܰܝܐ *filij*, punctum ܼ ponitur ſupra ܒ: id tamen ad ipſum non pertinet, verum ad ܢ ſequens: ut quidem analogia Grammatica manifeſto docet.

5. Solent Syrorum librarii figuras punctorum vocalium formare graciliores: cœtera puncta, quæ aliis funguntur muneribus, figuris inſigniunt pinguioribus, ut ſimilitudo earum confuſionem non pariat.

6. Ex his punctis vocalibus conflant Syri diphthongos; quarum maximus apud eos eſt uſus: ut ܐܰܘ *au*, ܐܰܝ *ai*, ܐܳܝ *oi*, ܘ *ou*. Exempla paſſim ſunt obvia: inter quæ iſta obſervare expedit ܐܰܘܠܶܕ *genuit*, ܐܰܝܟ *quomodo*, ܝܰܘ̈ܡܶܐ *dies*, ܚܙܰܘ *viderunt*, *&c.* Huc referunt vocem ܦܰܘܠܳܘܣ *Paulus*; in qua ultimam pronunciant ut Græcorum ȣ in voce τȣ́τȣ, & aliis.

Hujuſmodi fuerunt puncta vocalia propria.

Improprium punctum vocale eſt, quod cum reliquis punctis vocalibus non conjungitur; quia adminiſtrat, & nota ſeu figura caret. Intelligitur autem tunc litteram afficere, quando ea ab omni punctatione nuda in voce ponitur; quod vel ex analogia vocis eſt cognoſcendum. Hebræi ac Chaldæi hoc punctum appellant *Scheva*; de quo ſufficiat hæc paucis notaſſe:

1. Scheva fere ſub ſervilibus habetur: modo aliquo quinque vocalium punctorum inſigniantur litteræ ſequentes quævis, præter Olaph & Iud; quarum cauſſa Scheva ſub ſervilibus amittitur, & ejus loco ſubſtituitur ipſarum punctum vocale, ſic ܘܠܐܠܗܐ *& Deus*, ܠܡܪܝܐ, *&c.* Quod ſi ſequens littera eſt cum Scheva efferenda: tunc, ut ne cum duplici initio ſcheva vox pronuncietur, prius effertur per A clarum, ita ܕܒܪܡܐ, &c.

2. Loco

2. Loco Scheva compoſiti cum Patach vel Seghol, ſub gutturalibus; quarum minimam alioqui rationem habent Syri, ſæpe uſurpatur A, ut in ܐܰܠܳܗܳܐ & aliis: ſæpe E, ut in ܐܶܡܰܪ & aliis. E tamen ſub aliis etiam litteris, quam gutturalibus, loco ſcheva ſignatur, ut in ܒܶܪܝ *filius meus*, pro ܒܪܝ, & ܫܶܡܝ *nomen meum*, pro ܫܡܝ, &c. Aliquando ſcheva ſub Iud mutatur in I, ut in ܝܺܕܰܥ pro ܝܕܰܥ *cognovit, &c.*

Hujuſmodi eſt & *improprium* punctum vocale. Quod ſi cum Propria, tum Impropria recipiantur a litteris, jam ſyllabæ conſtituuntur ac voces, plane ut apud Hebræos & Chaldæos. Vbi notandum, quod V & I ſyllabas faciunt compoſitas: & A ſub gutturalibus in fine, quod *Patach furtivum* appellant Hebræi, Syri non agnoſcunt. Quando autem nomen ſervatoris Hebrẹis exprimunt litteris ישוע, id faciunt forma & appellatione Hebræa.

Con-

Contractio quomodo ſyllabæ accidat ex eliſione gutturalium, pronunciationis commodioris cauſſa, dicetur capite proxime ſequenti.

CAPVT III.

De Punctis notantibus aliquid de poteſtate litteræ.

PVNCTA, quæ aliquid de poteſtate litteræ notant, ſunt tria: ex quibus duo priora, propriè ſic dicta, diverſo etiam a cæteris colore diſtinguunt calligraphi, ut nullo errore agnoſcantur. Hęc ſunt:

1. *Kuſchoi.*
2. *Ruchoch.*
3. *Virgula occultans.*

1. KVSCHOI eſt punctum ſupra ſex litteras ܒ݁ ܓ݁ ܕ݁ ܟ݁ ܦ݁ ܬ݁, *begadcephat* vulgo dictas; quas partim roborat, ſeu intendit, hoc eſt, dutiuſcule proferendas docet, partim vero duplicat, ſeu geminat.

Vnde

Vnde Hebræorum dageſch leni & forti reſpondet, ideo Syris dictum ܩܘܫܝ quaſi *durum* ſeu *grave*, a ܩܫܐ *durum* ſeu *grave eſſe* ܝ. Valent igitur ܒ *b*, ܓ *g*, ܕ *d*, ܟ *k*, ܦ *p*, ܬ *t*. Item *bb*, *gg*, *dd*, *kk*, *pp*, *tt*. Vbi notandum, tam *Pe* interdi atque geminari, quam cæteras. Teſtatur enim Andreas Maſius, qui linguam Syram a vivo Magiſtro didicit, litteram *Pe* ex Syrorum ore tam duram prodire, ut *πι* Græcorum, quam duplicem, ſeu geminam. Quanquam alii hanc litteram puncto Kuſchoï inſigniri negant; ac proinde volunt ſemper aſpiratam eſſe ut *φι* Græcorum: qua mollitie & Hebræos ſuum *Pe* quondam pronuntiaſſe ſcribit Druſius in ſuo Alphabetho veteri Hebræo. Cur vero *Pe*, & aliæ litteræ commemoratæ geminentur, ratio multiplex eſt. Nam geminatio iſta ſervit partim cognoſcendæ conjugationi, atque ita rationi ſignificandi: partim indicandæ litteræ amiſſę: partim diſtinguendis polyſemis: vel etiam quia

E uſu

Digitized by Google

uſu quodam vocis alicujus littera ſic duplicatur: ut cum ex aliis vocibus apparet, tum ex trita voce ܙܰܕܺܝܩܳܐ *juſtus*. Vbi Dolath ſemper eſt geminatum.

II. Rvchoch eſt punctum infra ſex litteras ܒ ܓ ܕ ܟ ܦ ܬ *begadcephat*; quas docet aſpirandas eſſe, hoc eſt, proferendas ſono remiſſiori ſeu molliori. Vnde Hebræorum Raphe reſpondet, ideo Syris dictum ܪܽܘܟܳܟ quaſi *mollitudo*, a ܪܟܰܟ *molleſcere, mollire, &c.* Valent igitur ܒ β Græcorum, ܓ *gh*, ܕ *dh*, ܟ χ Græcorum, ܦ φ Græcorum, ܬ θ Grȩcorum, &c.

NOTA.

Puncta *Kuſchoï* & *Ruchoch* raro litteris apponuntur; quibus debent apponi: niſi ſi qua ambiguitas explicanda eſt. Quam rationem intelliget facile quivis, qui Hebræis imbutus eſt præceptis de *Dagéſch* & *Raphé*; quibus illa Syrorum reſpondent: item de ſex illis litteris aut duriter aut molliter efferendis. Etenim quum ſex illæ litteræ a nullius præmiſſæ vocalis afflan-

Digitized by Google

afflantur ſpiritu : tum exiliter exeunt. Quod fit, quoties ipſæ in alicujus ſyllabæ initio ſunt poſitæ, quam non anteceſſit proxime alia ſyllaba, quæ vocali terminabatur, ſic, ut quaſi uno ſpiritu a præmiſſa vocali ad inſequentem harum litterarum una accedat Lector. Sin autem ore, quod jam ante vocalis cujuſpiam ſpiritu plenum eſt, proferendæ ſunt: tum ipſæ aſpirantur, ſeu molliter efferuntur. Verbi gratia, in ܠܐ ܠܠܕܬ prius ܠ eſt aſpiratum a præcedente vocali vocis ܠܐ, qua terminabatur : poſterius vero ܠ aſpiratum eſt a pręcedente in eadem ſyllaba vocali, ſive quia ipſum eſt ſyllabæ littera ultima. Porro Dolath habet Kuſchoï in vertice, duriterque effertur; quia poſitum eſt in ſuę ſyllabæ initio, quam alia pręceſſit ſyllaba; quæ non vocali, ſed conſona terminabatur. Sic aſpiratum eſt ܒ, ſed a puncto vocali, quod litterę ܘ adſcriptum proxime ante ܒ audiebatur. Idem judicium de reliquis.

III. VIRGVLA occultans eſt punctum impropriè ſic dictum: conſtat enim non punctione, ſed lineola, litterę ſubjacente per tranſverſum: docetque, vocem in pronunciando occultandam eſſe, hoc eſt, efferendam ſuaviter aut exiliter, adeo ut vix audiri queat. Hoc ſono pronunciandum eſſe verbum ܐܶܬ݂ܕܟܰܪ *recordatus eſt*, docet virgula ſub ܕ; quæ ſub hac littera perpetuo habetur in libris emundatis. Idem fit in nomine inde orto ܥܽܘܗܕܳܢܳܐ *recordatio:* nec non in aliis quibuſvis: & etiam in pronominibus, prę ſertim primę perſonę ܐܢܐ *ego.* Quod proxime poſt participium, quicum fere præſentis verbum repræſentat, ob virgulam illam ſemper dimidiatum legitur, adeo ut nonniſi poſterior audiatur ſyllaba. Pronunciamus enim ܩܳܪܶܐ ܐܢܐ *legens ego*, non *Kore ana*, ſed *koreno*, contracte. Sic ܐܳܡܰܪ ܐܢܐ *dicens ego*, pronunciamus non *amar ana*, ſed *amarna*, contracte itidem. Hujuſmodi plura ſunt; in quibus

quibus tamen non omnibus, niſi in accuratiſſime ſcriptis libris virgula ſubſcribitur: ſed quam nihil ominus deprehendas; quia in ejuſmodi dictionibus Olaph nullum adſcriptum habet punctum vocale. Obtinuit hæc punctandi ratio non magna aliqua ratione, ſed tacita conſenſione gentis & uſu.

Aliquando virgula hæc vocem non occultandam monet: ſed notat ſecundam maſculinam imperativi Ethpahel, in utroque numero. Sic autem ſub media verbi collocata imperativum ab infinito diſtinguit, a quo alioqui parum differret. Verum hoc munere fungitur improprie. *Hujuſmodi fuerunt puncta notantia aliquid de ſono litteræ.*

CAPVT IV.

De Punctis diſtinguentibus voces ambiguas.

PVNCTA, quæ ad diſtinctionem vocum ambiguarum adhibentur, nunc

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

ſupra, nunc infra litteram collocantur, & partim una, partim duabus punctionibus inſigniuntur.

Una adhibetur in ambiguis vel circa rationem ſignificandi, vel ea pronunciandi: vel circa adſignificata temporum ac perſonarum. Sic ܥܒܕܐ cum puncto ſupra ܒ̇ ſignificat *opus*: at cum puncto infra ܒ̣ ſignificat *ſervum*, &c. Sic ܗܘ, ܗܝ, ܐܝܕܐ, cum puncto ſupra litteram ſignificant *Ille, Illa, Ea*, vel *Quæ*, ac pronunciantur *Hau, Hoï, Aido*: at cum puncto infra litteram, ſic ܗܘ, ܗܝ, ܐܝܕܐ, ſignificat *Ipſe, Ipſa, Manus*, ac pronunciantur *Hu, Hi, Idho, &c.* Sic tertia perſona maſculina præteriti, & participium præſens, quæ alioquin nihil inter ſe differrent, puta, niſi adponantur puncta vocalia, a ſe diſcernuntur, ſi videlicet punctum ad latus ſiniſtrum ſuperum primæ radicalis participii præſentis collocetur, ita ܫܒܩ *relinquens*: quo puncto illa præteriti perſona caret ſic ܫܒܩ *reliquit vir, &c.* quo modo

fecer-

Digitized by Google

ſecernuntur tertia feminina, & ſecunda maſculina ſingulares a prima ſing. communi præteriti, ſi videlicet tertiæ fœmininæ, & ſecundæ maſculinæ punctum infra: primæ vero communi ſupra ponatur, ut ܫܒܩܬ *reliquit femina*: ܫܒܩܬ *reliquiſti vir*: & ܫܒܩܬ *reliqui ego, &c.* Vbi obſervetur, in tertiis femininis ſiniſtrũ etiam latus ultimæ characteriſticæ puncto inſigniri, ad majorem adhuc differentiam: quæ punctio earum inſigne eſt etiam in libris abſque punctis, hoc modo ܫܒܩܬ *reliquit femina, &c.* Verum in talibus punctum inferum quandoque omittitur, & ſuperum duntaxat poni ſolet. Cætera ex uſu potius & privata indagatione obſervare licet, quam multis præceptis.

Duæ deinde punctiones adhibentur ad diſtinguendos numeros nominum, pluralem nimirum a ſingulari; qui a plurali ſæpe nulla caſus ſive terminationis variatione, aut litterarum mutatione, quemadmodum apud Hebræos, eſt di-

verſus.

Digitized by Google

verſus. Ponuntur autem duæ illæ punctiones ſupra voces pari altitudine per tranſverſum, inſtar tzeri Hebrȩorum, hoc modo ܕ̈. Illuſtre exemplum habetur ad Rom. 3. 13. ܩܒܪ̈ܐ ܦܬܝܚ̈ܐ ܓܓܪ̈ܬܗܘܢ ܘܠܫܢ̈ܝܗܘܢ ܢܟܘܠܬܢ̈ܝܢ : קברא פתיחא גגרתהון ולשניהון נכולתנין : *ſepulchra patentia guttura eorum, & linguæ eorum doloſæ, &c.* Vbi ſingulare ܩܒܪܐ *ſepulchrum*, ad diſtantiam pluralis punctionibus illis binis caret. Idem judicium eſt de reliquis. Quod ſi in tali nomine fuerit Riſch, quod punctum ſuum in capite gerit perpetuo ad diſcrimen litteræ Dolath: tunc plerunque ejus punctum pro altera numeri pluralis nota ſeu puncto uſurpatur: ut vel ex eodem ܩܒܪ̈ܐ clare apparet. In verbis deinde duæ punctiones ſupra vocem, indicant tertiam perſonam pluralem femininam præteritorum, ut ܢܡ̈ ܟܠܗܝܢ ܘܕܡܟ̈ *dormitaverunt omnes, & dormiverunt,* Mat. 25. 5.

&

& alibi paſſim. Hujuſmodi fuerunt etiam puncta diſcernentia voces ambiguas. Vbi coronidis loco notandum, illud genus punctorum; quo Chaldæi in Eſra & Daniele, Hebræi vero per cæteros veteris Teſtamenti libros utuntur ad accentus deſignandos, in textu Syro deeſſe: ut vel ex toto novo Teſtamento Syro liquido conſtat.

CAPVT V.

De Nomine & ejus Accidentibus.

HACTENVS de Elementis: ſequuntur Partes orationis, videlicet.

1. NOMEN; ſub quo *Pronomen.*
2. VERBVM; ſub quo *Participium.*
3. PARTICVLA; ſub qua *reliquæ partes.*

In NOMINE; quod Syri, Hebræos & Chaldæos imitati, appellant ܫܡܳܐ, conſi-

 deranda

deranda veniunt qualitas, genera, numeri, figura, ſpecies, declinatio & formæ. Verum omiſſis qualitate, figura & numeris (quorum pluralis duobus ſupra poſitis punctis a ſingulari diſcernitur, & dualis pauca abſoluta continet, ſicut apud Chaldæos) de cæteris duntaxat paucis agemus, quantum propoſito noſtro congruere & ſufficere poſſe videtur.

I. GENERA ſunt duo: *Maſculinum* & *Femininum*. Vtrius autem quodque nomen ſit, etſi regulis facile non definias: hoc tamen univerſe conſtat:

Eſſe Feminina.

1. Propria mulierum, muliebrium officiorum, urbium, regionum, ventorum, membrorum in corpore animali geminorum: quæ poſtrema, quanquam more etiam maſculinorum quandoque variantur, tamen feminina ſunt.

2. Conjuncta cum verbis femininis; ſine quibus nomina raro uſurpari conſtat.

3. Deſi-

Digitized by Google

3. Deſinentia utroq; numero ſyllabæ ܬܐ, præſertim vero ſingulari; cujus generis perplura reperias. Excipiuntur, in quibus Tau ejuſmodi eſt radicale. Hæc enim ſunt maſculina: ut ܚܘܕܬܐ *novus* ܚܕܬ *a innovare*, ܒܗܬܬܐ *pudor a* ܒܗܬ *erubeſcere, &c.* Interdum Olaph finale ſimplex, abſque nimirum Tau, notat maſculina: verum in iis duntaxat, quæ moventur ab adjectivis maſculinis in genus femininum: cujuſmodi ſunt ܒܝܫܬܐ *mala a* ܒܝܫ *malus*, ܛܒܬܐ *bona a* ܛܒ *bonus*, ܫܦܝܪܬܐ *pulchra a* ܫܦܝܪ *pulcher*, ܐܚܪܢܝܬܐ *alia, ab* ܐܚܪܢ *alius*, & hujus generis infinita; in quibus nonnulla præter Olaph aſciſcunt Iud, ut ܙܥܘܪܬܐ *parva a* ܙܥܘܪ *parvus, &c.*

4. Deſinentia numero ſingulari in ܘܬܐ ut ܡܠܟܘܬܐ *regnum*, vel ܝܬ, ut ܐܚܪܢܝܬ *aliud, &c:* Cujuſmodi feminina quandoque per apocopam litteræ finalis Tau efferuntur, ut ܡܠܟܘ, ܒܝܬ *domus, &c.*

5. Formantia numerum pluralem ex

 Nun,

Digitized by Google

Nun, præcedente vocali O, quæ terminatio participiorum femininorum eſt propria.

Eſſe deinde Maſculina.

1. Propria virorum, virilium officiorum, fluviorum, menſium, &c.

2. Conjuncta cum verbis maſculinis.

3. Deſinentia terminatione diverſa à commemorata terminatione femininorum. Hæc enim ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ſunt maſculina, paucis exceptis; quæ genus conſtituunt femininum, quod ex uſu eſt obſervandum & cognoſcendum.

4. Formantia numerum plur. ex Nun & Iud, precedente vocali, tum O itidem, tum E.

Hujuſmodi fuerunt genera.

II. Species eſt; qua nomen aliud dicitur *primitivum*, habens nimirum in ſe radicem ſeu thema: aliud *derivativum*, aliunde habens ortum: cujus poſterioris ſpeciei nomina ſunt pleraque, ut apud Hebræos ac Chaldæos. Hæc à radice propagantur

Digitized by Google

gantur primo ſola ejus punctorum vocalium mutatione, ut ܡܰܠܟܳܐ *rex* à radice ܡܠܰܟ݂ *regnavit*, &c. Secundo litterarum quarundam ad radicem additione; quarum ſymbolum memoriale eſt vox ܐܡܘܢܬܝܢ in qua occurrunt eędem litteræ, quæ apud Hebræos in voce האמנתיו, excepto ה, cujus loco Syri uſurpant א. Aſſumunt autem eas locis uno, eoque vel ad caput, vel ad medium, vel ad finem, & pluribus ſimul. Tertio derivantur litterarum radicis detractione, & additione Aemunaticarum, unius vel plurium: ut in ܡܰܕܥܳܐ *cognitio*, Iud, prima radicis ܝܺܕܰܥ *cognovit*, detrahitur, & ejus loco additur Mim ex Aemunaticis. Sic in ܡܰܦܩܳܢܳܐ *eductor*, Nun prima radicis ܢܦܰܩ *exivit*, detrahitur, & additur ejus loco Mim itidem. Idem judicium de aliis, quæ vel ex cognitione præceptorum Grammaticæ noſtræ Hebręæ ac Chaldęæ nota eſſe poſſint.

Hujuſmodi fuit ſpecies.

III. Declinatio eſt; qua nomen e numero in numerum flectitur. Nec enim & Syri caſus diverſa terminatione, aut articulis diſtinguunt: niſi quod *Olaph*, ſeu communis caſuum articulus, nominibus ſuffigitur, ſed emphatice, perinde ut *He* apud Hebręos pręfigitur. Quanquam nota ἐμφάσεως perpetua non eſt: ſed potius littera quędam linguæ Syræ propria: unde raro abeſt a fine ullius nominis Syri, niſi quum pronomina ei affixa ſunt, aut conſtructio cum alio nomine id poſtulat, vel alia cauſſa ſingularis: ut quum properandæ narrationis aut affectionis cujuſpiam gratia omitti ſolet *: Genitivum deinde deſignat *Dolath*: dativum & accuſativum *Lomad*, pro ית videlicet Chaldęorum; quo Syri carent: ablativum ſyllaba ܡܶܢ מן; quę tamen cum nomine in dictionem unam coaleſcit, ut etiam Lomad & Dolath.

* *Vide Mat. 4. 23. ubi celeritate orationis in doloris & morbi vocibus facilitas ſanādi indicatur.*

Cæte-

Cæterum duplex eſt declinatio.

VNA *Maſculinorum*; quę prima eſt: ALTERA vero *Femininorum*; quæ ſecunda: quarum communis affectio eſt forma emphatica & conſtructa; juxta quam utraque Declinatio variatur.

MASCVLINORVM declinatio eſt, quæ flectit numerum pluralem e ſingulari in ܝܢ, vel in ܐ, vel in ܶ.

Exemplum primæ Flexionis:

ܦܘܡܐ.	*Os.*	ܦܘܡܝܢ	*Ora.*
ܕܦܘܡܐ.	*Oris.*	ܕܦܘܡܝܢ	*Orum.*
ܠܦܘܡܐ.	*Ori.*		
ܠܦܘܡܐ.	*Os.*		*&c.*
ܦܘܡܐ.	*Os.*		
ܡܦܘܡܐ.	*ab Ore.*		

NOTA.

Hæc flexio eſt maſculinorum utroque numero abſolutorum: & propria participiorum hujus generis: ac paucis apud Syros nominibus accommodatur.

Exem=

Exemplum ſecundæ:

ܡܰܠܟܳܐ. *Rex.*	ܡܰܠܟ̈ܐ. *Reges.*
ܕܡܰܠܟܳܐ. *Regis.*	ܕܡܰܠܟ̈ܐ. *Regum.*
&c.	*&c.*

NOTA.

Hæc Flexio eſt maſculinorum utroque numero emphaticorum, ut docet ſuffixum Olaph: notatque pluralem per binas etiam punctiones ſupra Coph, juxta quas littera Riſch ordinarium ſuum punctum amittit, ut ſupra: & maximum atque uberrimum apud Syros habet uſum, in ſenſu quoque ſimplici & abſoluto, ſicut apud Hebræos ac Chaldæos. Inſigne exemplum habetur 2. Cor. 11. 13. ܫܠܝ̈ܚܐ ܕܓܠ̈ܐ ܘܦܥ̈ܠܐ ܢܟܝ̈ܠܐ: quæ verba Tremellius Hebræis characteribus ſic reddidit, שליחא דגלא ופעלא נכילא, *Apoſtoli falſi, & operarii doloſi, &c.* Aliquando hujus flexionis nomina maſculina emphaticum pluralem e ſingulari flectunt etiam in ܐ̈ ut ܩܪ̈ܝܐ *vocati,* ܒܢ̈ܝܐ *filii,* ܐܝ̈ܕܝܐ *manus, &c.*

Item

Item in ܝ̈ܶܐ, ut ܫܡܰܝ̈ܳܐ *cœli*, ܕܡܳܡܽܘ̈ܢܳܐ *pecu-niæ, &c.* Quod de nominibus, derivatis a verbis imperfectis potiſſimum eſt intelligendum.

Exemplum tertiæ:

ܩܰܕܺܝܫ. *Sanctus.*	ܩܰܕܺܝܫܺܝܢ. *Sancti.*
ܕܩܰܕܺܝܫ. *Sancti.*	ܕܩܰܕܺܝ̈ܫܺܝܢ. *Sanctorũ.*
&c.	*&c.*

NOTA.

Hæc flexio eſt maſculinorum numero plurali conſtructorum: ut ܩܰܕܺܝܫܰܝ ܕܰܐܠܳܗܳܐ *ſancti Dei*, ܪ̈ܰܒܰܝ ܟܳܗ̈ܢܶܐ *principes ſacerdotum*, ܒ̈ܢܰܝ ܐ̱ܢܳܫܳܐ *filii hominis, &c.*

Quomodo cum ab aliis terminationibus ſingularibus, tum vero atque inprimis a terminatione ܳܝ nomina quædam forment pluralem in ܶܐ̈, uſus docet, &, præter alia, hæc exempla, ܝܰܘ̈ܢܳܝܶܐ *Græci*, ܒܰܪ̈ܒܪܳܝܶܐ *Barbari*, ܝܺܗܽܘ̈ܕܳܝܶܐ *Judæi*, ܡܳܪ̈ܳܝܶܐ *domini, &c.*

Hujuſmodi fuit maſculinorum declinatio.

Femininorum declinatio eſt, quæ flectit numerum ſingularem emphaticum in ܬܐ, conſtructum in ܬ: pluralem abſolutum in ܢ, emphaticum in ܬܐ, conſtructum in ܬ. quæ duobus punctis, ut maſculina ſuperne ſemper notantur.

Exempla ſunt talia.

	Abſoluta.	*Emphatica.*	*Conſtructa.*	
Sing.	ܚܟܡܐ	ܚܟܡܬܐ	ܚܟܡܬ	*ſapientia.*
Plur.	ܚܟ̈ܡܢ	ܚܟ̈ܡܬܐ	ܚܟ̈ܡܬ	*ſapientiæ.*
Sing.	ܒܘܪܟܐ	ܒܘܪܟܬܐ	ܒܘܪܟܬ	*benedictio.*
Plur.	ܒܘܪ̈ܟܢ	ܒܘܪ̈ܟܬܐ	ܒܘܪ̈ܟܬ	*benedictiones.*
		&c.		

NOTA.

1. Forma femininorũ abſolutorum hic rarior eſt, quã apud Hebræos ac Chaldæos.

2. Ea, quæ ſingulari numero deſinunt in ܘܬܐ, illud mutant in plurali abſoluto in ܘܢ: in emphatico in ܘܬܐ: in conſtructo in ܘܬ. Vnde a ܡܠܟܘܬܐ *regnum* fit ܡܠܟܘ̈ܢ, item ܡܠܟܘ̈ܬܐ & ܡܠܟܘ̈ܬ *regna, &c.*

Hujuſ-

Hujuſmodi fuit & femininorum declinatio.

In genere porro tam pro maſculinorum, quam pro femininorum declinatione nota:

1. Quædam, quum in ſingulari ſint feminina, ſortiri in plurali terminationem maſculinam, ut pleraque membra corporis animalis gemina: veluti ܥܝܢܐ *oculus* ܥܝܢ̈ܐ *oculi,* & ſimilia; quod tamen etiam aliis nonnullis ſolemne eſt, ut ܫܥܬܐ *hora,* ܫܥ̈ܝܢ *horæ* ܡܠܬܐ *verbum,* ܡܠܬ̈ܐ & ܡܠ̈ܝܢ *verba, &c.*

2. Viceverſa quædam, quum in ſingulari ſint maſculina, ſortiri in plurali terminationem femininam, ut ܐܪܝܐ *Leo,* ܐܪ̈ܘܬܐ *Leones,* ܡܪܐ *dominus,* ܡܪ̈ܘܢ *domini, &c.* Cætera exempla ex uſu poſſunt obſervari.

Hujuſmodi fuit Declinatio cum maſculinorum, tum femininorum.

Formæ nominum apud Syros per-

 plures

Digitized by Google

plures ſunt, & pene infinitæ; quarum cognitio quum e MASIO *tradita ſit* in prima hujus Grammaticæ editione edita Lugduni Bat. anno M. D. XCIV. & præterea hæ formæ uſu percipi ac dignoſci poſſint a quovis, vel leviter tincto litteris Hebræis ac Chaldæis; quas diſcentem Syras, hic præcognitas oportet habere: icciirco, ne agam τὸ πραχθὲν, καὶ μὴ ἀναγκαῖον, benevolum Lectorem illuc remitto, & abſoluto Nomine, ejuſque accidentibus præcipuis, tranſeo ad Pronomen.

CAPUT VI.

De Pronomine.

PRONOMEN, quod Syri appellant ܫܘܚܠܦ ܫܡܐ *mutationem* ſeu *variationem Nominis*, aliud eſt *Separatum*, aliud *Conjunctum*, vulgo *Separabile*, & *Inſeparabile* ſeu *Affixum*, aut *Suffixum*: plane ut apud Hebræos ac Chaldæos.

PRO-

Digitized by Google

PRONOMIMA ſeparata, hac tabella proponuntur.

Pronomina ſeparata ſingularia :

Primæ communis.		*Ego.*	ܐܢܐ
		Mei.	ܕܝܠܝ
		Mihi, Me.	ܠܝ
		a Me.	ܡܢܝ
Secūd.	maſ.	*Tu.*	ܐܢܬ
		Tui.	ܕܝܠܟ
		Tibi, Te.	ܠܟ
		a Te.	ܡܢܟ
	fem.	*Tu.*	ܐܢܬܝ
		Tui.	ܕܝܠܟܝ
		Tibi, Te.	ܠܟܝ
		a Te.	ܡܢܟܝ
Tertię.	maſ.	*Ipſe.*	ܗܘ
		Ipſius.	ܕܝܠܗ
		Ipſi Ipſum.	ܠܗ
		ab Ipſo.	ܡܢܗ
	fem.	*Ipſa.*	ܗܝ
		Ipſius.	ܕܝܠܗ̇
		Ipſi, Ipſam.	ܠܗ̇
		&c.	ܡܢܗ̇

Prono-mina ſepara-ta plu-ralia :	Primæ com-munis.		Nos.	ܚܢܢ
			Noſtrum.	ܕܝܠܢ
			Nob. Nos.	ܠܢ
			a Nobis.	ܡܢܢ
	Secũd.	maſ.	Vos viri.	ܐܢܬܘܢ
			Veſtrûm.	ܕܝܠܟܘܢ
			Vob. Vos.	ܠܟܘܢ
			a Vobis.	ܡܢܟܘܢ
		fem.	Vos mul.	ܐܢܬܝܢ
			Veſtrûm.	ܕܝܠܟܝܢ
			Vob. Vos.	ܠܟܝܢ
			a Vobis.	ܡܢܟܝܢ
	Tertię.	maſ.	Ipſi.	ܗܢܘܢ
			Ipſorum.	ܕܝܠܗܘܢ
			Ipſis, Ipſos.	ܠܗܘܢ
			Ipſos.	ܐܢܘܢ
			ab Ipſis.	ܡܢܗܘܢ
		fem.	Ipſæ.	ܗܢܝܢ
			Ipſarum.	ܕܝܠܗܝܢ
			Ipſis Ipſas.	ܠܗܝܢ
			Ipſas.	ܐܢܝܢ
			ab Ipſis.	ܡܢܗܝܢ

NOTA

Digitized by Google

NOTA.

1. Iſthæc pronomina, conjuncta cum ܕܝ ſyllaba ſervili, exprimunt omnes caſus, pro diverſa ſtructura. Nam ܕܝܠܝ *Quod meum eſt,* eſt, *Meus, a, um*: ܒܕܝܠܝ *In meo*: ܠܕܝܠܝ *Ad meum*: ܡܢ ܕܝܠܝ *A meo, &c.* Sic ܕܝܠܢ, *Noſter, a, um*: ܕܝܠܟ *Tuus, a, um*: ܕܝܠܟܘܢ *Veſtrum*: ܕܝܠܗ *Suus*: ܕܝܠܗܘܢ *Quod ipſorum, &c.*

2. ܐܢܬ & ܐܢܬܝ, in utroque genere & numero, ita pronunciantur, ut Nun medium nihil ſonet, ſed Tau ſubaudiatur geminatum, tanquam את vel אתי. Vnde in emundatis codicibus perpetuo eſt Kuſchoï ſupra Tau.

3. ܗܘ, & ܗܝ, quum in aliqua verborum complexione ultimo loco, præſertim pro verbo ſubſtantivo, pro quo omnes non tantum tertiæ, ſed etiam primæ & ſecundæ perſonæ, Hebræorum ac Chaldeorum more, uſurpantur, ſunt poſita

ſita, ſic pronunciantur, ut Vocalis ipſorum videatur cohærere extremitati dictionis præcedentis, quaſi littera He nulla ſit. Vnde ܛܳܒ ܗܽܘ *bonus eſt*, legimus *tobu*, non *tob-hu*, *&c.* Aliquando præcedens nomen, quod alioquin quinta Vocali terminaretur, ſumit ſibi, ultimo loco, inſequentis pronominis Vocalem. Vnde pro ܡܳܪܝܳܐ ܗܽܘ *dominus eſt*, legimus ܡܳܪܝܽܘ ܗܽܘ *moriau*, *&c.* Non raro ſupervacaneum eſt ܗܽܘ in oratione: & quandoque cum aliis dictionibus componitur: ut ܗܳܢܽܘ *is ipſe* compoſitum eſt, ex ܗܳܢܳܐ & ܗܽܘ. Sic ܐܰܝܢܽܘ *ecquis ille*, ex ܐܰܝܢܳܐ & ܗܽܘ, &c.

Quomodo ܐ̱ܢܳܐ poſt participium legatur dimidiatum, & quædam pronomina alia iiſdem ſcripta litteris, & propriis deſtituta Vocalibus, addito puncto inter legendum ſint diſtinguenda, dictum eſt ſupra, Capit. IV de punctis diacriticis. *Hujuſmodi fuerunt pronomina ſeparata & integra.*

PRO-

Digitized by Google

PRONOMINA. *Conjuncta*, ſeu *inſeparabilia* iſtâ proponuntur tabellâ.

Pronomina conjuncta:

- Sing.
  - Primæ communis: *Iud*
    - Solum, ut ܝ
    - Cum Nun, ut ܢܝ
    - Geminatum, interpoſito Nun, ut ܝܢܝ
  - Secund.
    - maſcul. *Coph*
      - Solum, ut ܟ
      - Cum Nun, ut ܢܟ
    - femin. *Coph* cum Nun, præcedente ◌ vel ſeq. *Iud.*
  - Tertiæ.
    - maſcul. *He* præcedente ◌, ut ܗ. quo pertinent ܘܗܝ, ܘܗܝ, ܘܗܝ, ܘܗܝ, ܘܗܝ præcedente ◌:
    - femin. *He*, præcedente ◌, ut ܗ.
- Plur.
  - Primæ communis *Nun*
    - Solum, præcedente ◌, ut ܢ
    - Cum Nun altero, præcedente itidem ◌, ut ܢܢ.
  - Secund.
    - maſcul. ܟܘܢ *veſter, veſtri, vos, &c.*
    - femin. ܟܝܢ vel ܟܝ, *veſtra, veſtræ, vos, &c.*
  - Tertiæ.
    - maſcul. ܗܘܢ vel ܢܘܢ vel ܗܘܢ, *eorum, eos, &c.*
    - femin. ܗܝܢ vel ܢ *earum, eas, &c.*

NOTA.

ܢܝ, quod verbis affigitur, non nominibus, a Syris ita effertur, ut litteræ Iud nullam habeant rationem, licet adſcriptæ: unde pro ܥܒܕܢܝ *fecit me*, legunt ܥܒܕܢ. Quæ cauſa, cur Vocalis ad hanc ſyllabam adſcripta nulla legatur.

CAPVT. VII.

De Verbo & ejus Accidentibus.

HVIVSMODI fuit Nomen, cum primarium, tum ſecundarium: ſequitur VERBVM, altera pars orationis; cujus accidentia præcipua, hic conſideranda, ſunt:

1. *Ordines.*
2. *Conjugationes.*
3. *Formæ.*
4. *Exempla, & in ea annotationes.*

Cætera, & minoris momenti petere licet ex inſtitutis noſtris Hebręis ac Chaldæis.

ORDI-

Digitized by Google

ORDINES in tabula ſubjecta ob oculos ponuntur.

VERBA SYRORVM ſunt

- PERFECTA, quæ tres tantum litteras habent in radice, & inter conjugandum nullam ex eis amittunt: ut ܫܒܩ, *Reliquit.*
- *Imperfecta*; in quibus aliqua radicis littera, vel etiam duæ quieſcunt. Ea ſunt
  - *Ternaria*; quæ juſto trium Radicalium numero conſtant:
    - *Simplicia*
      - *Defectiva*; quæ defectum compēſant per Kuſchoi in littera ſeq. niſi ſit gutturalis.
        - Pe
          - *Nun* ܢܛܪ *Cuſtodivit.*
          - *Iud* ܝܬܒ *Sedit.*
        - Ae Geminato ܡܫ *Paſſus eſt.*
      - *Quieſcētia*; quæ quietē indicant per vocalē plerunque ſub ſervilibus.
        - Pe
          - *Olaph* ܐܡܪ *Dixit.*
          - *Iud* ܝܨܦ *ſollicitus fuit.*
        - Ae
          - *Vau* ܩܡ *Surrexit*
          - *Iud* ܡܝܬ *Mortuus eſt.*
        - Lomad
          - *Olaph* ܩܪܐ *Vocavit.*
          - *Iud* ܚܙܐ *Vidit.*
    - *Inde compoſita*: generis
      - *Ejuſdem*, nempe ex Quieſcentibus
        - Pe *Iud* & *Lomad Olaph* ܐܘܕܝ *Profeſſus eſt.*
        - Pe *Olaph* & *Lomad Olaph.* ܐܬܐ *Venit.*
      - *Diverſi*, nempe ex Defectivis Pe Nun & Quieſcentibus Lomad Olaph. ܢܟܐ *Oppreſſit.*

Duplicatorum: hoc eſt, eorũ; quorum ſecunda radicis geminatur: veluti a verbo ܡܪܰܪ *Amarus fuit*, efficitur ܡܰܪܰܪ *Amaritudine affecit, &c.* Vſurpandorum horũ verborum ratio eſt; quod abſurda eſſet eorum pronuntiatio & dura in Pahel, ſi una eademque littera ter ſonaret, præſertim quæ per ſe non facile effertur, quales ſunt Riſch & Aë.

Quieſcentium in media. Tunc autem omiſſa illa media reliquæ duæ geminantur. Sic a verbo ܪܘܡ, *Altus fuit*, efficitur ܪܰܘܪܶܡ, *Exaltavit*, &c. Vſurpandi ratio eadẽ eſt horum; quæ Hebræorum in Pihel & Hitpahel; quæ mediũ Vau habent, quum poſtremam geminant, & pro verbis כון & התכון dicũt כונן & התכונן, &c.

Defecti-

Geminationem earundem litterarum in ſecũda vel tertia verborum.

Abundantia, quæ juſtum ternarium numerum excedũt: unde *quadrata* emergunt: quæ a ternis illis formantur per

Defectivorum Pe Jud. Tum autem per Metatheſin ſimul & geminationem litteræ ſecundæ, & converſionem Iud in Vau, pro ratione litterarum inter ſe permutabilium ܗܘܐ, fit quadratura. Nã a ܕܗܒ, *Aureus fuit*, fit in Pahel ܕܘܗܒ, & in Etpahel, ܐܬܕܘܗܒ, *Aurigine tinxit, &c.* quomodo ſuavior eſt hæc vox, quam ſi ſimplex Pahel aut Ethpahel formetur.

Acceſſionem litterarum ad Initia

Olaph. quod ſæpe fit. Sic a Simplice ܫܬܐ *Bibit*, fit ܐܫܬܝ ejuſdem ſignificati, &c.

Schin, vel *Sēchat:* quod fit aliquoties. Sic a Simplice ܦܓܥ *e regione*, *&c.* fit ܫܦܓܥ *ἐντυγχάνειν, incidere in aliquem, &c.*

Media, *Jud* vel *Vau*. quod fit ad eam mediam geminandam; quam alioqui Pahel exigeret. Exemplo eſt verbum ܗܝܡܢ *credidit*, *&c.* ubi inſuper He ponitur pro Olaph. Eſt enim Pahel verbi ܐܡܢ, &c.

Fines, *Olaph*, vel *Jud*, *&c.*

CAPVT VIII.

De Verbi Conjugationibus.

HVIVSMODI fuerunt *Ordines. Conjugationes*; per quas unum idemque verbum variata ſignificatione movetur, ſunt tres:

I. *Prima* in forma activa dicitur *Pehal*, ab uſitato Hebræorum *Pahal*: & in forma paſſiva *Ethpehal*; quæ ſumpta eſt ex uſu conjugationis Hebraïcæ Hithpahel; ac proinde ab activa differt per ſyllabam characte-

characteriſticam ܐܬ: continetque verba non tam paſſiva, activæ reſpondentia, quam reciproca. Lucis autem gratia ſtatuitur non niſi una: quanquam pro varia punctorum ratione nunc a *Pehal*, nunc a *Pahel*, nunc ab *Aphel* deducatur.

II. *Secunda* dicitur in forma activa *Pahel*: & notam characteriſticam habet punctum *Kuſchoï* ſupra litteram mediã; quę proinde media littera geminanda eſt aut certe durius preſſiuſve legenda, ſive ea puncti hujus ſit capax, ſive non. Quod ſi ejus capax non ſit, ut paucę alioquin litteræ punctum illud recipiunt: tunc conjugatio hęc ex Vocalibus; quibus utraque ſyllaba inſignitur, eſt dignoſcenda. Nam quum in Pehal prior ſyllaba inſigniatur vocali E, poſterior vero vocali A: hîc in Pahel prior habet A, poſterior vero E, vice verſa, &c. In forma paſſiva hęc conjugatio dicitur *Ethpahel*, & verba continet mere paſſiva, activæ reſpondentia: improprie & rarius reciproca. In utraque vero, cum

activa,

activa, tum paſſiva, verba continentur polygrammata; quorum in Ordinibus facta eſt mentio.

III. *Tertia* dicitur *Aphel*, in forma activa: & notam characteriſticam habet *Olaph* radici præfixum, Chaldęorum more; pro quo Hebræi habent *He*. Forma paſſiva inſolens eſt Syris: ut & Paraphraſtis Chaldæis, &c.

CAPVT IX.

De Verbi Formis.

HVIVSMODI fuerunt *Conjugationes*. *Formæ* ad conjugandum adhiberi ſolitæ quatuor poſſunt conſtitui doctrinæ gratia.

I. *Prima* eſt diſſyllaborum, deſinentium in litteram mobilem: ut ܫܒܩ *reliquit*, ܦܫܩ *deſcripſit*, &c. Quo referuntur perfecta omnia, & nonnulla etiam imperfecta, in nonnullis temporibus ac modis. Neque enim imperfecta omnia,

neque

neque ſemper, neque ubique anomala ſunt: ut defectiva Pe Nun, & alia.

II. *Secunda* eſt diſſyllaborum, deſinentium in litteram quieſcentem Olaph: in ſimplicibus quidem, ut ܓܠܐ *revelavit, &c.* in compoſitis vero, ut ܐܬܐ *venit, &c.*

III. *Tertia* eſt monoſyllaborum, itidem deſinentium in litteram mobilem, ſed contractorum ex diſſyllabis, geminantibus ſecundam, ut ܪܨ ex ܪܨܨ *comminuit,* ܚܠ ex ܚܠܠ *prophanus fuit, &c.*

IV. *Quarta* eſt pariter monoſyllaborum deſinentium in litteram mobilem, ſed contractorum ex diſſyllabis; quorum media eſt Vau vel Iud, ut ܩܡ ex ܩܘܡ *ſurrexit,* & ܡܝܬ *mortuus eſt, &c.*

V. *Quinta* deſinentium in ה quieſcens, itidem diſſyllaborum, eſt Hebręorum, Syris inuſitata. Quomodo autem ſingulæ hæ verborum formæ tum ipſæ per ſe ſint inflectendæ, tum ad eas verba quævis alia: ſubjecta paradigmata ob oculos ponunt.

Prono-mina ſepara-ta plu-ralia :	Primæ com-munis.		Nos.	ܚܢܢ
			Noſtrum.	ܕܝܠܢ
			Nob. Nos.	ܠܢ
			a Nobis.	ܡܢܢ
	Secũd.	maſ.	Vos viri.	ܐܢܬܘܢ
			Veſtrûm.	ܕܝܠܟܘܢ
			Vob. Vos.	ܠܟܘܢ
			a Vobis.	ܡܢܟܘܢ
		fem.	Vos mul.	ܐܢܬܝܢ
			Veſtrûm.	ܕܝܠܟܝܢ
			Vob. Vos.	ܠܟܝܢ
			a Vobis.	ܡܢܟܝܢ
	Tertię.	maſ.	Ipſi.	ܗܢܘܢ
			Ipſorum.	ܕܝܠܗܘܢ
			Ipſis, Ipſos.	ܠܗܘܢ
			Ipſos.	ܐܢܘܢ
			ab Ipſis.	ܡܢܗܘܢ
		fem.	Ipſæ.	ܗܢܝܢ
			Ipſarum.	ܕܝܠܗܝܢ
			Ipſis Ipſas.	ܠܗܝܢ
			Ipſas.	ܐܢܝܢ
			ab Ipſis.	ܡܢܗܝܢ

NOTA

Digitized by Google

NOTA.

1. Iſthæc pronomina, conjuncta cum ܕܝܠ ſyllaba ſervili, exprimunt omnes caſus, pro diverſa ſtructura. Nam ܕܝܠܝ *Quod meum eſt*, eſt, *Meus, a, um*: ܒܕܝܠܝ *In meo*: ܠܕܝܠܝ *Ad meum*: ܡܢ ܕܝܠܝ *A meo, &c.* Sic ܕܝܠܢ, *Noſter, a, um*: ܕܝܠܟ *Tuus, a, um*: ܕܝܠܟܘܢ *Veſtrum*: ܕܝܠܗ *Suus*: ܕܝܠܗܘܢ *Quod ipſorum, &c.*

2. ܐܢܬ & ܐܢܬܝ, in utroque genere & numero, ita pronunciantur, ut Nun medium nihil ſonet, ſed Tau ſubaudiatur geminatum, tanquam את vel אתי. Vnde in emundatis codicibus perpetuo eſt Kuſchoï ſupra Tau.

3. ܗܘ, & ܗܝ, quum in aliqua verborum complexione ultimo loco, præſertim pro verbo ſubſtantivo, pro quo omnes non tantum tertiæ, ſed etiam primæ & ſecundæ perſonæ, Hebræorum ac Chaldeorum more, uſurpantur, ſunt poſita

ſita, ſic pronunciantur, ut Vocalis ipſorum videatur cohærere extremitati dictionis præcedentis, quaſi littera He nulla ſit. Vnde ܛܳܒ ܗܽܘ *bonus eſt*, legimus *tobu*, non *tob-hu*, *&c.* Aliquando præcedens nomen, quod alioquin quinta Vocali terminaretur, ſumit ſibi, ultimo loco, inſequentis pronominis Vocalem. Vnde pro ܡܳܪܝܳܐ ܗܽܘ *dominus eſt*, legimus ܡܳܪܝܳܐ ܗܘ *moriau*, *&c.* Non raro ſupervacaneum eſt ܗܽܘ in oratione: & quandoque cum aliis dictionibus componitur: ut ܗܽܘܢܳܘ *is ipſe* compoſitum eſt, ex ܗܳܢܳܐ & ܗܽܘ. Sic ܐܰܝܢܳܘ *ecquis ille*, ex ܐܰܝܢܳܐ & ܗܽܘ, &c.

Quomodo ܐܢܐ poſt participium legatur dimidiatum, & quædam pronomina alia iiſdem ſcripta litteris, & propriis deſtituta Vocalibus, addito puncto inter legendum ſint diſtinguenda, dictum eſt ſupra, Capit. IV de punctis diacriticis. *Hujuſmodi fuerunt pronomina ſeparata & integra.*

PRO-

PRONOMINA. *Conjuncta*, ſeu *inſeparabilia* iſtâ proponuntur tabellâ.

- Pronomina conjuncta:
  - Sing.
    - Primæ communis: *Iud*
      - Solum, ut ـܝ
      - Cum Nun, ut ـܢܝ
      - Geminatum, interpoſito Nun, ut ـܝܢܝ
    - Secund.
      - maſcul. *Coph*
        - Solum, ut ـܟ
        - Cum Nun, ut ـܢܟ
      - femin. *Coph* cum Nun, præcedente ـ vel ſeq. *Iud.*
    - Tertiæ.
      - maſcul. *He* præcedente ـ, ut ـܗ. quo pertinent יוהי, יוהי, וי, והי, יוה præcedente ـ
      - femin. *He*, præcedente ـ, ut ـܗ̇.
  - Plur.
    - Primæ communis *Nun*
      - Solum, præcedente ـ, ut ـܢ
      - Cum Nun altero, præcedente itidem ـ, ut ـܢ
    - Secund.
      - maſcul. ـܟܘܢ *veſter, veſtri, vos, &c.*
      - femin. ـܟܝܢ vel ـܟܝ̈ܢ, *veſtra, veſtræ, vos, &c.*
    - Tertiæ.
      - maſcul. ـܗܘܢ vel ـܢܘܢ vel ـܗܘܢ, *eorum, eos, &c.*
      - femin. ـܗܝܢ vel ـܝܢ *earum, eas, &c.*

 NOTA.

Digitized by Google

NOTA.

ܢܝ, quod verbis affigitur, non nominibus, a Syris ita effertur, ut litteræ Iud nullam habeant rationem, licet adſcriptæ: unde pro ܥܒܰܕܢܝ *fecit me*, legunt ܥܒܰܕܢ. Quæ cauſa, cur Vocalis ad hanc ſyllabam adſcripta nulla legatur.

CAPVT. VII.

De Verbo & ejus Accidentibus.

HVIVSMODI fuit Nomen, cum primarium, tum ſecundarium: ſequitur VERBVM, altera pars orationis; cujus accidentia præcipua, hic conſideranda, ſunt:

1. *Ordines.*
2. *Conjugationes.*
3. *Formæ.*
4. *Exempla, & in ea annotationes.*

Cætera, & minoris momenti petere licet ex inſtitutis noſtris Hebreis ac Chaldæis.

ORDI-

Digitized by Google

ORDINES in tabula ſubjecta ob oculos ponuntur.

VERBA SYRORVM ſunt

- PERFECTA, quæ tres tantum litteras habent in radice, & inter conjugandum nullam ex eis amittunt: ut ܫܒܩ, *Reliquit.*
- *Imperfecta*; in quibus aliqua radicis littera, vel etiam duæ quieſcunt. Ea ſunt
  - *Ternaria*; quæ juſto trium Radicalium numero conſtant:
    - *Simplicia*
      - *Defectiva*; quæ defectum compēſant per Kuſchoi in littera ſeq. niſi ſit gutturalis.
        - Pe
          - *Nun* ܢܛܪ *Cuſtodivit.*
          - *Iud* ܝܬܒ *Sedit.*
        - Ae Geminato ܚܫ *Paſſus eſt.*
      - *Quieſcētia*; quæ quietē indicant per vocalē plerunque ſub ſervilibus.
        - Pe
          - *Olaph* ܐܡܪ *Dixit.*
          - *Iud* ܝܨܦ *ſollicitus fuit.*
        - Ae
          - *Vau* ܩܡ *Surrexit*
          - *Iud* ܡܝܬ *Mortuus eſt.*
        - Lomad
          - *Olaph* ܩܪܐ *Vocavit.*
          - *Iud* ܚܙܐ *Vidit.*
    - *Inde composita*: generis
      - *Ejuſdem*, nempe ex Quieſcentibus
        - Pe *Iud* & Lomad *Olaph* ܐܘܕܝ *Profeſſus eſt.*
        - Pe *Olaph* & *Lomad Olaph.* ܐܬܐ *Venit.*
      - *Diverſi*, nempe ex Defectivis Pe Nun & Quieſcentibus Lomad Olaph. ܢܟܐ *Oppreſſit.*

Abun-

Digitized by Google

Duplicatorum: hoc eſt, eorũ; quorum ſecunda radicis geminatur: veluti a verbo ܡܪ *Amarus fuit*, efficitur ܡܪܡܪ *Amaritudine affecit*, &c. Vſurpandorum horũ verborum ratio eſt; quod abſurda eſſet eorum pronuntiatio & dura in Pahel, ſi una eademque littera ter ſonaret, præſertim quæ per ſe non facile effertur, quales ſunt Riſch & Aẽ.

Geminationem earundem litterarum in ſecũda vel tertia verborum.

Abundantia, quæ juſtum ternarium numerum excedũt: unde *quadrata* emergunt: quæ a ternis illis formantur per

Quieſcentium in media. Tunc autem omiſſa illa media reliquæ duæ geminantur. Sic a verbo ܪܡ, *Altus fuit*, efficitur ܪܡܪܡ, *Exaltavit*, &c. Vſurpandi ratio eadẽ eſt horum; quæ Hebræorum in Pihel & Hitpahel; quæ mediũ Vau habent, quum poſtremam geminant, & pro verbis כון & התכון dicũt כונן & התכונן, &c.

Defecti-

Digitized by Google

Defectivorum Pe Jud. Tum autem per Metatheſin ſimul & geminationem litteræ ſecundæ, & converſionem Iud in Vau, pro ratione litterarum inter ſe permutabilium ܐܘܝ, fit quadratura. Nã a ܕܗܒ, *Aureus fuit*, fit in Pahel ܗܘܕܒ, & in Etpahel, ܐܬܗܘܕܒ, *Aurigine tinxit, &c.* quomodo ſuavior eſt hæc vox, quam ſi ſimplex Pahel aut Ethpahel formetur.

Acceſſionem litterarum ad Initia

Olaph. quod ſæpe fit. Sic a Simplice ܫܬܐ *Bibit*, fit ܐܫܬܝ ejuſdem ſignificati, &c.

Schin, vel *Sĕchat:* quod fit aliquoties. Sic a Simplice ܩܘܒܠ *e regione, &c.* fit ܫܩܘܒܠ περιτυγχάνειν, *incidere in aliquem, &c.*

Media, *Jud* vel *Vau*. quod fit ad eam mediam geminandam; quam alioqui Pahel exigeret. Exemplo eſt verbum ܗܝܡܢ *credidit*, *&c.* ubi inſuper He ponitur pro Olaph. Eſt enim Pahel verbi ܐܡܢ, &c.

Fines, *Olaph*, vel *Jud*, *&c.*

CAPUT VIII.

De Verbi Conjugationibus.

HUIUSMODI fuerunt *Ordines*. *Conjugationes*; per quas unum idemque verbum variata ſignificatione movetur, ſunt tres:

I. *Prima* in forma activa dicitur *Pehal*, ab uſitato Hebræorum *Pahal:* & in forma paſſiva *Ethpehal*; quæ ſumpta eſt ex uſu conjugationis Hebraïcæ Hithpahel; ac proinde ab activa differt per ſyllabam characte-

characteriſticam ܐܬ : continetque verba non tam paſſiva, activæ reſpondentia, quam reciproca. Lucis autem gratia ſtatuitur non niſi una: quanquam pro varia punctorum ratione nunc a *Pehal*, nunc a *Pahel*, nunc ab *Aphel* deducatur.

II. *Secunda* dicitur in forma activa *Pahel*: & notam characteriſticam habet punctum *Kuſchoï* ſupra litteram mediã; quę proinde media littera geminanda eſt aut certe durius preſſiuſve legenda, ſive ea puncti hujus ſit capax, ſive non. Quod ſi ejus capax non ſit, ut paucę alioquin litteræ punctum illud recipiunt: tunc conjugatio hęc ex Vocalibus; quibus utraque ſyllaba inſignitur, eſt dignoſcenda. Nam quum in Pehal prior ſyllaba inſigniatur vocali E, poſterior vero vocali A: hîc in Pahel prior habet A, poſterior vero E, vice verſa, &c. In forma paſſiva hęc conjugatio dicitur *Ethpahel*, & verba continet mere paſſiva, activæ reſpondentia; improprie & rarius reciproca. In utraque vero, cum

activa,

activa, tum paſſiva, verba continentur polygrammata; quorum in Ordinibus facta eſt mentio.

III. *Tertia* dicitur ܐ *Aphel*, in forma activa: & notam characteriſticam habet *Olaph* radici præfixum, Chaldæorum more; pro quo Hebræi habent *He* ܗ. Forma paſſiva inſolens eſt Syris: ut & Paraphraſtis Chaldæis, &c.

CAPUT IX.

De Verbi Formis.

HUIUSMODI fuerunt *Conjugationes. Formæ* ad conjugandum adhiberi ſolitæ quatuor poſſunt conſtitui doctrinæ gratia.

I. *Prima* eſt diſſyllaborum, deſinentium in litteram mobilem: ut ܫܒܩ *reliquit*, ܟܬܒ *deſcripſit*, *&c.* Quo referuntur perfecta omnia, & nonnulla etiam imperfecta, in nonnullis temporibus ac modis. Neque enim imperfecta omnia,

neque

neque ſemper, neque ubique anomala ſunt: ut defectiva Pe Nun, & alia.

II. *Secunda* eſt diſſyllaborum, deſinentium in litteram quieſcentem Olaph: in ſimplicibus quidem, ut ܓܠܐ *revelavit, &c.* in compoſitis vero, ut ܐܬܐ *venit, &c.*

III. *Tertia* eſt monoſyllaborum, itidem deſinentium in litteram mobilem, ſed contractorum ex diſſyllabis, geminantibus ſecundam, ut ܪܨ ex ܪܨܨ *comminuit,* ܚܠ ex ܚܠܠ *prophanus fuit, &c.*

IV. *Quarta* eſt pariter monoſyllaborum deſinentium in litteram mobilem, ſed contractorum ex diſſyllabis; quorum media eſt Vau vel Iud, ut ܩܡ ex ܩܘܡ *ſurrexit,* & ܡܝܬ *mortuus eſt, &c.*

V. *Quinta* deſinentium in ה quieſcens, itidem diſſyllaborum, eſt Hebręorum, Syris inuſitata. Quomodo autem ſingulæ hæ verborum formæ tum ipſæ per ſe ſint inflectendæ, tum ad eas verba quævis alia: ſubjecta paradigmata ob oculos ponunt.

Pronomina ſeparata pluralia:

Primæ communis.		Nos.	ܚܢܢ
		Noſtrum.	ܕܝܠܢ
		Nob. Nos.	ܠܢ
		a Nobis.	ܡܢܢ
Secũd.	maſ.	Vos viri.	ܐܢܬܘܢ
		Veſtrûm.	ܕܝܠܟܘܢ
		Vob. Vos.	ܠܟܘܢ
		a Vobis.	ܡܢܟܘܢ
	fem.	Vos mul.	ܐܢܬܝܢ
		Veſtrûm.	ܕܝܠܟܝܢ
		Vob. Vos.	ܠܟܝܢ
		a Vobis.	ܡܢܟܝܢ
Tertię.	maſ.	Ipſi.	ܗܢܘܢ
		Ipſorum.	ܕܝܠܗܘܢ
		Ipſis, Ipſos.	ܠܗܘܢ
		Ipſos.	ܐܢܘܢ
		ab Ipſis.	ܡܢܗܘܢ
	fem.	Ipſæ.	ܗܢܝܢ
		Ipſarum.	ܕܝܠܗܝܢ
		Ipſis Ipſas.	ܠܗܝܢ
		Ipſas.	ܐܢܝܢ
		ab Ipſis.	ܡܢܗܝܢ

NOTA

Digitized by Google

NOTA.

1. Iſthæc pronomina, conjuncta cum ܕܝܠ ſyllaba ſervili, exprimunt omnes caſus, pro diverſa ſtructura. Nam ܕܝܠܝ *Quod meum eſt*, eſt, *Meus, a, um*: ܒܕܝܠܝ *In meo*: ܠܕܝܠܝ *Ad meum*: ܡܢ ܕܝܠܝ *A meo, &c.* Sic ܕܝܠܢ, *Noſter, a, um*: ܕܝܠܟ *Tuus, a, um*: ܕܝܠܟܘܢ *Veſtrum*: ܕܝܠܗ *Suus*: ܕܝܠܗܘܢ *Quod ipſorum, &c.*

2. ܐܢܬ & ܐܢܬܝ, in utroque genere & numero, ita pronunciantur, ut Nun medium nihil ſonet, ſed Tau ſubaudiatur geminatum, tanquam את vel אתי. Vnde in emundatis codicibus perpetuo eſt Kuſchoï ſupra Tau.

3. ܗܘ, & ܗܝ, quum in aliqua verborum complexione ultimo loco, præſertim pro verbo ſubſtantivo, pro quo omnes non tantum tertiæ, ſed etiam primæ & ſecundæ perſonæ, Hebræorum ac Chaldeorum more, uſurpantur, ſunt poſita

ſita, ſic pronunciantur, ut Vocalis ipſorum videatur cohærere extremitati dictionis præcedentis, quaſi littera He nulla ſit. Vnde ܛܳܒ ܗܽܘ *bonus eſt*, legimus *tobu*, non *tob-hu*, *&c.* Aliquando præcedens nomen, quod alioquin quinta Vocali terminaretur, ſumit ſibi, ultimo loco, inſequentis pronominis Vocalem. Vnde pro ܡܳܪܝܳܐ ܗܽܘ *dominus eſt*, legimus ܡܳܪܝܰܐ ܗܽܘ *moriau*, *&c.* Non raro ſupervacaneum eſt ܗܽܘ in oratione: & quandoque cum aliis dictionibus componitur: ut ܗܳܢܽܘ *is ipſe* compoſitum eſt, ex ܗܳܢܳܐ & ܗܽܘ. Sic ܐܰܝܢܽܘ *ecquis ille*, ex ܐܰܝܢܳܐ & ܗܽܘ, &c.

Quomodo ܐܢܐ poſt participium legatur dimidiatum, & quædam pronomina alia iiſdem ſcripta litteris, & propriis deſtituta Vocalibus, addito puncto inter legendum ſint diſtinguenda, dictum eſt ſupra, Capit. IV de punctis diacriticis. *Hujuſmodi fuerunt pronomina ſeparata & integra.*

PRO-

Digitized by Google

PRONOMINA. *Conjuncta*, ſeu *inſeparabilia* iſtâ proponuntur tabellâ.

Pronomina conjuncta;

- Sing.
  - Primæ communis: *Iud*
    - Solum, ut ܝ
    - Cum Nun, ut ܢܝ
    - Geminatum, interpoſito Nun, ut ܢܢܝ
  - Secund.
    - maſcul. *Coph*
      - Solum, ut ܟ
      - Cum Nun, ut ܢܟ
    - femin. *Coph* cum Nun, præcedente ܶ vel ſeq. *Iud*.
  - Tertiæ.
    - maſcul. *He* præcedente ܶ, ut ܗ. quo pertinent יהי, יהו, הו, יהו, יהי præcedente ܰ.
    - femin. *He*, pręcedente ܳ, ut ܗ.
- Plur.
  - Primæ communis *Nun*
    - Solum, præcedente ܰ, ut ܢ
    - Cum Nun altero, præcedente itidem ܰ, ut ܢܢ
  - Secund.
    - maſcul. ܟܘܢ *veſter, veſtri, vos, &c.*
    - femin. ܟܝܢ vel ܟܝܢ, *veſtra, veſtræ, vos, &c.*
  - Tertiæ.
    - maſcul. ܗܘܢ vel ܢܘܢ vel ܗܘܢ, *eorum, eos, &c.*
    - femin. ܗܝܢ vel ܝܢ *earum, eas, &c.*

Digitized by Google

NOTA.

ܢܝ, quod verbis affigitur, non nominibus, a Syris ita effertur, ut litteræ Iud nullam habeant rationem, licet adſcriptæ: unde pro ܥܒܕܢܝ *fecit me*, legunt ܥܒܕܢ. Quæ cauſa, cur Vocalis ad hanc ſyllabam adſcripta nulla legatur.

CAPVT. VII.

De Verbo & ejus Accidentibus.

HVIVSMODI fuit Nomen, cum primarium, tum ſecundarium: ſequitur VERBVM, altera pars orationis; cujus accidentia præcipua, hic conſideranda, ſunt:

1. *Ordines.*
2. *Conjugationes.*
3. *Formæ.*
4. *Exempla, & in ea annotationes.*

Cætera, & minoris momenti petere licet ex inſtitutis noſtris Hebręis ac Chaldæis.

ORDI-

Digitized by Google

ORDINES in tabula ſubjecta ob oculos ponuntur.

VERBA SYRORVM ſunt

- PERFECTA, quæ tres tantum litteras habent in radice, & inter conjugandum nullam ex eis amittunt: ut ܫܒܩ, *Reliquit.*
- *Imperfecta*; in quibus aliqua radicis littera, vel etiam duæ quieſcunt. Ea ſunt
  - *Ternaria*; quæ juſto trium Radicalium numero conſtant:
    - *Simplicia*
      - *Defectiva*; quæ defectum compẽſant per Kuſchoi in littera ſeq. niſi ſit guttural[is]
        - Pe
          - *Nun* ܢܛܪ *Cuſtodivit.*
          - *Iud* ܝܬܒ *Sedit.*
        - Ae Geminato ܚܫ *Paſſus eſt.*
      - *Quieſcẽtia*; quæ quietẽ indicant per vocalẽ plerunque ſub ſervilibus.
        - Pe
          - *Olaph* ܐܡܪ *Dixit.*
          - *Iud* ܝܨܦ *ſollicitus fuit.*
        - Ae
          - *Vau* ܩܡ *Surrexit*
          - *Iud* ܡܝܬ *Mortuus eſt.*
        - Lomad
          - *Olaph* ܩܪܐ *Vocavit.*
          - *Iud* ܚܙܐ *Vidit.*
    - *Inde compoſita*: generis
      - *Ejuſdem*, nempe ex Quieſcentibus
        - Pe *Iud* & *Lomad Olaph* ܐܘܕܝ *Profeſſus eſt.*
        - Pe *Olaph* & *Lomad Olaph.* ܐܬܐ *Venit.*
      - *Diverſi*, nempe ex Defectivis Pe Nun & Quieſcentibus Lomad Olaph. ܢܟܐ *Oppreſſit.*

Duplicatorum: hoc eſt, eorũ; quorum ſecunda radicis geminatur: veluti a verbo ܡܪܪ *Amarus fuit*, efficitur ܡܪܡܪ *Amaritudine affecit, &c.* Vſurpandorum horũ verborum ratio eſt; quod abſurda eſſet eorum pronuntiatio & dura in Pahel, ſi una eademque littera ter ſonaret, præſertim quæ per ſe non facile effertur, quales ſunt Riſch & Aë.

Geminationem earundem litterarum in ſecũda vel tertia verborum.

Abundantia, quæ juſtum ternarium numerum excedũt: unde *quadrata* emergunt: quæ a ternis illis formantur per

Quieſcentium in media. Tunc autem omiſſa illa media reliquæ duæ geminantur. Sic a verbo ܪܡ, *Altus fuit*, efficitur ܪܡܪܡ, *Exaltavit*, &c. Vſurpandi ratio eadẽ eſt horum; quæ Hebræorum in Pihel & Hitpahel; quæ mediũ Vau habent, quum poſtremam geminant, & pro verbis כון & הכין dicũt כונן & התכונן, &c.

Defecti-

Defectivorum Pe Iud. Tum autem per Metatheſin ſimul & geminationem litteræ ſecundæ, & converſionem Iud in Vau, pro ratione litterarum inter ſe permutabilium ܐܘܝ, fit quadratura. Nā a ܕܗܒ, *Aureus fuit*, fit in Pahel ܕܘܗܒ, & in Etpahel, ܐܬܕܘܗܒ, *Aurigine tinxit, &c.* quomodo ſuavior eſt hæc vox, quam ſi ſimplex Pahel aut Ethpahel formetur.

Acceſsionem litterarum ad Initia

Olaph. quod ſæpe fit. Sic a Simplice ܫܬܐ *Bibit*, fit ܐܫܬܝ ejuſdem ſignificati, &c.

Schin, vel *Sěchat:* quod fit aliquoties. Sic a Simplice ܦܢܝܬܐ *e regione*, *&c.* fit ܫܦܢܝܬܐ *παρατυγχάνειν, incidere in aliquem, &c.*

Media, *Jud* vel *Vau*. quod fit ad eam mediam geminandam; quam alioqui Pahel exigeret. Exemplo eſt verbum ܗܝܡܢ *credidit*, *&c.* ubi inſuper He ponitur pro Olaph. Eſt enim Pahel verbi ܐܡܢ, &c.

Fines, *Olaph*, vel *Jud*, *&c.*

CAPVT VIII.

De Verbi Conjugationibus.

HVIVSMODI fuerunt *Ordines*. *Conjugationes*; per quas unum idemque verbum variata ſignificatione movetur, ſunt tres:

I. *Prima* in forma activa dicitur *Pehal*, ab uſitato Hebræorum *Pahal*: & in forma paſſiva *Ethpehal*; quæ ſumpta eſt ex uſu conjugationis Hebraïcæ Hithpahel; ac proinde ab activa differt per ſyllabam characte-

Digitized by Google

charaćteriſticam ܐܬ: continetque verba non tam paſſiva, aćtivæ reſpondentia, quam reciproca. Lucis autem gratia ſtatuitur non niſi una: quanquam pro varia punćtorum ratione nunc a *Pehal*, nunc a *Pahel*, nunc ab *Aphel* deducatur.

II. *Secunda* dicitur in forma aćtiva *Pahel*: & notam charaćteriſticam habet punćtum *Kuſchoï* ſupra litteram mediã; quę proinde media littera geminanda eſt aut certe durius preſſiuſve legenda, ſive ea punćti hujus ſit capax, ſive non. Quod ſi ejus capax non ſit, ut paucę alioquin litteræ punćtum illud recipiunt: tunc conjugatio hęc ex Vocalibus; quibus utraque ſyllaba inſignitur, eſt dignoſcenda. Nam quum in Pehal prior ſyllaba inſigniatur vocali E, poſterior vero vocali A: hîc in Pahel prior habet A, poſterior vero E, vice verſa, &c. In forma paſſiva hęc conjugatio dicitur *Ethpahel*, & verba continet mere paſſiva, aćtivæ reſpondentia: improprie & rarius reciproca. In utraque vero, cum aćtiva,

Digitized by Google

neque ſemper, neque ubique anomala ſunt: ut defectiva Pe Nun, & alia.

II. *Secunda* eſt diſſyllaborum, deſinentium in litteram quieſcentem Olaph: in ſimplicibus quidem, ut ܓܠܐ *revelavit, &c.* in compoſitis vero, ut ܐܬܐ *venit, &c.*

III. *Tertia* eſt monoſyllaborum, itidem deſinentium in litteram mobilem, ſed contractorum ex diſſyllabis, geminantibus ſecundam, ut ܕܩ ex ܕܩܩ *comminuit,* ܚܠ ex ܚܠܠ *prophanus fuit, &c.*

IV. *Quarta* eſt pariter monoſyllaborum deſinentium in litteram mobilem, ſed contractorum ex diſſyllabis; quorum media eſt Vau vel Iud, ut ܩܡ ex ܩܘܡ *ſurrexit,* & ܡܝܬ *mortuus eſt, &c.*

V. *Quinta* deſinentium in ה quieſcens, itidem diſſyllaborum, eſt Hebręorum, Syris inuſitata. Quomodo autem ſingulæ hæ verborum formæ tum ipſæ per ſe ſint inflectendæ, tum ad eas verba quævis alia: ſubjecta paradigmata ob oculos ponunt.

Digitized by Google

De cæteris Verbi accidentibus, tribus nimirum perſonis ac generibus, totidem temporibus, duobus modis, ac totidem numeris, laborandum non duxi; quia ea communia ſunt Syris cum Hebræis ac Chaldæis: ad Syram vero linguam accedat nemo, niſi litteris Hebræis ac Chaldęis aliqua ex parte jam imbutus.

CAPVT X.

De formatione Præteritorum omnium conjugationum ac formarum.

SECTIO I.

PRÆTERITVM perfectum Pehal. Syris ܐܦ ܙܒܢܐ ܕܥܒܪ.

Primæ formæ.

ܫܒܩ	Reliquit vir.
ܫܒܩܬ	Reliquiſti v.
ܫܒܩܶܬ	Reliqui.
ܫܒܩܘ	Reliquerunt viri.

ܫܒܩܬܘܢ

ܫܒܩܬܘܢ	Reliquiſtis v.
ܢܢ vel ܫܒܩܢ	Reliquimus.
ܫܒܩܬ	Reliquit mulier.
ܫܒܩܬܝ	Reliquiſti m.
ܫܒ̈ܩܬܝܢ	Reliquiſtis m.
ܫܒܩܝ vel ܫܒ̈ܩܝܢ	Reliquerunt m.

Sic legimus ܢܣܒ *accepit*, Mat. 25. 20. ܙܪܥܬ *ſeminaſti*, v. 24. ܫܕܪܬ *miſit*, Mat. 27. 19. ܫܡܥܘ *audiverunt*, Mat. 2. 9. ܫܡܥܬܘܢ *audiviſtis*, Matth. 5. 21. ܫܒܩܢ *remittimus*, Matth. 6. 12. &c.

Secundæ formæ.

ܓܠܐ	Revelavit vir.
ܓܠܝܬ	Revelaviſti v.
ܓܠܝܬ	Revelavi.
* ܓܠܝܘ vel ܓܠܘ	Revelaverunt viri.
ܓܠܝܬܘܢ	Revelaviſtis v.
ܓܠܝܢ	Revelavimus.
ܓܠܝܬ	Revelavit m.

* Et cum alia forma גליו ſicut חזיו, Mat. 2. 11. &c.

Digitized by Google

ܓܠܝܬ	Revelaviſti m.
ܓܠܝܬܘܢ	Revelaviſtis m.
ܓܠܘ	Revelaverunt m.

Sic legimus ܚܙܐ vel ܚܙܝ *vidit*, Mat. 3. 16. ܒܣܝܬ *ſprevi*, Act. 20. 20. ܒܣܘ *ſpreverunt*, Matth. 22. 5. ܚܕܝܘ *gaviſi ſunt*, a ܚܕܝ *gaviſus eſt*, Mat. 2. 10. ܠܐܘ *laborarunt* Phil. 4. 3. ܚܙܝܬܘܢ *vidiſtis*, Mat. 21. 32. ܚܙܝܢ *vidimus*, Mat. 2. 2. &c. At pro tertia ſingulari fem. ܓܠܬ dicimus etiam ܓܠܝܬ expreſſo Iud, more Chaldęorum. Inde fit ܟܪܝܬ *ægré fuit*, Matth. 18. 31. ܣܓܝܬ *auctum eſt*, Rom. 20. ܡܛܝܬ *pervenit*, 1. Cor. 10. 11. ܠܐܝܬ *laboravit*, Rom. 16. 6. cum vocali longa, ut Olaph quieſcat, &c.

Tertiæ formæ.

ܕܩ	Comminuit v.
ܕܩܬ	Comminuiſti v.
ܕܩܬ	Comminui.
ܕܩܘ	Comminuerunt v.

ܕܩܬܘܢ

ܕܩܬܘܢ	Comminuiſtis v.
ܕܩܢ	Comminuimus.
ܕܩܬ	Comminuit m.
ܕܩܬܝ	Comminuiſti m.
ܕܩܬܝܢ	Comminuiſtis m.
ܕܩܝ vel ܕܩ̈ܢ ⁘	Comminuerunt m.

Sic legimus ܪܩ *exſpuit*, Ioh. 9. 6. ܥܠܬ *ingreſſa eſt*, Act. 5. 7. ܛܫ *impegit*, Act. 20. 23. ܥܙܘ *confirmati ſunt*, Act. 3. 7. ܡܟܘ *inclinaverunt* Luc. 24. 5. ܫܛܬܘܢ *reſpuiſtis*, Galat. 4. 14. ܥܠܢ *ingreſſi ſumus*, Actor. 21. 8. &c.

Quartæ formæ.

ܩܡ	Surrexit v.
ܩܡܬ	Surrexiſti v.
ܩܡܬ	Surrexi.
ܩܡܘ	Surrexerunt v.
ܩܡܬܘܢ	Surrexiſtis v.

ܩܡܢ	Surreximus.
ܩܡܬ	Surrexit m.
ܩܡܬܝ	Surrexiſti m.
ܩܡܬܘܢ	Surrexiſtis m.
ܩܡܘܢ vel ܩܡܘ	Surrexerunt m.

Sic legimus ܕܢܬ vel ܕܢܬ *judicaſti*, Luc. 7. 43. ܐܬܕܠܚܬܝ *turbata es*, Act. 12. 15. ܬܒܘ *reverſi ſunt*, Mat. 11. 20. ܚܛܝܬܘܢ *peccaſtis*, 1 Cor. 6. 7. Vide & Ioh. 21. 10. &c. In forma chirek ſemper Iud adſcribitur. Dicimus enim ܡܝܬܬ *mortuus ſum*, Rom. 7. 10. ܡܝܬܬܘܢ *mortui eſtis*, ibid. v. 4. ܡܝܬܢ *mortui ſumus*, Rom. 6. 2. & 8. &c.

ANNOTATIO *ad Præteritum perfectum Pehal.*

I. PRÆTERITI hujus, ſicut omnium Præteritorum apud Syros, decem ſunt voces; quarum prima; quæ tertiam efficit maſculinā ſingularem, ipſa eſt radix, communiterque effert primā radicis cum ſcheva, ſine tamen ejus nota expreſſa; quam

Syri

Digitized by Google

Syri nullam habent, ut ſupra eſt expoſitum. unde littera cum ſcheva, ſive ſimplici, ſive compoſito efferenda, ab omni punctatione nuda, cum hic, tum alibi ponitur. quod vel ex analogia linguæ Chaldeæ, vel ex vivo aut muto præceptore, linguæ proprietatem dextre explicante, eſt diſcendum & cognoſcendum.

2. Interdum prima illa radicis effertur cum ʼ, vel cum ˀ, vel cum ·. Quæ varietas fit partim ex recepto Syrorum more, partim ex ratione litterarum; quæ alias atq; alias Vocales præ aliis magis amant: quemadmodum ubi reliquæ ſerviles efferri intelliguntur cum ſcheva, gutturales & Riſch admittunt puncta lata vel rapta, Hebræorum more. Hinc fit, ut in reliquis quoque vocibus, a radice natis, alia verba aliis Vocalibus inſigniantur. Exempla ſunt: ܥܒܰܕ *fecit:* ܐܶܡܰܪ *dixit:* ܝܺܬܶܒ *ſedit, &c.* Vltimæ ſyllabæ vocales communes ſunt ʼ & ˀ: ut jam commemorata exempla docent, & alia paſſim obvia.

3. Reli-

3. Reliquæ a radice voces formantur partim aſſumtis certis litteris vel ſyllabis ex pronominibus, Hebręorum exemplo, quæ proinde litteris illorum tincto, vel ſine me monitore, ſatis clare patent: partim formantur aliunde, prima nempe ſingularis communis ſyllaba ܐܶܬ *eth*, & tertia ſingularis feminina ſyllaba ܰܬ *ath*: quę in verbis Lomad Olaph vel Iud in ܳܬ *oth* mutatur. Tertia autem pluralis fem. formatur varie. Dicunt enim ܫܒܰܩܝ vel ܫܒܰܩܶܝ̈ܢ vel, ܫܒܰܩܶܝܢ vel ܫܒܰܩܝ̈ vel denique ܫܒܰܩܶܝ *reliquerunt mulieres, &c.*

4. Præterita nunquam pro futuris ponuntur: at pro imperfectis & pluſquamperfectis perſępe. Pro imperfectis quidem poſt participia: pro pluſquam-perfectis vero poſt ſimplex preteritum: vel peculiariter; quum præterito poſtponitur verbum ſubſtantivum ܗܘܐ *fuit*, vel *eſt*, obſervatis adſignificationum differentiis, ſed nulla interfluente copula: ut ܫܒܰܩ ܗܘܳܐ *reliquit*

reliquit eſt vel *fuit*, hoc eſt, *reliquerat &c.* quanquam non raro ſimplex etiam præteritum aliorum loco uſurpatur: & vel hujus quoque actioni perfectæ ſignificandæ verbum prædictum *eſt*, vel *fuit* quandoque adhibetur.

5. Defectiva Pe Nun & Iud, nec non quieſcentia Pe Olaph & Iud, hic & in utroque participio Pehal, ut & per totas conjugationes Ethpehal, Pahel & Ethpahel perfectorū normam ſequuntur: niſi quod prima radicis quieſcentium Pe Olaph communiter effertur per ܶ. Dicimus enim ܐܶܙܰܠ *abiit*, ܐܶܡܰܪ *dixit*, ܐܶܚܰܕ *apprehendit, &c.* Prima vero quieſcentium Pe Iud effertur communiter per ܺ. Dicimus enim ܝܺܒܶܫ *exaruit*, ܝܺܕܰܥ *ſcivit*, ܝܺܠܶܦ *didicit, &c.*

6. Quieſcentia Aë Vau, ſæpius Vau hoc, quod vocale eſt, mutant in Vau conſonam: tuncq; perfectorum ſequuntur analogiam. Hujuſmodi ſunt ܣܘܚ *deſideravit*, ܪܘܚ *relaxavit*, ܥܘܠ *inique egit, &c.*

Quieſcentia vero Aë Iud, hoc Iud retinent atque exprimunt per Vocalem: ut in ܡܝܬܬ *mortuus ſum* Rom. 7. 10. 4. 6. & ſimilibus. Quod ſi media radicis fuerit Olaph: tunc illud quieſcit per craſim in ſecunda & aliis perſonis utriuſq; numeri. Dicimus enim ܣܐܒܬ *ſenueris* pro ܣܐܒܬ Ioh. 21. 18. ܫܐܠܢ *poſtulavimus*, pro ܫܐܠܢ 1. Iohan. 1. 15, &c.

SECTIO II.

PRÆTERITUM perfectum Pahel. Syris ܦܥܠ ܕ ܦܥܠܬ ܕ ܦܥܠܠ.

Primæ formæ.

ܫܒܩ	Prorſus reliquit vir.
ܫܒܩܬ	P. reliquiſti v.
ܫܒܩܬ	P. reliqui.
ܫܒܩܘ	P. reliquerunt v.
ܫܒܩܬܘܢ	P. reliquiſtis v.
ܫܒܩܢ	P. reliquimus.
ܫܒܩܬ	P. reliquit mulier.

ܫܒܩܬܝܢ

ܫܒܩܬ	P. reliquiſti m.
ܫܒܩܬܘܢ	P. reliquiſtis m.
ܫܒܩܘ ܀	P. reliquerunt m.

Sic legimus ܩܛܠ *occidit*, Mat. 2. 16. ܣܒܪܬ *nunciavit*, Marc. 16. 20. ܥܕܪܬ *juvi*, unde ܥܕܪܬܟ *juvi te*, 2. Cor. 6. 2. ܩܒܠܘ *acceperunt*, Matth. 6. 2. ܩܛܠܬܘܢ *occidiſtis*, Act. 3. 15. ܫܕܪܬܘܢ *miſiſtis*, Phil. 4. 18. ubi ſub Dolath eſt ܪ propter Riſch, ex more. ܗܠܟܢ *ambulavimus*, 2. Theſſ. 3. 7. &c. Ex polygrammatis ܬܠܡܕܘ *diſcipulos fecerunt*, Actor. 14. 21. ܡܣܝܒܪܢ *ſuſtinuimus*, 1. Theſſ. 3. 1. ܫܥܒܕܬ *ſubjeciſti*, Heb. 2. 8, &c.

Secundæ formæ.

ܓܠܝ	Clare revelavit vir.
ܓܠܝܬ	Cl. revelaviſti v.
ܓܠܝܬ	Cl. revelavi.
ܓܠܝܘ	Cl. revelaverunt viri.

ܓܠܝܬܘܢ	Cl. revelaviſtis v.
ܓܠܝܢ	Cl. revelavimus.
ܓܠܝܬ	Cl. revelavit m.
ܓܠܝܬܝ	Cl. revelaviſti m.
ܓܠܝܬܝܢ	Cl. revelaviſtis m.
ܓܠܝ	Cl. revelaverunt m.

Sic legimus ܟܣܝܬ *celâſti*, Luc. 10.21. ܨܠܝܬ *oravi*, Actor. 22.17. ܙܢܝܘ *ſcortati ſunt*, 1.Cor. 10.8. ܣܟܝܢ *exſpectavimus*, Act. 28.12, &c.

Tertiæ formæ.

Formantur more perfectorum expreſſis omnibus litteris, ſic ܕܩܩ ܕܩܩܬ *valde comminuit*, *comminuiſti*, & ita deinceps.

Quartæ formæ.

Formantur partim perfecte, partim imperfecte: Perfecte duplici modo: *Primo*; ſi media radicis Vau vel Iud converſa in conſonam per Kuſchoï geminetur: ut, quum

quum a ܩܳܘܡ *ſurrexit* fit ܩܰܝܶܡ *excitavit,* & hinc ܩܰܝܶܡܬ݁ *excitaviſti vir,* ܩܰܝܡܶܬ݂ *excitavi, &c.* & quum a ܬ݁ܪܺܝܨ *aptus eſt* fit ܬ݁ܰܪܶܨ *direxit*, & hinc ܬ݁ܰܪܨܬ݁ *direxiſti vir, &c.* more perfectorum: *Secundo*; ſi geminetur prima & tertia, eliſa media: ut, quum ab eodem ܩܳܘܡ fit ܩܰܡܩܶܡ: a ܛܳܘܡ *clauſit* fit ܛܰܡܛܶܡ: a ܚܳܠ ܚܰܠܚܶܠ *prophanavit, &c.* quæ formam perfectam Pahel ſimpliciter ſequuntur, niſi quod loco Kuſchoï habent litteram. Imperfecte deinde formantur, ſi media radicis Vau quieſcat in cholem, & loco ejus per Kuſchoï geminandæ geminetur ultima: quæ forma & Hebręis atque Chaldæis eſt communis: ut quum ab eodem ܩܳܘܡ fit ܩܳܘܡܶܡ, &c. Notet hic ſtudioſus Lector, verba abundantia, ſive polygrammata ad hanc formam poſſe & debere referri: de quibus proinde peculiarem doctrinam tradere, plane eſt ſupervacaneum.

Digitized by Google

SECTIO III.

PRÆTERITVM perfectum Aphel: Syris ܐܰܦܥܶܠ܆ ܕܰܒܰܪ ܐܰܦܶܩ.

Primæ formæ.

ܐܰܫܒܶܩ	Relinquere fecit v.
ܐܰܫܒܶܩܬ݁	R. feciſti v.
ܐܰܫܒܶܩܶܬ	R. feci.
ܐܰܫܒܶܩܘ	R. fecerunt v.
ܐܰܫܒܶܩܬܽܘܢ	R. feciſtis v.
ܐܰܫܒܶܩܢܰܢ	R. fecimus.
ܐܰܫܒܩܰܬ	R. fecit m.
ܐܰܫܒܶܩܬܝ	R. feciſti m.
ܐܰܫܒܶܩܬܶܝܢ	R. feciſtis m.
ܐܰܫܒܶܩܝ܀	R. fecerunt m.

Sic legimus ܐܰܥܘܶܠ *injuriam intulit*, Col. 3. 25. &c. At ܐܶܫܟܰܚ *potuit*, cum ܶ, quod huic verbo hic proprium, & cum ܰ propter cheth. Sic ܐܰܢܺܝܚ *refocillavit*, 1. Tim. 5. 10. ܐܰܟܪܶܙܶܬ *prædicavi*, Act. 20. 25. ܐܰܫܟܰܚܬܘ

ܐܫܠܡܘ *tradiderunt*, Luc. 3. 2. ܐܫܟܚܢ *potuimus*, Act. 27. 16, &c.

Secundæ formæ.

ܐܓܠܝ	Revelare fecit v.
ܐܓܠܝܬ	Rev. feciſti v.
ܐܓܠܝܬ	Rev. feci.
ܐܓܠܝܘ	Rev. fecerunt v.
ܐܓܠܝܬܘܢ	Rev. feciſtis v.
ܐܓܠܝܢ	Rev. fecimus.
ܐܓܠܝܬ	Rev. fecit m.
ܐܓܠܝܬܝ	Rev. feciſti m.
ܐܓܠܝܬܝܢ	Rev. feciſtis m.
ܐܓܠܝ	Rev. fecerunt m.

Sic legimus ܐܣܚܝ *lavit*, Act. 16. 33. ܐܣܬܝ *hyemavit*, Act. 28. 11. ܐܪܡܝܬ *miſit*, Matth. 26. 12. ܐܫܘܝܬ *æquaſti*, Matth. 20. 12. ܐܟܪܝܬ *mœſtitia affeci*, 2. Cor. 2. 2. ܐܪܡܝܘ *jecerunt*, Act. 27. 29, &c. A ܚܝܐ *vixit*, legimus ܐܚܝ *ſervavit*, Mat. 27. 41.

cujus

cujus fœmininum cum affixo vide Matth. 9.22.

Tertiæ formæ.

ܐܕܩ	Prorſus comminuit vir.
ܐܕܩܬ	P. comminuiſti v.
ܐܕܩܬ	P. comminui.
ܐܕܩܘ	P. comminuerunt v.
ܐܕܩܬܘܢ	P. comminuiſtis v.
ܐܕܩܢ	P. comminuimus.
ܐܕܩܬ	P. comminuit m.
ܐܕܩܬܝ	P. comminuiſti m.
ܐܕܩܬܝܢ	P. comminuiſtis m.
ܐܕܩ ܀	P. comminuerunt m.

Sic legimus ܐܚܒ *dilexit*, Iohan. 3. 16. ܐܩܢܬ *nidulata eſt*, Luc. 13. 19. ܐܚܒܘ *dilexerunt*, Ioh. 3. 19. Vide & Ioh. 17. 23. & 24. &c.

Quartæ formæ.

ܐܩܝܡ	Excitavit v.
ܐܩܝܡܬ	Excitaviſti v.

ܐܩܝܡܬ

ܐܩܝܡܬ	Excitavi.
ܐܩܝܡܘ	Excitaverunt v.
ܐܩܝܡܬܘܢ	Excitaviſtis v.
ܐܩܝܡܢ	Excitavimus.
ܐܩܝܡܬ	Excitavit m.
ܐܩܝܡܬܝ	Excitaviſti m.
ܐܩܝܡܬܝܢ	Excitaviſtis m.
ܐܩܝܡܝ vel ܐܩܝܡ ∴	Excitaverunt m.

Sic legimus ܐܕܝܩܬ *inſpexit*, Ioh. 20. 11. ܐܢܝܚܘ *reſocillārunt*, 1. Cor. 16. 18. &c.

ANNOTATIO *ad præteritum perfectum Aphel.*

1. Defectiva Pe Nun primam radicis quandoque amittunt, & compenſant per Kuſchoï. Dicimus enim ܐܦܩ *produxit*, pro ܐܢܦܩ, & ܐܣܩ *aſcendere fecit*, pro ܐܢܣܩ, Marc. 9. 2, &c. quanquā hic etiam multa analogiam ſequuntur: ut ܐܢܗܪ *lucere fecit*, Act. 16. 29. ܐܢܗܪܬ *circumfulſit*,

Luc. 2. 9. ubi loco E ſub ſecunda eſt A; quia ſubjicitur gutturali. quod vel ex Hebræa lingua eſt notum.

2. Quieſcentia Pe Olaph primam radicis mutant in Vau vel Iud; quæ præcedente A per diphthongum efferuntur. Nam ab ܐܟܠ *comedit* fit ܐܘܟܠ, ab ܐܒܕ *periit* fit ܐܘܒܕ *perdidit*, ab ܐܚܪ *tardavit* fit ܐܘܚܪ, ab ܐܡܢ *ſtabile* ac *firmum fuit*, fit ܗܝܡܢ *credidit, &c.* ubi ܗ ponitur pro ܐ Hebræorum more, ex quieſcentium inter ſe permutabilium proprietate.

3. Quieſcentia Pe Iud, hic Iud vel retinent, præcedente A, ut in ܐܝܢܩ *lactavit* a ܝܢܩ, & aliis: vel iſtud commutant in Vau, per diphthongum pronunciandum, ut in ܐܘܣܦ *addidit* a ܝܣܦ, in ܐܘܠܕ *genuit* a ܝܠܕ & aliis infinitis. Cætera, quæ in præteritis hujus conjugationis ſunt ἀξιομνημόνευτα, ex ipſis paradigmatis, juxta quæ flectenda alia ſunt, obſervare licet.

SECTIO

Digitized by Google

SECTIO IV.

PRÆTERITVM perfectum Ethpehal, ab activo Pehal: Syris ܐܬܦܥܶܠ ܕܦܥܰܠ؛ ܐܶܬܦܰܥܰܠ.

Primæ formæ.

ܐܶܫܬܒܶܩ	Reliquit ſeipſum v.
ܐܶܫܬܒܶܩܬ	Reliquiſti teipſum v.
ܐܶܫܬܒܩܶܬ	Reliqui meipſum.
ܐܶܫܬܒܶܩܘ	Reliquerunt ſeipſos v.
ܐܶܫܬܒܶܩܬܽܘܢ	Reliquiſtis vos viri.
ܐܶܫܬܒܶܩܢ	Reliquimus.
ܐܶܫܬܒܩܰܬ	Reliquit ſeipſam m.
ܐܶܫܬܒܶܩܬܝ	Reliquiſti teipſam m.
ܐܶܫܬܒܶܩܬܶܝܢ	Reliquiſtis vos m.
ܐܶܫܬܒܶܩܝ vel ܩܶܝܢ ܀	Reliquerunt ſeipſas m.

Exempla in hanc formam vide Matth. 9.30. Marc. 1.7. Luc. 23.41. item Actor. 5.40. & 18.20. & 27.21. &c. Quandoque craſis hic locum habet, ut in ܐܶܬܒܐܶܫ pro ܐܶܬܒܶܐܫ *diſplicuit*, Mat. 26.8. pro quo alibi

 legi-

legimus ܐܬܐܒܕܗ per epentheſin medii Olaph, Marc. 14.4, &c.

Secundæ formæ.

ܐܬܓܠܝ	Revelavit ſeipſum v.
ܐܬܓܠܝܬ	Revelaviſti teipſum v.
ܐܬܓܠܝܬ	Revelavi meipſum vir (vel m.
ܐܬܓܠܝܘ	Revelaverunt ſeipſos v.
ܐܬܓܠܝܬܘܢ	Revelaviſtis vos v.
ܐܬܓܠܝܢ	Revelavimus.
ܐܬܓܠܝܬ	Revelavit ſeipſam m.
ܐܬܓܠܝܬܝ	Revelaviſti teipſam m.
ܐܬܓܠܝܬܝܢ	Revelaviſtis vos m.
ܐܬܓܠܝ vel ܐܬܓܠܝܝ ⁘	Revelaverunt ſeipſas m.

Sic legimus ܐܬܦܢܝܬ *convertit ſe*, Ioh. 20.14. ܐܬܚܙܝܘ *apparuerunt*, Matth. 13.27. ܐܬܓܒܝܢ *delecti fuimus*, Eph. 1.11, &c.

Tertiæ formæ.

Formantur aut more perfectorum, addita duntaxat ſyllaba characteriſtica ܐܬ, ut

ut ܐܬܕܩ , ܐܬܕܩܬ *comminutus fuit, fuiſti, &c.* aut more ſui Pahel, atque adeo etiam quadratorum. Vbi notandum, quod Syri ſyncopam litteræ characteriſticæ ת hic non agnoſcunt: ut docet non tantum commemoratum exemplum ſed etiam hæc ſequentia, ܐܬܕܒܪ *abductus eſt*, ܐܬܕܟܪ *recordatus eſt*, ܐܬܬܒܪ *confractus eſt, &c.* Huc pertinet verbum ܐܬܦܬܚ, *aperitor*; quo Servator uſus eſt, quum ſurdum illum & μογιλάλον curaſſet Marc. 7. 34. quod Evangeliſta Græce reddidit ἐφφαθὰ, quaſi ſcriptum, lectum aut pronunciatum fuerit ܐܦܦܬܚ, quod fuiſſet ἐφφαθὰ, abſciſſa littera gutturali ת, quæ Græcis ignota: Syri autem dixerunt *Phe* non *Pe* ܦ, & ſcheva Græci per Patach exprimere ſunt ſoliti. Verum uſus communis linguę Syræ hanc ſyncopam hodie refutat: ut & in eodem verſu ſcribitur ܐܬܬܢܚ *ingemuit*, & doctiſſimus Druſius in com. ad voces Hebr. N. T. ἐθφαθὰ ſcriptum fuiſſe credit.

Quartæ formæ.

ܐܬܬܥܝܪ	Excitavit ſe ipſum v.
ܐܬܬܥܝܪܬ	Excitaviſti teipſum v.
ܐܬܬܥܝܪܬ	Excitavi meipſũ v. & m.
ܐܬܬܥܝܪܘ	Excitaverunt ſeipſos v.
ܐܬܬܥܝܪܬܘܢ	Excitaviſtis vos v.
ܐܬܬܥܝܪܢ	Excitavimus nos.
ܐܬܬܥܝܪܬ	Excitavit ſeipſam m.
ܐܬܬܥܝܪܬܝ	Excitaviſti teipſam m.
ܐܬܬܥܝܪܬܝܢ	Excitaviſtis vos m.
ܐܬܬܥܝܪܝ vel ܥܝܪܝܢ ∴	Excitaverunt ſe m.

Sic legimus ܐܬܬܣܝܡ *poſitus fuerat*, Luc. 23.53. Vide & 2.Cor 7.11.

ANNOTATIO *ad Præteritum perfectum Ethpehal, &c.*

1. Si prima radicis eſt *Schin*, ut in Paradigmate ܫܒܚ, vel *Semchat*, vel *Zode*, vel *Zaï*: tunc metatheſis fit litteræ characteriſticæ ܬ in ſyllaba ܐܬ, hic & in tota conju-

conjugatione. Hinc dicimus ܐܶܫܬܟܰܚ non ܐܶܬܫܟܰܚ Euphoniæ gratia. Imo ipſum quoque ת mutatur in Teth propter Zode, aut in Dolath propter Zaï. Quam ſive methatheſin, ſive mutationem Syri communem habent cum Hebręis ac Chaldæis. De ſyncopa, quæ inuſitata huic prę̨terito & toti conjugationi, eſt dictum ſupra.

2. Defectiva Pe Nun hic analoga ſunt: ut docet verbum ܐܶܬܢܣܶܚ *avulſus eſt*, & alia. Idem judicium de quieſcentibus Pe Olaph, & Iud: niſi quod hic etiam, ut in tota conjugatione, Syri vocales contrahunt, craſi eis uſitata; adeo ut Olaph radicale fere quieſcat in E. Dicunt enim ܐܶܬܐܡܰܪ *dictum eſt* pro ܐܶܬܐܡܰܪ &c. Iud vero quieſcat in I. Dicunt enim ܐܶܬܝܗܶܒ *datus eſt* pro ܐܶܬܝܗܶܒ, quæ poſterior forma eſt communis & regularis.

3. Quieſcentia Aë Vau vel Iud litteram characteriſticam ת in ſyllaba את, loco

dageſch

dageſch Hebræorũ ac Chaldæorum, ſcriptura geminant, & communiter terminantur chirek longo: ut vel paradigma ܐܬܬܣܝܡ ſatis clare docet. Scribit Tremellius, ſe hoc paſſivum a Syris uſurpatum non meminiſſe, ſicut nec a ſcriptoribus purioribus linguæ Chaldęæ: ſed contrariũ oſtendunt multa exempla, quæ in mediũ afferri poſſent: e quibus eſt ܐܬܬܣܝܡ *poſitus eſt*, Luc. 23. 53. ܐܬܬܥܝܩܬܘܢ *contriſtati eſtis*, 2. Cor. 7. 11, &c. In verbo ܫܐܠ *petivit*, quod eſt ex quieſcentibus Ae Olaph, quando hoc preteritum ſubit, fit primum metatheſis litteræ characteriſticæ ܬ: tum quieſcit ܐ per craſin uſitatam vocalium, pariter ut in Pehal. Hinc legimus Actor. 20. 27. ܐܫܬܐܠܬ *precibus me ſubtraxit, &c.* & Hebr. 12. 19. ܐܫܬܐܠܘ *detrectarunt, &c.*

4. Quieſcentia Lomad Olaph vel Iud quandoque in tertia plurali maſculina Iud aut in Olaph converſum, aut exiſtens radicale, ante ultimam Vau, notam plura-

pluralem, retinent inſignitum cum I longo. Vnde dicimus tam ܐܬܓܠܝܘ *revelati fuerunt*, quam ܐܬܓܠܝܘܢ a ܓܠܐ vel ܓܠܝ. Exempla alia vide Matth. 13. 26. Marc. 9. 34. Luc. 17. 14. & alibi.

SECTIO V.

PRÆTERITVM perfectum Ethpahel, ab activo Pahel : *Syris* ܐܦ ܕܦܥܠ ܐܬܦܥܠ.

Primæ formæ.

ܐܫܬܒܩ	Relictus fuit.
ܐܫܬܒܩܬ	Relictus fuiſti.
ܐܫܬܒܩܬ	Relictus & icta fui.
ܐܫܬܒܩܘ	Relicti fuerunt.
ܐܫܬܒܩܬܘܢ	Relicti fuiſtis.
ܐܫܬܒܩܢ	Relicti & ictæ fuimus.
ܐܫܬܒܩܬ	Relicta fuit.
ܐܫܬܒܩܬܝ	Relicta fuiſti.
ܐܫܬܒܩܬܝܢ	Relictæ fuiſtis.
ܐܫܬܒܩܝ vel ܩܝܢ	Relictæ fuerunt.

Digitized by Google

Tertiæ formæ.

Hic, & in tota conjugatione analogiam ſequuntur ſuorum Activorum; quæ perfectorum more flectuntur, addita duntaxat ſyllâba characteriſtica ܐܶܬ. Dicimus enim ܐܶܬܕܰܩܰܩ ܐܶܬܕܰܩܰܩܬ *comminutus fuit, fuiſti, &c.* Vbi notandum, quod Syri ſyncopam litteræ characteriſticæ Tau neque hic agnoſcunt.

Quartæ formæ.

Analogiam itidem ſequuntur ſuorum Activorũ, addita prædicta ſyllaba ܐܶܬ. Dicimus enim ܐܶܬܬܥܺܝܪ *excitatus eſt:* ܐܶܬܬܚܺܝܠ vel ܚܺܝܠ *corroboratus eſt*, cum A ante Lomad, ex more recepto: ܐܶܬܛܺܝܒ *paratus eſt,* ܐܶܬܚܰܘܰܒ *accuſatus eſt, &c.* Idem judicium de iis ex hac forma; quorũ prima & tertia radicis in activa Pahel geminatur, eliſa media: dicimus enim ܐܶܬܩܰܘܡܰܡ, ܐܶܬܚܰܠܰܠ in hac tertia ſingulari maſculina & aliis perſonis cum ſingularibus, tum

Digitized by Google

CAPVT XI.

De Formatione Participiorum omnium conjugationum ac formarum.

SECTIO I.

PARTICIPIA PEHAL.

Benoni ſive præſens, active ſignificans: Syris dictum, ܙܒܢܐ ܕܩܐܡ, *tempus ſtans, &c.*

ܫܒܩ.	Relinquens v.
ܫܒܩܝܢ.	Relinquentes v.
ܫܒܩܐ.	Relinquens m.
ܫܒܩܢ.	Relinquentes m.

Sic legimus ܓܢܒ *furans*, Rom. 2. 21. & ܕܦܠܫܝܢ *perfodientes*, Matth. 6. 19, &c. Vide & Mat. 3. 12. & 25. 9. Rom. 16. 21. 16. & alibi.

Pehil ſive præteritum, paſſive ſignificans.

ܫܒܝܩ.	Relictus.
ܫܒܝܩܝܢ.	Relicti.

ܡܫܒܩܐ.	Relicta.
ܡܫܒܩܢ.	Relictæ.

Sic legimus ܡܦܩܕ *mandatum*, Eph. 6.2. ܬܡܝܗܝܢ *obſtupefacti*, Matth. 7.28. ܡܫܡܥ *auditum*, Act. 19.2. In quo ultimo eſt ܼ ante Ae, Hebræorum more. quod judicium, ſi ultima ſit Riſch. Aliquando tamen etiam prima, ſive gutturalis & Riſch, ſive alia quevis, habet ܼ. ut ܕܡܝܟ *ſopitus*, Mat. 8.24. ܡܠܦ *inſtructus*, Rom. 2.18. ܬܡܝܗ *mirabundus*, Act. 3.11. &c.

Secundæ formæ.

ܓܠܐ.	Revelans v.
ܓܠܝܢ.	Revelantes v.
ܓܠܝܐ.	Revelans m.
ܓܠܝܢ.	Revelantes m.

Sic legimus ܐܬܐ *veniens*, Mat. 24.30. ܒܟܐ *flens*, Marc. 9.24. Plura vide Luc. 4. 41. Mar. 8.12. Mat. 27.55. &c. A ܡܢܐ fit plurale

rale ܚܝܝܢ̈ *viuentes*, Luc. 13. 23. cum Olaph loco Iud. Ejus femininum vide Luc. 8. 50. contracte pro ܚܝܝܐ, &c. Legimus & ܐܬܐ *veniens* Ioh. 6. 17. & ܐܬܝܢ *venientes*, Ioh. 11. 19. quaſi ſub forma nominum, &c.

ܓܠܐ vel ܓܠܝܐ. | Revelatus.

ܓܠܝܢ vel ܓܠܝܝܢ. | Revelati.

ܓܠܝܐ | Revelata.

ܓܠܝܢ̈ ⁘ | Revelatæ.

Sic legimus ܒܚܝܪ *probatus*, Rom. 14. 18. ܠܐܐ *fatigatus* Ioh. 4. 6, &c. Similia vide Luc. 14. 24. 1. Theſſ. 4. 11. Mat. 5. 14. & 10. 30, &c.

Tertiæ formæ.

ܪܥܐ. | Comminuens v.

ܪܥܝܢ. | Comminuentes v.

ܪܥܝܐ. | Comminuens m.

ܪܥܝܢ̈ ⁘ | Comminuentes m.

Hic Syris peculiare eſt aſſumere Olaph: ut

ut ܪܳܐܶܓ *concupiſcens*, Gal. 5. 17. ܢܳܐܚܶܬ *deſcendens*, Act. 10. 11. Cujus generis plura vide Actor. 16. 29. Rom. 9. 15. Luc. 9. 4. Ioh. 19. 41. Mat. 12. 45. in quibus omnibus Olaph pronunciatione abſorbetur. Inde autem apparet ejuſmodi verba, quę Olaph aſſumunt, flecti in morem primæ formæ, ſeu perfectorum.

ܕܳܐܶܩ.	Comminutus.
ܕܳܐܩܳܐ ⁘	Comminuta. &c. more primæ formæ.

Sic legimus ܣܢܐ *turpe, abominabile*, Epheſ. 5. 12. ܙܳܐܥ *territus*, Act. 7. 32. cujus femininũ eſt ܙܳܐܥܳܐ *territa*, Marc. 5. 33, &c. in quo poſteriore exemplo Riſch quandoque ſub ſe habet ʼ, more ſuo, & gutturalium.

Quartæ formæ.

ܩܳܐܶܡ.	Surgens v.
ܩܳܝܡܳܐ ⁘	Surgens m. &c. more primæ formæ.

Sic

Sic legimus ܚܐܣ *parcens*, 1. Cor. 7. 28. cujus plurale eſt ܚܝܣܝܢ *parcentes*, Col. 2. 23. Vide & Luc. 4. 20. & 12. 33. & alibi.

ܥܝܪ	Excitatus.
ܥܝܪܝܢ	Excitati.
ܥܝܪܐ	Excitata.
ܥܝܪܢ ❖	Excitatæ.

Sic legimus ܥܝܪ *evigilans*, 1. Tim. 3. 2. ܕܝܢ *judicatus*, Ioh. 16. 11, &c. Vide & 19. 23. Matth. 7. 25. Luc. 16, 26. Hebr. 9. 10. &c.

SECTIO. II.

PARTICIPIA PAHEL.

Benoni, ſive pręſens, active ſignificans.

ܡܫܒܩ .	Prorſus relinquens v.
ܡܫܒܩܝܢ .	P. relinquentes v.
ܡܫܒܩܐ .	P. relinquens m.
ܡܫܒܩܢ ❖	P. relinquentes m.

N Sic

Sic legimus ܡܢܓܕ *flagellans*, Heb. 12. 6. ܡܫܚܠܦ *mutans*, Gal. 3. 15. ܡܚܣܕܝܢ *exprobrantes*, Marc. 15. 32. ܡܫܡܫܢ *miniſtrantes*, Marc. 15. 41. ܡܕܒܪ *gubernans*, 1. Tim. 3. 4. quod ultimum ſub Beth habet, quia ſequitur Riſch, quod gutturalium adcenſetur familiæ, &c.

Pehil, ſive præteritum, paſſiive ſignificans.

ܡܫܒܩ	P. relictus.
ܡܫܒܩܝܢ	P. relicti.
ܡܫܒܩܐ	P. relicta.
ܡܫܒܩܢ ❖	P. relictæ.

Exempla in Pehil, vide Marc. 15. 15. Rom. 5. 5. Col. 4. 6. & alibi.

Secundæ formæ.

ܡܓܠܝܐ	Clare revelans v.
ܡܓܠܝܢ vel ܓܠܝܢ	Cl. revelantes v.
ܡܓܠܝܐ	Cl. revelans m.
ܡܓܠܝܢ ❖	Cl. revelantes m.

Sic

Sic legimus ܡܒܝܐܢܐ *conſolans*, 2.Corinth. 1.4. ܡܕܒܪܢܐ *principatum tenens*, Act. 14. 12. ܡܨܠܝܢܝܬܐ *orans mul.* 1.Cor. 11.5.&c.

ܡܓܠܝܢ	Cl. revelatus.
ܡܓܠܝܢܐ	Cl. revelati.
ܡܓܠܝܢܝܬܐ	Cl. revelata.
ܡܓܠܝܢܝܬܐ̈	Cl. revelatæ.

Sic legimus ܡܟܬܫܢ *percuſſus*, Luc. 16. 20. ܡܟܣܝܢ *occultatus*, Rō. 16. 25. ܡܟܣܝܢܝܬܐ *occultata*, 1.Cor. 2. 7. ܡܛܫܝܢܝܬܐ *abſcondita*, Luc. 1.24,&c.

Tertiæ formæ.

Formantur itidem more perfectorum ſeu primæ formę, addito duntaxat Mim characteriſtica Participiorum, & expreſſis omnibus litteris radicalibus. Dicimus enim ܡܪܩܘܩ *valde comminuens*, & ܡܪܩܘܩ *valde comminutus*, *&c.*

Quartæ formæ.

Pariter formantur more perfectorum, ſeu primæ formæ, ſi addatur Mim chara-

cteriſticum. Nam ut a preterito perfecto Pahel ܫܰܒܶܩ fit Benoni ܡܫܰܒܶܩ, & Pehil ܡܫܰܒܰܩ: ſic a ܩܰܛܶܠ fit Benoni ܡܩܰܛܶܠ & Pehil ܡܩܰܛܰܠ, &c. Item a ܫܰܘܺܝ, fit ܡܫܰܘܶܐ & ܫܘܺܝ, &c. Idem judicium de ſimilibus.

SECTIO III.

PARTICIPIA APHEL.

Benoni, ſive præſens, active ſignificans.

ܡܰܫܒܶܩ	Relinq. faciens v.
ܡܰܫܒܩܺܝܢ	R. facientes v.
ܡܰܫܒܩܳܐ	R. faciens m.
ܡܰܫܒܩܳܢ ✣	R. facientes m.

Sic legimus ܡܰܒܗܬܳܐ *pudefaciens*, Rom. 5. 5. ܡܰܣܗܶܕ ܠܝ *commendans*, Actor. 20. 23. ܡܶܫܟܚܺܝܢ *potentes*, Mat. 10. 28. quod ultimum habet ˏ ſub Mim, more præteriti perfecti in nonnullis, &c.

Pehil

Pehil, ſive præteritum, paſſive ſignificans.

ܡܫܬܒܩ ⁘	Relictioni expoſitus, &c.

Reliquæ voces a Benoni nihil differunt: unde ſenſu tantum ab eo diſtinguendæ. Exemplum vide Lucam 4. 6. in voce ܡܫܬܠܡܐ *tradita, &c.*

Secundæ formæ.

ܡܓܠܐ	Revel. faciens v.
ܡܓܠܝܢ vel ܡܓܠܝܢ .	Revel. facientes v.
ܡܓܠܝܐ	Revel· faciens m.
ܡܓܠܝܢ ⁘	Revel. facientes m.

Sic legimus ܡܟܪܝܐ *contriſtans*, 2. Cor. 2. 1. ܡܫܩܝܐ *potans*, Mat. 10. 42. ܡܪܬܝܢ *commonefacientes*, 2. Theſſ. 3. 15. Vide & Luc. 9. 6. 2. Tim. 3. 13. & alibi. Sic a ܚܝܐ fit ܡܚܝܐ *ſervans vir*, & ܡܚܝܢܐ *ſervans mul.* Ioh. 5. 21. & 6. 63. & per Metatheſin ܡܚܝܢܐ 2. Cor. 3. 6. &c. Exempla compoſitorum quieſcentium Pe Olaph vel Iud, & Lomad Olaph, vide Rom. 3. 6. Actor. 3. 2.

Digitized by Google

Matth. 11. 25. Iohan. 12. 42. Act. 19. 13. & alibi.

ܡܓܠܝܢܐ vel ܓܠܝܢ ∴	Expoſitus revelationi, &c.

Reliquæ voces itidem nihil a Benoni hic differunt, ut in forma prima: unde eodem modo diſcernendæ.

Sic legimus ܡܣܠܩܘܣ *ablatus*, Heb. 10. 22. ܡܣܠܩܝܢ *reprobati*, 2. Cor. 13. 6. & cum Emphaſi ܡܣܠܩܐ verſ. 5. & Hebr. 6. 8. &c.

Tertiæ formæ.

ܡܕܩ	Comminuere faciens v.
ܡܕܩܝܢ	Com. facientes v.
ܡܕܩܐ	Com. faciens m.
ܡܕܩܢ ∴	Com. facientes m.

Sic legimus ܡܟܣ *arguens*, Iohan. 8. 40. ܡܟܬܫܝܢ *diligentes*, Marc. 5. 46. ܡܫܪܪ *confirmans*, Marc. 16. 22. quod ultimum eſt cum ܪ propter Riſch, &c.

∴ ܡܕܩ ∴	Comminutioni expoſitus, &c.

Reliquæ voces neque hic quicquam differunt

ferunt a Benoni; a quo proinde ſenſu itidem ſunt diſtinguendæ. Simile exemplum vide Act.2.29. in voce ܡܫܠܛ *licitum, permiſſum*ـِ, *&c.*

Quartæ formæ.

ܡܩܝܡ	Excitare faciens v.
ܡܩܝܡܝܢ	Excitare facientes v.
ܡܩܝܡܐ	Excitare faciens m.
ܡܩܝܡܢ	Excitare facientes m.

Sic legimus ܡܡܪܚܝܢ *audentes*, 1.Theſſ. 4.6. ܡܫܝܓܝܢ *abluentes*, 1.Pet.3.21, &c.

ܡܩܡ	Excitationi expoſitus, &c.
ܡܩܡܝܢ	
ܡܩܡܐ	
ܡܩܡܢ ⁘	

Sic legimus ܡܥܕ *ſolitus*, Matth.27.15. ܡܩܡ *conſtitutum*, Act.22.6. ܡܥܕܝܢ *ſoliti*, Actor. 3.2. ܡܫܝܓܢ *lotæ*, Matth. 15. 20, &c.

Benoni

SECTIO IV.

Benoni ſive participium præſens Ethpehal, nunc paſſive, nunc reciproce ſignificans.

ܡܫܬܒܩ	Relinquens ſeipſum v.
ܡܫܬܒܩܝܢ	Relinquentes ſe v.
ܡܫܬܒܩܐ	Relinquens ſeipſam m.
ܡܫܬܒܩܢ	Relinquentes ſe m.

Sic legimus in paſſiva ſignificatione ܡܬܢܩܫ *pulſatus*, 1. Cor. 14. 17. ܡܬܝܕܥ *cognoſcitur*, ibid. ubi eſt loco propter gutturalem Ae, &c. Vide & Ioh. 3. 36. Luc. 1. 17. Ioh. 21. 25. Act. 25. 11.

Secundæ formæ.

ܡܬܓܠܐ	Revelans ſeipſum v.
ܡܬܓܠܝܢ	Revelantes ſeipſos v.
ܡܬܓܠܝܐ	Revelans ſeipſam m.
ܡܬܓܠܝܢ	Revelantes ſeipſas m.

Sic legimus ܡܬܩܪܝܐ *vocatus*, Act. 3. 2. & ܡܬܗܦܟܝܢ *convertentes ſe*, Actor. 15. 19. item

Digitized by Google

Item feminine, ܡܬܩܪܝܐ *vocata*, Act. 6. 9. & ܡܬܒܣܝܢ *deſpectæ*, Actor. 6. 1, &c.

Tertiæ formæ.

Formantur analogice & Perfectorum more addita Syllaba characteriſtica ܡܬ & expreſſis omnibus radicalibus, plane ut in Præterito. Dicimus enim aut ܡܬܦܩܕ aut more ſui Pahel, ܡܬܦܩܕ, & ſic in reliquis, juxta formas modo poſitas.

Quartæ formæ.

ܡܬܬܥܝܪ	Excitans ſeipſum v.
ܡܬܬܥܝܪܝܢ	Excitantes ſeipſos v.
ܡܬܬܥܝܪܐ	Excitans ſeipſam mul.
ܡܬܬܥܝܪܢ ⁘	Excitantes ſeipſas m.

Sic legimus ܡܬܬܪܝܡ *elatus*, 1. Tim. 6. 4. ܡܬܬܕܝܫ *conculcatus*, Matth. 5. 13. ܡܬܬܫܝܛܐ *contemta*, Act. 19. 27. Ex quo poſtremo exemplo apparet, neque Syris Metatheſin litteræ Tau in hac conjugatione ante litteras ܣܨܙ fieri ſolere.

SECTIO V.

Benoni ſive participium præſens Ethpahel plurimum paſſive ſignificans.

ܡܫܬܒܩ	Relictus.
ܡܫܬܒܩܝܢ	Relicti.
ܡܫܬܒܩܐ	Relicta.
ܡܫܬܒܩܢ ܀	Relictæ.

NOTA.

Sub ultima primę vocis habetur etiam ܷ loco ܲ. Legimus enim ܡܬܢܓܕ *attrahitur*, Iac. 1. 15. ܡܬܟܬܫ *certans*, 2. Tim. 2. 5. ܡܬܙܡܪܐ *pſallitur*, 1. Cor. 14. 7, &c. Exempla cum pluralia maſculina, tum ſingularia feminina vide Ioh. 18. 36. Act. 17. 17. Matth. 27. 33. & 2. Theſſ. 3. 1, &c.

Secundæ formæ.

ܡܬܓܠܐ	Revelatus.
ܡܬܓܠܝܢ	Revelati.
ܡܬܓܠܝܐ	Revelata.
ܡܬܓܠܝܢ ܀	Revelatæ.

Sic

Digitized by Google

Sic legimus ܡܬܪܥܐ *cogitans*, Mat. 16. 23. ܡܬܪܥܝܢ *cogitantes, &c.*
Exempla plura vide Act. 19. 9. 27. Mat. 9. 21. 1. Cor. 5. 1. Item Polygrammata, Luc. 22. 29. Iac. 3. 5. & 2. 6.

Tertiæ formæ.

Formantur itidem analogice, ut in Benoni Ethpehal. Dicimus enim ܡܬܕܩܩ, ܡܬܕܩܩܝܢ, &c. Idem judicium de Benoni Ethpahel. Dicimus enim ܡܬܩܘܡܟ, ܡܬܩܘܡܢ & ita deinceps juxta formas ſuperiores. *Hujuſmodi fuit formatio omnium Parcipiorum, &c.*

CAPVT XII.

De Formatione Infinitivorum & Impera=tivorum omnium Conjugationum ac Formarum.

SECTIO I.

INFINITIVVS Pehal: Syris ܡܒܘܥܐ *fons* ſeu *ſcatebra*; puta, omnium fere temporum, pro quibus uſurpatur.

Primæ formæ.

ܡܫܒܩ ܀ | Relinquere.

Secundæ formæ.

ܡܓܠܐ ܀ | Revelare.

Sic dicimus ܡܒܟܐ *flere*, Ioh. 11. 31. ܡܒܥܐ *flagitare*, Philem. 9. ܡܚܕܐ *gaudere*, &c. A ܚܝܐ fit ܡܚܝܐ *vivere*, Mar. 10. 26. Vide & Matt. 11. 14. & Matt. 26. 74.

Tertiæ formæ.

ܡܕܩ ܀ | Comminuere.

Sic dicimus ܡܥܠ *ingredi*, cum e longo propter gutturalem Ae, Matt. 23. 14. a radice ܥܠ *ingreſſus eſt*, &c.

ܡܩܡ ܀ | Surgere.

Sic legimus ܡܙܥ *turbare*, Act. 12. 15. ܠܡܚܪ *intueri*, 2.Cor. 3. 7. ܠܡܡܬ *mori*, 2.Cor. 7. 3, &c.

ANNOTATIO *ad Infinitivum*.

1. Syri Infinitivum aliter appellant Modum

Modum ܕܠܐ ܙܒܢܐ ܘܠܐ ܦܪܨܘܦܐ *abſque tempore & abſque perſona, &c.*

2. Ex præpoſitionibus, Gerundii verba conſtituentibus apud Hebræos ac Chaldęos, utuntur tantum Lomad, & ܡܢ pręponunt ſeparatim, ſic ut aliquando verbo Infinito etiam ſervile Dolath præcedat, hunc in modum ܡܢ ܕܠܡܥܠ *ab ingrediendo*, Hebr. 4. 1. cujus Radix eſt, ܥܠ unde eſt Infinitiuus defectus ܡܥܠ *Ingredi*, cum formativo Mim; cui deinceps reliquæ duæ præfiguntur.

3. In fine aſſumunt interdũ Vau paragogice, manentibus Vocalibus: ut ܡܫܒܩܘ *relinquere*, & cum ſervili etiam: ut ܠܡܫܒܩܘ, &c.

4. In quieſcentibus Lomad Olaph, quæ ſunt ſecundæ formæ, propter Paragogen, Olaph in Iud mutatur per omnes Conjugationes: ut in Pehal ܡܩܪܝܘ *vocare, clamare, &c.* & ſic in reliquis.

 5. Quod

5. Quod ſi cum pronominibus Infinitivus conjungatur: tunc prẹter aſſumtum Vau, etiam aſſumit Tau: ut ܠܡܫܒܩܘܬܗ *ad relinquendum eum*, *&c.* Hæc circa Infinitivum obſervari poſſunt.

IMPERATIVVS Pehal: Syris ܦܘܩܕܢܐ *Imperandi* ſeu *Mandandi modus*, *&c.*

Primæ formæ.

ܫܒܘܩ	Relinque tu v.
ܫܒܘܩܘ	Relinquite vos v.
ܫܒܘܩܝ	Relinque tu m.
ܫܒܘܩܝܢ	Relinquite vos m.

Sic legimus ܥܪܘܩ *fuge*, Mat. 2. 13. ܫܩܘܠܘ *tollite*, Ioh. 11. 39. Vide Mat. 26. 48. & Tit. 3. 15. ubi ܫܐܠ legitur pro ܫܐܠ per craſin, ſicut Luc. 11. 9.

Secundæ formæ.

ܓܠܝ	Revela tu v.
ܓܠܘ	Revelate vos v.
ܓܠܝ	Revela tu m.
ܓܠܝܢ	Revelate vos m.

Sic

Sic legimus ܒܥܝ *pete*, Act. 8. 32. ܗܘܝ *eſto*, Mat. 2. 13, &c. Ab ܐܬܐ *venit* dicimus ܬܐ *veni*, & ܬܘ *venite*, Mat. 10. 8. & 4. 19. At ܐܫܬܘ dicimus cum Protheſi Olaph, Chaldæorum more, Matth. 26. 27. Exempla plura vide Gal. 4. 27. Luc. 23. 28. Luc. 15. 9.

Tertiæ formæ.

ܕܘܫ vel ܕܫ	Comminue tu v.
ܕܘܫܘ vel ܕܫܘ	Comminuite vos v.
ܕܘܫܝ	Comminue tu m.
ܕܘܫܝܢ ܀	Comminuite vos m.

Sic dicimus ܢܟܘܣ *macta*, Actor. 10. 13. ܓܘܫܘ *contrectate*, Luc. 24. 39, &c. Semel prima cum ܼ effertur, ut 1. Cor. 14. 1, &c.

Quartæ formæ.

ܩܘܡ	Surge tu v.
ܩܘܡܘ	Surgite vos v.
ܩܘܡܝ	Surge tu m.
ܩܘܡܝܢ ܀	Surgite vos m.

Sic

Sic legimus ܚܘܪ *aſpice*, Act. 3.4. ܬܘܒܘ *revertimini*, Matth. 3.2.

Ad Imperativum quicquam hic annotare, eſt ἐκ τοῦ περιττοῦ; quum omnia plana ſint e Paradigmatis.

SECTIO II.

INFINITVVS PAHEL.

Primæ formæ.

∴ ܡܫܒܩܘ	Prorſus relinquere.

Sic legimus ܡܡܠܠܘ *loqui*, Col. 4. 3. ܡܢܫܩܘ *oſculari*, Luc. 7. 45. ܡܒܪܟܘ *benedicere*, Heb. 6. 14, &c.

Secundæ formæ.

ܡܓܠܝܘ	Clare revelare.

Sic legimus ܡܢܣܝܘ *tentare*, Actor. 5. 9. ܡܕܟܝܘ *mundare*, & cum Pronomine affixo ܠܝ, ac præfixo Lomad dicimus ܠܡܕܟܝܘܬܝ *ad mundandum me*, Luc. 15. 12, &c.

Tertiæ

Tertiæ & Quartæ formæ Infinitivi poſſunt flecti ad formam primam ſeu perfectorum: ut ܡܕܩܩܘ *valde comminuere*, ܡܫܪܪܘ *confirmare*, & ſic in vocibus reliquis

IMPERATIVVS PAHEL.

Primæ formæ.

ܫܒܘܩ	Prorſus relinque tu v.
ܫܒܘܩܘ	P. relinquite vos v.
ܫܒܘܩܝ	P. relinque tu m.
ܫܒܘܩܝܢ	P. relinquite vos m.

Sic legimus ܒܨܘ *exquirite*, Mat. 2. 8. ܗܠܟܘ *ite*, ܙܒܢܘ *redimite*, Coloſſ. 4. 5. ܬܠܡܕܘ *diſcipulos facite*, Mat. 28. 19, &c.

Secundæ formæ.

ܓܠܐ	Clare revela tu v.
ܓܠܘ	Cl. revelate v.
ܓܠܝ	Cl. revela tu m.
ܓܠܝܢ	Cl. revelate m.

P Sic

Sic legimus ܚܰܘܳܐ *oſtende*, Matth. 8.4. ܫܰܢܳܐ *diſcede*, Matth. 17.20. ܕܰܡܰܘ *imitamini*, Hebr. 13.7. ܕܰܟܰܘ *expurgate*, 1. Corinth. 5.7, &c.

De Tertiæ & Quartæ formæ imperativis idem hic judicium quod de Infinitivis: Poſſumus enim dicere ܦܘܩ , ܦܝܠ, &c.

SECTIO III.

INFINITIVVS APHEL.

Primæ formæ.

ܡܰܫܒܳܩܽܘ ⁘	Relinquere facere.

Sic legimus ܡܰܣܟܳܠܽܘ *delinquere*, 2. Cor. 11.7. ܡܰܟܪܳܟܽܘ *circumducere*, 1. Cor. 9.2, &c.

Secundæ formæ.

ܡܰܓܠܳܝܽܘ ⁘	Revelare facere.

Sic legimus ܡܰܣܓܳܝܽܘ *augere*, Heb. 6.14. ܡܰܚܳܝܽܘ *ſervare*, Mat. 27.25. & cum Olaph characteriſtico ܠܡܰܐܚܳܝܽܘ *ad ſervandum*, Hebr. 7.25, &c.

NOTA

NOTA.

Quieſcentia Pe Olaph aut retinent hoc, ut in ܠܡܐܣܝܘ *curare*, Luc. 9. 2. aut ejus loco aſſumunt Iud, ut in ܠܡܝܬܝܘ *adducere*, Iohann. 10.16. Quieſcentia vero Pe Iud illud mutant in Vau: ut in ܠܡܘܕܝܘ *ad agendum gratias*, Epheſ. 1. 16. &c.

Tertiæ formæ.

∴ ܡܕܩܘ ∴ | Comminuere facere.

Sic legimus ܡܛܢܝܘ *ad zelotypiam provocare*, 1 Corinth. 10.22. ܡܟܣܘ *redarguere*, Tit. 1.9. & cum characteriſtico Olaph, ܠܡܐܚܒܘ *amare*, Rom. 3.8. &c.

Quartæ formæ.

∴ ܡܥܝܪܘ ∴ | Excitare.

Sic legimus ܡܦܢܝܘ *reſpondere*, Col. 4. 6. ܡܫܝܓܘ *abluere*, Ioh. 13. 5. ܡܚܬܘ *deponere*, Actor. 21. 3. &c.

Digitized by Google

IMPERATIVVS APHEL.

Primæ formæ.

ܐܲܫܒܶܩ	Relinquere fac tu v.
ܐܲܫܒܶܩܘ	R. facite vos v.
ܐܲܫܒܶܩܝ	R. fac tu m.
ܐܲܫܒܶܩܶܝܢ ⁘	R. facite vos m.

Sic legimus ܐܲܓܠܶܠ *depone*, 2. Tim. 2. 2. & ܐܲܟܪܶܙܘ *prædicate*, cum ̈ in medio, Matt. 10. 27, &c.

Secundæ formæ.

ܐܲܓܠܳܐ	Revelare fac tu v.
ܐܲܓܠܰܘ	Revel. facite vos v.
ܐܲܓܠܳܝ	Revel. fac tu m.
ܐܲܓܠܳܝܶܢ ⁘	Revel. facite vos m.

Sic legimus ܐܲܦܢܳܐ *obverte*, Matth. 5. 39. ܐܲܪܡܳܐ *projice*, Matt. 17. 27. cujus plurale eſt ܐܲܪܡܰܘ *projicite*, Ioh. 21. 6. A ܚܝܳܐ fit ܐܲܚܳܐ *ſerva*, Luc. 23. 35.

NOTA.

Defectiva Pe Nun abjiciunt Nun, & illud com-

compenſant per Kuſchoï in ſecunda, ut ܐܢܣܘ *tentate*, 2.Cor.13.5, &c. Quieſcentia Pe Olaph hic itidem aſſumunt Iud, ut in ܐܝܬܝ *infer*, Ioh.20.27. ܐܝܬܘ *adducite*, Matth.21.2. At quieſcentia Pe Iud illud mutant in Vau, pariter ut in Infinitivo, ut in ܐܘܕܐ *confitere*, *&c.*

Tertiæ formæ.

ܐܘܕܩ	Comminuere fac tu v.
ܐܘܕܩܘ	Com. facite vos v.
ܐܘܕܩܝ	Com. fac tu m.
ܐܘܕܩܝܢ ❖	Com. facite vos m.

Sic legimus ܐܟܣ *argue*, 2. Tim.4.2. & cum ˆ in medio, ܐܚܒܘ *diligite*, Matt. 5.44, &c.

Quartæ formæ.

ܐܩܝܡ	Excita tu v.
ܐܩܝܡܘ	Excitate vos v.
ܐܩܝܡܝ	Excita tu m.
ܐܩܝܡܝܢ ✤	Excitate vos m.

Digitized by Google

SECTIO IV.

INFINITIVVS ETHPEHAL.

Primæ formæ.

vel ܡܫܬܒܩܘܬܐ ܡܫܬܒܩܘܬܗ ⁖	Relinquere ſeipſum.

Sic legimus ܡܬܟܪܝܘܬܗ *triſtari*, Mat. 26. 37. & per craſin ܡܫܬܐܠܠܘܬܗ *excuſare*, Luc. 14. 18, &c.

Secundæ formæ.

ܡܬܓܠܝܘܬܗ ⁖	Revelare ſe ipſum vel ſe-ipſam.

Sic legimus ܡܬܦܢܝܘܬܗ *mentem adver-tere*, Act. 7. 39, &c.

Tertiæ formæ.

Formantur analogice, in morem videlicet formæ primæ, ſeu Perfectorum. Dicimus enim in Infinitivo ܡܬܦܪܩܘܬܐ *comminuere ſeipſum* vel *ſeipſam*.

Quartæ formæ.

vel ܡܬܬܥܝܪܘܬܐ ܡܬܬܥܝܪܘܬܗ	Excitare ſeipſum vel ſe-ipſam.

Itidem

Digitized by Google

Itidem analogice, in morem videlicet formæ primæ: ſed geminata, Syrorum more, littera characteriſtica Tau. Sic legimus ܡܬܬܕܝܢܘ *judicari*, Act. 25. 10, &c.

IMPERATIVVS ETHPEHAL.

Primæ formæ.

ܐܫܬܒܩ	Relinque teipſum v.
ܐܫܬܒܩܘ	Relinquite vos ipſos v.
ܐܫܬܒܩܝ	Relinque teipſum m.
ܐܫܬܒܩܝܢ ✣	Relinquite vos ipſas m.

Sic legimus ܐܫܬܐܠ per craſin pro ܐܫܬܐܠ *ſubduc te*, 1. Tim 4. 7, &c.

Secundæ formæ.

ܐܬܓܠܐ	Revela teipſum v.
ܐܬܓܠܘ	Revelate vos ipſos v.
ܐܬܓܠܝ	Revela teipſam m.
ܐܬܓܠܝܢ ✣	Revel. vos ipſas m.

Sic legimus ܐܬܦܢܘ *convertimini*, Actor. 3. 19, &c.

In

Digitized by Google

Tertiæ formæ.

In Imperativo formantur analogice, in morem videlicet formæ primæ ſeu Perfectorum: ut ܐܬܪܥܥ *comminue teipſum vir*, & ſic deinceps in vocibus reliquis, juxta formam primam.

Quartæ formæ.

ܐܬܬܥܝܪ	Excita teipſum v.
ܐܬܬܥܝܪܘ	Excitate vos ipſos v.
ܐܬܬܥܝܪܝ	Excita teipſam m.
∴ ܐܬܬܥܝܪܝܢ	Excitate vos ipſas m.

Sic legimus ܐܬܬܥܝܪܘ *evigilate*, 1. Cor. 16.13. ܐܬܬܢܝܚܘ *requieſcite*, Matt. 26.45. ܐܬܬܢܝܚܝ *requieſce mul.* Luc. 12.19, &c.

S E C T I O V.

INFINITIVVS ETHPAHEL.

Primæ formæ.

∴ ܡܫܬܒܩܘ	Prorſus relinqui.

Sic legimus ܡܫܬܟܠܠܘ *conſummari*, Luc. 14.31. ܡܬܢܩܦܘ *adjungi*, Act. 9.26, &c.

Secundæ

Digitized by Google

Secundæ formæ.

∴ ܡܬܓܠܓܠܢܘ ∴ | Clare revelari.

Sic legimus ܡܬܪܥܢܘ *ſentire*, Phil. 1.7, &c.

Tertiæ formæ.

Formari poſſunt more primæ formæ: ut ܡܬܦܪܦܪܢܘ *prorſus comminui, &c.*

Quartæ formæ.

Formari etiam poſſunt more primæ formæ. Dicimus enim in Infinitivo ܡܬܥܘܪܪܢܘ *excitari, &c.*

IMPERATIVVS ETHPAHEL.

Primæ formæ.

ܐܫܬܒܩ	Prorſus relinquere tu v.
ܐܫܬܒܩܘ	P. relinquimini vos v.
ܐܫܬܒܩܝ	P. relinquere tu m.
∴ ܐܫܬܒܩܝܢ	P. relinquimini vos m.

Sic legimus ܐܬܟܬܫ *certa*, 1.Tim.6.12. ܐܬܦܬܚ *aperitor*, Marc.7.34, &c.

NOTA.

Aliquando ſub ultima ſyllaba vocis

Q primæ,

primæ, habetur ̄ loco ̷. quod judicium de penultima vocis ſecundæ; in quibus e breve, hoc eſt, ſcheva intelligitur. Dicimus enim ܐܬܟܣܐ ܒܟܣܘܝܐ *involvitor operimento,* Actor. 12. 8. ܐܬܟܬܫܘ *pugnate,* Luc. 12. 24. ܐܙܕܗܪܘ *cavete vobis,* Marc. 12. 38, &c.

Secundæ formæ.

ܐܬܓܠܝܐ	Clare revelare tu v.
ܐܬܓܠܝܘ	Cl. revelamini vos v.
ܐܬܓܠܝܝ	Cl. revelare tu m.
ܐܬܓܠܝܝܢ	Cl. revelamini vos m.

Sic legimus ܐܬܪܥܐ *reconciliare,* Mat. 5. 24. ܐܫܬܥܐ *narra,* Luc. 8. 39. ܐܫܬܪܘ *prandete,* Ioh. 21. 12, &c.

Tertiæ formæ.

Formari poſſunt more primæ formæ: ut ܐܬܕܩܕܩ *prorſus comminuere tu vir,* & ſic in reliquis, addita ſyllaba conſueta, & expreſſis omnibus radicalibus, &c.

Quartæ

Quartæ formæ.

Formari etiam poſſunt more primæ formæ: ut ܐܬܬܥܝܪ *excitare tu vir* & ſic in reliquis, ut ſupra.

Hujuſmodi fuit Formatio omnium Infinitivorum & Imperativorum.

CAPVT XIII.

De Formatione Futurorum omnium Conjugationum ac Formarum.

SECTIO I.

FVTVRA PEHAL.

Primæ formæ.

ܐܫܒܘܩ	Relinquam.
ܬܫܒܘܩ	Relinques v.
ܢܫܒܘܩ	Relinquet v.
ܢܫܒܘܩ	Relinquemus.
ܬܫܒܩܘܢ	Relinquetis v.
ܢܫܒܩܘܢ	Relinquent v.
ܬܫܒܩܝܢ	Relinques m.

Digitized by Google

ܬܫܒܩܢ	Relinquet m.
ܬܫܒܩܢ	Relinquetis m.
ܢܫܒܩܢ ⁘	Relinquent m.

Secundæ formæ.

ܐܬܓܠܐ	Revelabo.
ܬܬܓܠܐ	Revelabis v.
ܢܬܓܠܐ	Revelabit v.
ܢܬܓܠܐ	Revelabimus.
ܬܬܓܠܘܢ	Revelabitis v.
ܢܬܓܠܘܢ	Revelabunt v.
ܬܬܓܠܝܢ	Revelabis m.
ܬܬܓܠܐ	Revelabit m.
ܬܬܓܠܝܢ	Revelabitis m.
ܢܬܓܠܝܢ ⁘	Revelabunt m.

Tertiæ formæ.

ܐܪܘܣ	Comminuam.
ܬܪܘܣ	Comminues v.
ܢܪܘܣ	Comminuet v.

ܢܪܘܣ

Digitized by Google

ܢܕܘܩ	Comminuemus.
ܬܕܩܘܢ	Comminuetis v.
ܢܕܩܘܢ	Comminuent v.
ܬܕܩܝܢ	Comminues m.
ܬܕܘܩ	Comminuet m.
ܬܕܩܢ	Comminuetis m.
ܢܕܩܢ ✣	Comminuent m.

Quartæ formæ.

ܐܩܘܡ	Surgam.
ܬܩܘܡ	Surges vir.
ܢܩܘܡ	Surget v.
ܢܩܘܡ	Surgemus.
ܬܩܘܡܘܢ	Surgetis v.
ܢܩܘܡܘܢ	Surgent v.
ܬܩܘܡܝܢ	Surges m.
ܬܩܘܡ	Surget m.
ܬܩܘܡܢ	Surgetis m.
ܢܩܘܡܢ ✣	Surgent m.

Digitized by Google

ANNOTATIO *ad Futura in genere: ſpeciatim ad* PEHAL.

1. FORMANT Syri Futura ab Imperativis, præponendo eis litteras formativas ܢܠ, inſignitas cum ̈ in Pehal. Vbi notandum, loco Ioth initialis formativæ Hebræorum ac Chaldæorum, hic communiter uſurpari Nun: communiter, inquam; nam & Iud quandoque uſurpat Tremellius in Teſtamento novo. Inde autem fit, ut tertia ſingularis maſculina haud ſit diverſa a prima communi plurali; quæ proinde ex ſenſu orationis ſunt diſtinguendæ. Sic & tertia feminina ſingularis ſæpe non diſcrepat, ſi ſcripturam ſpectes, a ſecunda ejuſdem numeri: quo fit, ut ea per litteram Iud, appoſitam ad finem femininæ, hic & alibi ſit diſtincta. Porro ad tertiam pluralem femininā aſſumunt Nun itidem: non Tau, ſicut faciunt Hebræi ac Chaldæi. Vt tamen a tertia maſculina ejuſdem numeri diſtinguatur; abſque Vau, cum ̇ ſolet finire, maſculinâ illâ fini-

finiente ܘܽ. Sed hæc, & alia, vel ex ipſis Paradigmatis ſatis manifeſto patent.

2. Omnibus perſonis Futurorum ſubdunt punctum; præterquam primæ ſingulari, cui illud ſuperimponunt. Quod quum faciant fere ſine uſu aliquo inſigniori: nos, ut omnia minus intricata & perplexa ſint diſcentibus, illud nonniſi in primæ formæ Paradigmate adpoſuimus: in cæteris omittendum duximus.

3. Rationem vocalium Futurorum conformant ad rationem vocalium Imperativorum, ſi una radicalium ſit Riſch, vel gutturalis. Dicunt enim ܢܶܥܒܰܪ, non ܢܶܥܒܽܘܪ *tranſibit*, Matt. 24. 34. ܢܶܦܰܚ, non ܢܶܦܽܘܚ *illaqueabit*, Luc. 21. 35, &c. Rarius, loco ܘܽ vel ܶ uſurpant ܰ, tam in perfectis, ut in ܕܢܶܥܒܶܕ *quo efficeret*, Ioh. 11. 37, &c. quam in imperfectis, ut in Paradigmate formæ ſecundæ.

4. Ad primæ formæ Paradigma flectunt ܢܶܦܪܽܘܥ *rependet*, Matth. 16. 27. ܢܶܥܪܽܘܩ *effugie=*

effugiemus, Hebr.2.3. ܬܕܚܠܘܢ *timeatis*, Matth.14.27. ܢܥܒܪܘܢ & ܢܥܒܪܢ *præteribunt*, Matth.24.35, &c. Sic per Craſin cum ˀ vel ˜ dicunt ܬܫܐܠ *petet*, Mat.14.7. ܢܫܐܠܘܢ *petent*, Matth.18.19. Vide & Marc.6.9.

5. Ad ſecundæ formæ Paradigma flectunt ܢܒܟܐ *flebit*, Marc.14.72. ܬܚܙܝܢ *videas*, Ioh.11.40. ܬܒܟܘܢ *flebitis*, Luc.6.25. & ܬܒܟܝܢ *fleatis m.* Luc.23.28, &c. Ab ܐܬܐ *venire* faciunt hic ܐܬܐ *veniam*, Ioh.14.3. ܬܐܬܐ *venies*, Matt.5.36. ܢܐܬܘܢ *venient*, Marc.13.6, &c. A ܚܝܐ *vivere* faciunt ܢܚܐ *vivet* pro ܢܚܝܐ, Ioh.6.57. Vide & Ioh.5.35. & cum Olaph abundanti Rom.10.9, &c. Ex quieſcentibus Pe Olaph dicunt ܬܐܠܘܢ *lamentabimini*, Iohan.16.20. ܕܢܡܠܘܢ *ut implerent*, Ioh.11.19, &c.

6. Ad tertiæ formæ Paradigma flectunt ܬܓܘܢ *incurvabit*, Rom.14.11. ܕܢܓܘܢ

ut

ut ingrediatur, Rom. 11.25. ܠܐܪܓ *concupiſcens*, Rom. 7.7. ܢܓܢ *obumbrabit*, Luc. 1. 35. ܢܒܘܙ *diripiet*, Mat. 12.29. ܬܥܠܘܢ *intrabitis*, Mat. 5.20. ܢܥܠܘܢ *intrabunt*, Act. 20.29. ܢܪܩܘܢ *conſpuent*, Marc. 10.34, &c.

7. Ad quartæ formæ Paradigma flectunt ܢܫܘܛ *contemnet*, Matth. 6.24. ܢܚܘܪ *intenti ſimus*, Heb. 10.24. ܬܬܦܢܘܢ *convertemini*, Luc. 13.5. ܬܣܘܦܘܢ *conſumemini*, Gal. 5.15. ܢܬܦܢܘܢ *convertentur*, Marc. 6.13, &c.

SECTIO II.
FVTVRA PAHEL.

Primæ formæ.

ܐܫܒܩ	Prorſus relinquam.
ܬܫܒܩ	Prorſus relinques v.
ܢܫܒܩ	P. relinquet v.
ܢܫܒܩ	P. relinquemus.
ܬܫܒܩܘܢ	P. relinquetis v.
ܢܫܒܩܘܢ	P. relinquent v.

ܬܫܒܩܝܢ	P. relinques m.
ܬܫܒܘܩ	P. relinquet m.
ܬܫܒܩܢ	P. relinquetis m.
ܢܫܒܩܢ ✣	P. relinquent m.

Sic legimus ܐܫܒܘܩ *valedicam*, Luc. 9. 61. ܐܣܒܪ *evangelizem*, Roman. 1. 15. cum Seghol vel Tzeri ſub Olaph, &c.

Secundæ formæ.

ܐܓܠܐ	Clare revelabo.
ܬܓܠܐ	Cl. revelabis v.
ܢܓܠܐ	Cl. revelabit v.
ܢܓܠܐ	Cl. revelabimus.
ܬܓܠܘܢ	Cl. revelabitis v.
ܢܓܠܘܢ	Cl. revelabunt v.
ܬܓܠܝܢ	Cl. revelabis m.
ܬܓܠܐ	Cl. revelabit m.
ܬܓܠܝܢ	Cl. revelabitis m.
ܢܓܠܝܢ ✣	Cl. revelabunt m.

Sic legimus ܢܓܠܐ *diſcooperiet*, 1. Cor. 11.

Digitized by Google

11.7. ܬܨܠܐ *orabit*, 1.Cor. 11. 13. ܬܩܘܐ *exſpectabit*, 1.Cor.7.11. ܢܢܣܐ *tentemus*, 1.Cor. 10.9.& per Craſin ܢܐܣܘܢ *ſanabunt*, Marc. 3.15, &c. Aut igitur retinetur ultima radicalis Olaph, aut converſa in Iud apparet, ut in Paradigmate.

Tertiæ & Quartæ formæ.

Tertiæ & quartæ formæ verba flectuntur ad formam primam. Dicimus enim ܐܪܥܥ *prorſus comminuam*, *&c.* ܐܥܝܪ *excitabo*, & ſic deinceps.

SECTIO III.

FVTVRA APHEL.

Primæ formæ.

ܐܫܒܩ	Relinquere faciam.
ܬܫܒܩ	R. facies v.
ܢܫܒܩ	R. faciet v.
ܢܫܒܩ	R. faciemus.
ܬܫܒܩܘܢ	R. facietis v.
ܢܫܒܩܘܢ	R. facient v.

Digitized by Google

ܬܓܠܝܢ	R. facies m.
ܬܓܠܐ	R. faciet m.
ܬܓܠܝ̈ܢ	R. facietis m.
ܢܓܠܝ̈ܢ ⁘	R facient m.

Sic legimus ܢܟܪܙ *prædicabit*, Mat. 12. 18. ܬܡܠܟ *regnabit*, Rom. 5. 21. ܢܟܪܙܘܢ *prædicabunt*, Marc. 3. 14. ܐܢܗܪ *lucere faciam*, cum ʼ ſub He propter Riſch, Eph. 3. 9, &c.

Secundæ formæ.

ܐܓܠܐ	Revelare faciam.
ܬܓܠܐ	Revelare facies v.
ܢܓܠܐ	R. faciet v.
ܢܓܠܐ	R. faciemus.
ܬܓܠܘܢ	R. facietis v.
ܢܓܠܘܢ	R. facient v.
ܬܓܠܝܢ	R. facies m.
ܬܓܠܐ	R. faciet m.
ܬܓܠܝ̈ܢ	R. facietis m.
ܢܓܠܝ̈ܢ ⁘	R. facient m.

Sic

Digitized by Google

Sic legimus ܬܒܣܐ *deſpicies*, 1.Tim.4.14. ܬܒܣܘܢ *deſpicietis*, Mat.18.10, &c. A ܚܝܐ *vivere* fit ܐܚܐ *ſervabo*, 1.Cor.9.22. & cum Olaph, charactere Conjugationis, ܬܐܚܐ *ſervabis*, 1.Cor.7.16. ܬܐܚܝܢ *ſervatura*, ibid. ubi ambæ finales ſunt Paragogicæ: ܢܚܐ *ſervabit*, Matth.18.11, &c. Ex quieſcentibus Pe Olaph dicimus ܐܝܬܐ *adducerem*, Act.22.5. ܘܢܝܬܘܢ *ut adducerent*, Act. 5.21. &c. Et ex quieſcentibus Pe Iud, ܐܘܕܐ *confitebor*, Matth.7.33. ܢܘܕܐ *confitebitur*, Matth.10.32, &c.

Tertiæ formæ.

ܐܪܥ	Comminuere faciam.
ܬܪܥ	Com. facies v.
ܢܪܥ	Com. faciet v.
ܢܪܥ	Com. faciemus.
ܬܪܥܘܢ	Com. facietis v.
ܢܪܥܘܢ	Com. facient v.

Digitized by Google

ܬܶܥܒܕܺܝܢ	Com. facies m.
ܬܶܥܒܶܕ	Com. faciet m.
ܬܶܥܒ̈ܕܶܢ	Com. facietis m.
ܢܶܥܒ̈ܕܶܢ	Com. facient m.

Sic legimus ܐܰܛܢܶܐ *ad zelotypiam provocabo*, Rom. 11. 14. ܬܰܛܶܠ *obteget*, Luc. 1. 31. ܢܫܰܪܰܪ *confirmabit*, cum ܶ propter Riſch: ܕܢܶܪܚܡܽܘܢ *ut ament*, Epheſ. 5. 28, &c.

Quartæ formæ.

ܐܰܩܺܝܡ	Excitabo.
ܬܰܩܺܝܡ	Excitabis v.
ܢܰܩܺܝܡ	Excitabit v.
ܢܰܩܺܝܡ	Excitabimus.
ܬܰܩܺܝܡܽܘܢ	Excitabitis v.
ܢܰܩܺܝܡܽܘܢ	Excitabunt v.
ܬܰܩܺܝܡܺܝܢ	Excitabis m.
ܬܰܩܺܝܡ	Excitabit m.
ܬܰܩܺܝ̈ܡܶܢ	Excitabitis m.
ܢܰܩܺܝ̈ܡܶܢ ✣	Excitabunt m.

Sic

Sic legimus ܘܐܡܪܚ *ut audeam*, 2. Cor. 10. 2. ܢܪܚܩ *depellamus*, Rom. 13. 12, &c.

Sectio IV.

FVTVRA ETHPEHAL.

Primæ formæ.

ܐܶܫܬܒܶܩ	Relinquam.
ܬܶܫܬܒܶܩ	Relinques teipſum v.
ܢܶܫܬܒܶܩ	Relinquet ſeipſum v.
ܢܶܫܬܒܶܩ	Relinquemus nos ipſos.
ܬܶܫܬܒܩܽܘܢ	Relinquetis vos v.
ܢܶܫܬܒܩܽܘܢ	Relinquent ſe v.
ܬܶܫܬܒܩܺܝܢ	Relinques teipſam m.
ܬܶܫܬܒܶܩ	Relinquet ſe m.
ܬܶܫܬܒܩܳܢ	Relinquetis vos m.
ܢܶܫܬܒܩܳܢ ܀	Relinquent ſcipſas m.

Sic legimus ܬܫܬܪܐ *liberaberis*, Luc. 12. 58. ܢܬܦܬܚ *aperietur*, Matt. 7. 7. ܢܬܬܒܥ *requi=*

requiratur, Luc. 11. 50, &c. Interdum loco ' habetur ", ut in ܢܙܕܩܦ *crucifigetur*, Luc. 23. 7. & 1. 74. & alibi. Sic juxta formam dicimus, ܢܬܦܪܥܘܢ *perſolvantur*, id eſt, *retribuatur eis*, Luc. 6. 34, &c. Per Craſin ܢܫܬܐܠ pro ܢܫܬܐܠ *detrectabimus*, Hebr. 12. 25.

Secundæ formæ.

ܐܬܓܠܐ	Revelabo meipſum.
ܬܬܓܠܐ	Revelabis teipſum v.
ܢܬܓܠܐ	Revelabit ſeipſum v.
ܢܬܓܠܐ	Revelabimus nos.
ܬܬܓܠܘܢ	Revelabitis vos ipſos v.
ܢܬܓܠܘܢ	Revelabunt ſeipſos v.
ܬܬܓܠܝܢ	Revelabis teipſam m.
ܬܬܓܠܐ	Revelabit ſeipſam m.
ܬܬܓܠܝ̈ܢ	Revelabitis vos m.
ܢܬܓܠܝ̈ܢ ܀	Revelabunt ſeipſas m.

Sic legimus ܢܬܒܩܘܢ *probent ſeipſos*, 1. Tim.

1. Tim. 3.10. ܬܬܒܚܪܘܢ *ſpectamini*, Matth. 6.1.

Tertiæ formæ.

Flectuntur ad formam primam, ſi addatur ſyllaba conſueta, & exprimantur omnes radicales. Dicimus enim ܐܬܕܩܩ, ܬܬܕܩܩ *comminuar, comminueris, &c.*

Quartæ formæ.

ܐܬܬܥܝܪ	Excitabo meipſum.
ܬܬܬܥܝܪ	Excitabis teipſum v.
ܢܬܬܥܝܪ	Excitabit ſeipſum v.
ܢܬܬܥܝܪ	Excitabimus nos ipſos.
ܬܬܬܥܝܪܘܢ	Excitabitis vos ipſos v.
ܢܬܬܥܝܪܘܢ	Excitabunt ſeipſos v.
ܬܬܬܥܝܪܝܢ	Excitabis teipſam m.
ܬܬܬܥܝܪ	Excitabit ſeipſam m.
ܬܬܬܥܝܪܢ	Excitabitis vos m.
ܢܬܬܥܝܪܢ	Excitabunt ſeipſas m.

Sic legimus ܐܬܬܢܝܚ *refociller*, Rō. 15.32.

S ܬܬܢܝܚ

Digitized by Google

ܠܐ ܬܬܕܝܢܘܢ *judicemini*, Matth. 7. 1. ܠܐ ܬܬܕܝܫ *conculcetur*, Matt. 5. 13. In quibus duobus poſterioribus tertium Tau omittitur propter Dolath, Euphoniæ gratia, ne ſcilicet quatuor ejuſdem familiæ litteræ concurrant.

SECTIO V.

FVTVRA ETHPAHEL.

Primæ formæ.

ܐܬܫܒܩ	Prorſus relinquar.
ܬܬܫܒܩ	P. relinqueris v.
ܢܬܫܒܩ	P. relinquetur v.
ܢܬܫܒܩ	P. relinquemur.
ܬܬܫܒܩܘܢ	P. relinquemini v.
ܢܬܫܒܩܘܢ	P. relinquentur v.
ܬܬܫܒܩܝܢ	P. relinqueris m.
ܬܬܫܒܩ	P. relinquetur m.
ܬܬܫܒܩܝܢ	P. relinquemini m.
ܢܬܫܒܩܢ	P. relinquentur m.

Sic

Sic legimus ܢܬܦܪܩ *ſervabitur*, 1.Cor. 3.15. ܢܬܢܗܪ *illuſtrabimur*, 2.Corint.4.6. ܬܬܚܠܛܘܢ *commiſceamini*, 1.Corint.5.9. ܢܬܚܠܡܘܢ *convaleſcent*, Marc.16.18. ܢܬܚܠܦ *immutabimur*, 1.Cor.15.52,&c.

Secundæ formæ.

ܐܬܓܠܐ	Clare revelabor.
ܬܬܓܠܐ	Cl. revelaberis v.
ܢܬܓܠܐ	Cl. revelabitur v.
ܢܬܓܠܐ	Cl. revelabimur.
ܬܬܓܠܘܢ	Cl. revelabimini v.
ܢܬܓܠܘܢ	Cl. revelabuntur v.
ܬܬܓܠܝܢ	Cl. revelaberis m.
ܬܬܓܠܐ	Cl. revelabitur m.
ܬܬܓܠܝܢ	Cl. revelabimini m.
ܢܬܓܠܝܢ	Cl. revelabuntur m.

Sic legimus ܬܬܪܥܐ *reconciliet ſe*, 1.Cor. 7.11. ܬܬܚܦܐ *operiatur*, 1.Corinth.11.6.

Digitized by Google

in quibus Olaph retinetur, quum in Paradigmate, & aliis paſſim vertatur in Iud.

Tertiæ & Quartæ formæ.

Tertiæ & quartæ formæ verba flectuntur ad formam primam. Dicimus enim ܐܬܕܩܩ *valde comminuar*, ܐܬܥܝܪ *excitabor*, ܐܬܬܪܝܨ *dirigar*, *&c.* additis videlicet characteriſticis, & retentis omnibus radicalibus.

CAPVT XIV.

De Adverbio.

HVIVSMODI fuit altera etiam pars orationis, nempe VERBVM; ſub quo continetur PARTICIPIVM: ſequuntur PARTICVLÆ; quæ reliquas ſub ſe continent partes. Inter has principem obtinet locum ADVERBIVM.

ADVERBIORVM apud Syros ingens eſt numerus. Nec enim minus late patent, quam Adjectiva: quorum fere eſt nullum;

nullum, de quo per adjectam ei ſyllabam formativam ܐܝܬ, antecedente plerunque vocali (niſi e quieſcentium ſit numero) Adverbium non deducatur. Sic enim legimus ܥܒܪܐܝܬ *Hebraïce*, ܝܘܢܐܝܬ *Græce*, ܪܗܘܡܐܝܬ *Romane*, Ioh. 19.20. Item ܣܦܝܩܐܝܬ *inaniter*, *vacue*, *&c.* a ܣܦܝܩ *inanis*, *vacuus*, Luc. 1. 53. cujus generis reperias infinita.

Interdum Syri Adverbia etiam a Subſtantivis eo modo formant, ut dictum. Legimus enim ܦܓܪܢܐܝܬ *corporaliter*, a ܦܓܪܐ *corpus*, Ioh. 8. 15. quod Evangeliſta Græce ponit κτ̀ τὴν σάρκα, *ſecundum carnem*, *&c.*

Interdum ſimpliciter & abſque ſyllaba commemorata adjectivis utuntur pro adverbiis: ut, ܣܓܝ *multum*, *plurimum*, *&c.* ܫܦܝܪ *pulchre*, *apte*, *&c.* ܝܬܝܪ *magis*, *amplius*, *&c.* ܐܚܪܝܐܝܬ *tandem*, *denique*, *&c.*

Cætera, quæ de Adverbiis in medium afferri

afferri poſſunt, plana ſunt ex inſtitutis noſtris Hebræis ac Chaldęis.

CAPVT XV.

De Conjunctione.

HVIVSMODI fuit Adverbium. CONIVNCTIONVM aliæ ſunt aut Syrorum propriæ, aut eis cum Chaldęis communes, ut ܡܟܝܠ *igitur, itaque*, ܕܠܡܐ *ſi forte*, ܐܘ *aut*, ܐܠܘ *ſi*, ܐܠܘܠܐ *niſi*, & ſimiles. Aliæ ortę ſunt vel ab Hebręis tantum, ut ܐܦܠܐ *neque*, *Vau* copula, & ſimiles; quod Vau nullibi non fungitur hoc officio: quanquam & pro *at, quod, ſed, certè*, ponitur, pro exigentia dati contextus, non vero pro Vau cõverſivo Hebręorum. Aut ortæ ſunt a Gręcis vel Latinis tantum, ut ܡܠܠܘܢ *μᾶλλον*, ܓܝܪ *γὰρ*, ܕܝܢ *δὲ*, ܡܢ *μὲν*, cum puncto ſupra Mim, ne Præpoſitio videatur eſſe, ܐܠܘ *λῶ*, ܐܠܐ *ἀλλὰ*, ܒܪܡ *verum*, & ſimiles his multæ. Ab utriſque, cum Hebræis, tum Græcis ortum eſt ܐܦ *quam=*

quamvis, etiamſi, ab Hebræorum אף & Græcorum ἐάν, quod Hebræis eſt גם כי.

CAPVT. XVI.

De Præpoſitione.

HVIVSMODI fuit Conjunctio. Inter PRÆPOSITIONES, ſicut apud Hebræos ac Chaldęos, cumprimis illuſtris eſt littera Beth; quę dictionum principiis inſervit, & pro diverſa ratione conſtructionis ſignificat *in, cum, adverſus, contra,* & alia. Huc pertinent ܥܡ *cum,* ܠܘܬ *ad,* ܒܬܪ *poſt,* ܡܢ *a, ab, ex,* cum puncto infra litteram ad differentiam Conjunctionis ܡܢ, de qua ante, ܡܛܠ *propter,* ܬܚܝܬ vel ܬܚܝܬ *ſub,* ܩܕܡ *ante, coram,* ܚܠܦ *pro,* ܒܠܥܕ *abſque,* ܥܠ *ſupra, &c.*

CAPVT XVI.

De Interjectione.

HVIVSMODI fuit Prępoſitio. INTERIECTIONES præcipuæ apud Syros ſunt hæ:

1. *Animi commoti*, ܐܗܐ ܐܗܐ. Vſurpatur loco Hebræorum האח האח; quorum more etiam geminatur.

2. *Comminantis*, ܘܝ *Væ*, Matth. 11. 21, &c.

3. *Congratulantis* ܐܝܘ *euge*, Matth, 25. 23, &c.

. *Exclamantis* ܐܘ ὦ Græcorum, Mat. 15. 28, &c.

5. *Deprecantis*, ܐܘ ὦ, 1. Tim. 6. 11, &c.

6. *Dolentis*, ܘܝ ܠܝ *Væ mihi*, 1. Cor. 9. 16, &c.

7. *Demonſtrantis*, ܗܐ *en, ecce, &c.* Luc. 1. 48.

Hujuſmodi fuit Interjectio, adeoque Partes orationis omnes.

FINIS LIBRI PRIMI.

GRAMMA-

Digitized by Google

GRAMMATICAE SYRAE, Liber Secundus DE *SYNTAXI.*

CAPVT. I.

De Syntaxi Nominis:

NOMINVM terminationes; quæ variæ ſunt & multæ apud Syros, ipſoque uſu magis, quam præceptis diſcuntur, nonnihil mutantur, ſi nomen, quod quidem eſt ſubſtantivum, ſubſtantivo alteri ſubnectatur, ea ſintaxi; qua apud Græcos & Latinos poſterius terminatur genitivo. Tunc enim nomen ejuſmodi, cui ſubnectitur alterum, pau-

Digitized by Google

ciſſimis exceptis, perpetuo ſuum abjicit Olaph, ſi quod in fine habebat, una cum ejus vocali ʹ, in quo ipſum quieſcebat. Hinc a ܢܓܝܪܘܬܐ conſtructo cum genitivo ܪܘܚܐ fit ܢܓܝܪܘܬ ܪܘܚܐ *protractio animi*: a ܥܒܕܐ *opus* conſtructo cũ genitivo ܐܠܗܐ fit ܥܒܕ ܐܠܗܐ *opus Dei*, *&c.* in quibus nihil mutatur, ſed duntaxat Olaph & ejus vocalis abjiciuntur. Idem judicium de aliis.

Quod ſi littera, proxime ante ſyllabam ultimam, vocali propria careat, & nonniſi impropriam habeat, ſcheva nempe Hebręorum ſubintellectum, ſive mobile, ſive quieſcens: tunc, rejecto Olaph cum ſua vocali, ultima illa ſyllaba inſignitur ʹ. Hinc ab abſoluto ܡܕܝܢܬܐ cõſtructo cum genitivo ܩܘܕܫܐ fit ܡܕܝܢܬ ܩܘܕܫܐ *civitas ſanctitatis*, *&c.* Idem judicium de aliis.

Excipiuntur hic nomina; quæ Syri aut a nominibus Hebræis quinque vel ſex puncto-

punctorum, vel geminum Kametz habentibus, ſunt mutuati: aut quæ ipſi talibus nominibus ſimilia effecerunt. Ea enim, conſtructa cum genitivo, non tantum Olaph rejiciunt cum ſua vocali; verum etiam ſyllabam priorem deſtituunt vocali: unde ea raptim, quaſi per ſcheva effertur. In ſecunda vero ſyllaba, illa fere auditur vocalis, quam ejuſmodi nomina apud Hebræos habebant, ſive illa fuerit prima ſive ſecunda: niſi quod terminantia Riſch primam uſurpant libentius, more Hebræorum. Hinc a ܟܣܦܐ *pecunia*, a ܥܒܕܐ *ſervus*, a ܡܠܟܐ *rex*, *&c.* conſtructe dicimus ܟܣܦ ܪܫܐ *pecunia capitis*, id eſt, tributum, ܥܒܕ ܡܠܟܐ *ſervus regis*, ܡܠܟ ܫܠܡ *rex Salem*, *&c.* Sic a ܣܦܪܐ *liber* conſtructe dicunt ܣܦܪ cum ܿ propter Riſch, &c. Hujus generis infinita ſunt.

Nomina, quæ cognata ſunt iis nominibus, quæ apud Hebræos habent cholem & ſeghol, quale eſt ܩܘܕܫܐ *ſanctitas*,

ܪܘܓܙܐ *ira*, & ſimilia, ea, quum Olaph amittunt, ſolent raptim quidem etiam ipſa efferri prima ſyllaba, ſed per Metatheſin litterarum. Hinc a ܡܘܪܫܐ fit ܡܪܘܫ, a ܪܘܓܙܐ fit ܪܓܘܙ, &c.

Verum enimvero quæ per ſe, hoc eſt, abſque Olaph, ſunt Monoſyllaba, ea, quum Olaph amittunt, vocalem ſuam fere retinent. Hinc a ܪܫܐ *caput* fit ܪܝܫ ܟܢܘܫܬܐ *caput Synagogæ, &c.*

At ſi nullam habent in prima ſyllaba vocalem propriam: tum, ſi amittunt Olaph, aſſumunt vocalem primam nempe ͡, ut de Polyſyllabis eſt dictum. Hinc a ܒܪܐ *filius* fit ܒܪ ܢܘܢ *filius Nun, &c.* Quod ſi affixum ei eſt Pronomen, aſſumitur vocalis ſecunda, nempe ͞, ut in ܒܕܡܝ *in ſanguine meo, &c.* Nam quia Syri Pronomen hoc primæ Perſonæ non aperte pronunciant, neque ei fere vocalem apponunt: ideo ܕܡܝ hic ſcriptum eſt pro ܕܡܝ ne ſi Dolath raptim legatur, nullam

ea

ea dictio habeat vocalem. ſed rara admodum eſt hujuſmodi Syntaxis apud Syros. Quare ſubtilius & curioſius eam tractare eſt ſupervacaneum adeoq; inutile. Quandoquidem apud illos uſitatiſſimum eſt interponere Dolath: idque quum fit, nihil mutatur præcedens Subſtantivum, ſed poſterius quaſi gignendi caſu ſit poſitum, ita accipitur. Quin obſervat Maſius, quandoque Dolath non adſcribi, & tamen, quoad ſenſum intelligi: quale eſt illud ܟܐܦܐ ܕܕܒܫܐ *Petra mellis*, Pſal. 81, 17. quanquam nomen *mellis* hic poteſt accipi ut ſexto caſu poſitum, hoc ſenſu: *ſaturavit eos melle ex petra, &c.*

Diſcrepat ab hac analogia ܒܝܬܐ *domus*, quod Hebræorum more conſtruitur ſic ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ *domus Iſraïl*: & ܡܪܐ *dominus*, quod non abjicit Olaph, ſed pro ′ aſſumit ˉ ſic, ܡܪܐ ܚܘܒܐ *dominus debiti*, hoc eſt, *creditor*: quo modo dicimus ܡܪܐ ܒܝܬܐ *dominus domus*, hoc eſt, *pater familias, &c.*

Hujuſmodi eſt Syntaxis nominum ſingularium.

 Pluralia

Pluralia; & quidem ad Maſculinam formam, plerumq; abjecto Olaph aut Nũ, terminantur ſyllaba *ai*, hoc eſt, vocali prima cum ſequente Iud conſonante. Hinc dicimus, ܪ̈ܫܝ ܫܡܝܐ *extremitates cæli*, ܡܟܪ̈ܙܝ ܫܠܡܐ *præcones pacis*, ܥܒ̈ܕܝ ܛܒܬܐ *benefici*, *&c.* ſed hujuſmodi Syntaxis uſitatior eſt in Participiis, quam Nominibus: quanquam illa ſic in oratione poſita, Nomina verius, quam Participia exiſtimari poſſint.

Pluralia deinde, quæ fiunt ad formam Femininam per ſyllabam ܬ̈ܐ, illic plerunque vocales ſuas omnes retinent, neque aliud abjiciunt, quam Olaph. Hinc a ܒ̈ܢܬܐ *filiæ* fit ܒ̈ܢܬ ܝܗܘܕܐ *filii Iudæ*, *&c.*

At ſi per ſyllabam ܢ̈ formentur; mutatur tunc Nun in Tau, & manet vocalis. Hinc a ܐܘܠܨ̈ܢ *tribulationes*, dicimus cõſtructe ܐܘܠܨ̈ܢܬ ܢܦܫܝ *tribulationes animæ meæ*, *&c.*

Denique Syri in hujuſmodi mutationibus nunquam vocalem tertiam quartam aut

Digitized by Google

aut quintam variant: præterquam in illa, de qua dictum, Metatheſi; qua quintam vocalem e priore loco trajiciunt in proximum: ſed prima & ſecunda ſunt apud eos, ut exempla docent, inſtabiles.

Hæc a Maſio noſtro obſervata, tanquam plane ἐυπροσδιόνυσα, huic capiti inſerere placuit.

CAPVT II.

De Syntaxi Pronominis.

HVIVSMODI fuit Syntaxis Nominis. Syntaxis PRONOMINIS, Nomini ad finem affixi, efficit ipſa quoque, ut caſus ipſius mutentur, cum ſingulari, tum plurali numero, in utroque genere.

Affixa ad Maſculinum ſingulare

ܡܰܠܟܳܐ *Rex.*

MASCVLINA.

ܡܰܠܟܝ	Rex meus. com.
ܡܰܠܟܳܟ	Rex tuus, v.
ܡܰܠܟܶܗ	Rex illius, v.

ܡܰܠܟܰܢ

ܡܰܠܟܰܢ	Rex noſter, com.
ܡܰܠܟܟ݂ܽܘܢ	Rex veſter, v.
ܡܰܠܟܗܽܘܢ ⁘	Rex illorum.

FEMININA.

ܡܰܠܟܬܝ	Rex meus, com.
ܡܰܠܟܬܳܟ݂	Rex tuus, m.
ܡܰܠܟܬܶܗ	Rex illius, m.
ܡܰܠܟܬܰܢ	Rex noſter, com.
ܡܰܠܟܬܟܶܝܢ	Rex veſter, m.
ܡܰܠܟܬܗܶܝܢ ⁘	Rex illarum.

Affixa ad Maſculinum plurale ܡܰܠܟܶܐ *Reges.*

MASCVLINA.

ܡܰܠܟܰܝ	Reges mei, com.
ܡܰܠܟܰܝܟ	Reges tui, v.
ܡܰܠܟܰܘܗܝ	Reges illius, v.
ܡܰܠܟܰܝܢ	Reges noſtri, com.
ܡܰܠܟܰܝܟܽܘܢ	Reges veſtri, v.
ܡܰܠܟܰܝܗܽܘܢ ⁘	Reges illorum.

FEMI-

FEMININA.

ܡܠܟ̈ܬܝ	Reges mei, com.
ܡܠܟ̈ܬܟܝ	Reges tui, m.
ܡܠܟ̈ܬܗ̇	Reges illius, m.
ܡܠܟ̈ܬܢ	Reges noſtri, com.
ܡܠܟ̈ܬܟܝܢ	Reges veſtri, m.
ܡܠܟ̈ܬܗܝܢ ܀	Reges illarum.

NOTA.

1. *He* ſuperne carens puncto eſt pronomen Maſculinum Perſonæ tertiæ in utrovis nominum numero: eo vero inſignitum, eſt Femininum: & illo quidem modo habet ante ſe vocalem ̈, hoc vero vocalem ʼ, ſi affixum ſit nomini ſingulari: at ſi plurali adhæreat, habet poſt ſe adſcriptum Iud, in genere Maſculino ſed abſque ulla vocali: neque enim hoc caſu vel *He* ܗ, vel *Jud* pronunciari ſolet.

2. In numero nominum plurali, Iud, quod hujus formæ nomina Maſculina in

Syntaxeos caſu, ut diximus, terminat, retinetur cum quibusvis Pronominibus, atque perpetuo antę ſe habet vocalem ſuam ܼ. Exceptis iis, quæ ſunt tertię Perſonæ utriuſque generis. In his enim, Maſculino quidem, mutatur Iud in Vau: Feminino vero, manet quidem Iud, ſed habet ante ſe vocalem ̈, non ܼ.

3. Cætera plana ſunt e Paradigmate.

Affixa ad Femininum ſingulare

ܡܕܝܢܬܐ *Civitas.*

MASCVLINA.

ܡܕܝܢܬܝ	Civitas mea, com.
ܡܕܝܢܬܟ	Civitas tua, v.
ܡܕܝܢܬܗ	Civitas illius, v.
ܡܕܝܢܬܢ	Civitas noſtra, com.
ܡܕܝܢܬܟܘܢ	Civitas veſtra, v.
ܡܕܝܢܬܗܘܢ ✣	Civitas illorum.

FEMI-

Digitized by Google

FEMININA.

ܡܕܝܢܬܝ	Civitas mea, com.
ܡܕܝܢܬܟ	Civitas tua, m.
ܡܕܝܢܬܗ	Civitas illius, m.
ܡܕܝܢܬܢ	Civitas noſtra, com.
ܡܕܝܢܬܟܘܢ	Civitas veſtra, m.
ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܀	Civitas illarum.

Affixa ad Femininum plurale ܡܕܝ̈ܢܬܐ Civitates.

MASCVLINA.

ܡܕܝ̈ܢܬܝ	Civitates meæ com.
ܡܕܝ̈ܢܬܟ	Civitat. tuæ, v.
ܡܕܝ̈ܢܬܗ	Civitat. illius, v.
ܡܕܝ̈ܢܬܢ	Civitat. noſtræ, com.
ܡܕܝ̈ܢܬܟܘܢ	Civitat. veſtræ, v.
ܡܕܝ̈ܢܬܗܘܢ ܀	Civitat. illorum.

FEMININA.

ܡܕ̈ܝܢܬܝ	Civitates meæ, com.
ܡܕ̈ܝܢܬܟ	Civitat. tuæ, m.
ܡܕ̈ܝܢܬܗ	Civitat. illius, m.
ܡܕ̈ܝܢܬܢ	Civitat. noſtræ, com.
ܡܕ̈ܝܢܬܟܘܢ	Civitat. veſtræ, m.
ܡܕ̈ܝܢܬܗܝܢ ⁘	Civitat. illarum.

NOTA.

1. Parum differt hęc poſterior affigendorum Pronominum ratio a priore: niſi quod differentia numero plurali eiuſmodi apparet, quæ naſcitur ex Iud: quod Iud Maſculina illic nomina, tanquam ejus numeri proprium inſigne, ubique retinent: præterquam quum ipſis affigitur pronomen Maſculinum tertiæ Perſonæ. Hoc enim convertit Iud in Vau. Feminina vero nuſquam in eo numero ejuſmodi Iud habent, niſi id quod eſt Pronomen primæ Perſonæ. Cęteroqui enim in his non

non aliter plurali numero, quam ſingulari affiguntur Pronomina. Vnde hoc quoque efficitur, ea nomina, quorum pluralis ſolis duobus punctis a ſingulari differt, ne affixis quidem Pronominibus diſcerni aliter poſſe, ſi pronomen primæ Perſonæ ſingularis excipias. Hoc enim quum nomini ſingulari adhæret, per tertiam effertur vocalem: at quum apponitur plurali, per primam: quanquam Syri raro ſoleant vocalem hujus perſonæ exprimere. Exemplo eſt ܬܫܒܘܚܬܐ *carmen*, in quo nihil mutatur adſcitis Pronominibus, ſive ſingulari, ſive plurali numero: niſi quod *carmen meũ*, dicatur ܬܫܒܘܚܬܝ *at carmina mea*, ܬܫܒ̈ܚܬܝ, &c. Hoc modo recipiunt affixa, illæ Femininorum terminationes, quæ per Nun fiunt, & vocalem ܳ. Pariter enim a ܡܕ̈ܝܢܢ atque a ܡܕ̈ܝܢܬܐ dicimus ܡܕ̈ܝܢܬܟ *civitates tuæ, &c.* Sed cognitionem facilem habent

 iſta;

iſta; præſertim ſi quis Hebræis litteris ſit probe imbutus.

2. Nomina ܐܒܐ *pater*, & ܐܚܐ *frater*, ſuo quodam peculiari modo cum Pronominibus conſtruuntur, mutato videlicet Olaph in Vau quieſcens, cum pleriſque omnibus; præter illud, quod eſt perſonæ primæ, numeri vero ſingularis.

Syntaxis quidem & ܐܒܐ eſt talis, quoad affixa.

MASCULINA.

ܐܒܝ	Pater meus, com.
ܐܒܘܟ	Pater tuus, v.
ܐܒܘܗܝ	Pater illius, v.
ܐܒܘܢ	Pater noſter, com.
ܐܒܘܟܘܢ	Pater veſter, v.
ܐܒܘܗܘܢ ∴	Pater illorum.

FEMININA.

ܐܒܝ	Pater meus, com.
ܐܒܘܟܝ	Pater tuus, m.

ܐܒܘܗ

ܐܒܘܗܝ	Pater illius, m.
ܐܒܘܟܘܢ	Pater veſter, m.
ܐܒܘܗܝܢ ∴	Pater illarum.

NOTA.

1. Hoc nomen numero plurali, aſſumto *He* ܗ, variatur more nominum Maſculinorum cum Pronominibus. Nam ab abſoluto ܐܒܗܐ *patres*, dicimus conſtructe ܐܒܗܝ *patres mei*, ܐܒܗܝܟ *patres tui*, atque ita deinceps, ad morem nominis ܡܠܟܐ *reges*, *&c.* Quod ſi *Patres* Emphatice ſignificant Syri, tum affixis pronominibus utuntur in plurali ad norman nominum Femininorum. Dicunt enim ab Emphatico ܐܒܗܬܐ *patres*, ܐܒܗܬܢ *patres noſtri*, *&c.*

2. Eadem Syntaxis eſt ܐܚܐ *frater*, quoad numerum quidem ſingularem: at quoad pluralem, hoc non aſciſcit *He*: verum ſimpliciter more nominum Maſculinorum flectitur. Dicimus enim ܐܚܝ *fratres mei*, ܐܚܝܟ *fratres tui*, *&c.*

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT III.

De Syntaxi Verbi.

HVIVSMODI fuit Syntaxis Pronominis. VERBI Syntaxis cum nominibus peti poteſt ex inſtitutis noſtris Hebræis; a quibus nihil fere alienum aut peculiare habent Syri. Syntaxis igitur cum pronominibus principem hic obtinet locum; quæ duplex conſtituitur: *Una cum pronominibus ſeparatis*, quando iſta verbi perſonis tum Maſculinis, Femininis & communibus, tum ſingularibus & pluralibus ſimpliciter præponuntur, unde Verbi vocales haud tranſponuntur, aut mutantur: *Altera cum pronominibus conjunctis*, ſeu *affixis*; qua fit, ut vocales tranſponantur. Eſt autem hæc uno e perfectis exemplo ob oculos, quantum quidem in rem opus fuit, poſita, ſub forma duntaxat Pehal. Nam reliquæ, Pahel, Aphel,& Ethpahel,formę hujuſce analogiam ſequuntur, nec tantū perfectorum, ſed etiam imperfectorum: niſi quantum in anomalis quibuſdam eſt annotatum.

SECTIO

Digitized by Google

SECTIO I.

PRÆTERITVM.

PERSONA *tertia ſingularis, cum affixis ſingularibus.*

MASCVLINA ܫܒܩ *reliquit vir.*

ܫܒܩܗ	Ille eum.
ܫܒܩܗ̇	Ille eam.
ܫܒܩܟ	Ille te v.
ܫܒܩܟܝ	Ille te m.
❖ ܫܒܩܢܝ	Ille me, com.

FEMININA ܫܒܩܬ *reliquit mulier.*

ܫܒܩܬܗ	Illa eum.
ܫܒܩܬܗ̇	Illa eam.
ܫܒܩܬܟ	Illa te v.
ܫܒܩܬܟܝ	Illa te m.
❖ ܫܒܩܬܢܝ	Illa me, com.

NOTA.

1. Perſona tertia Maſculina in verbis Lomad-Olaph hoc etiam modo effertur, ܫܠܢܝ *pacavit me,* Pſal. 18. a verbo ܫܠܐ in

CAPVT III.

De Syntaxi Verbi.

HVIVSMODI fuit Syntaxis Pronominis. VERBI Syntaxis cum nominibus peti poteſt ex inſtitutis noſtris Hebræis; a quibus nihil fere alienum aut peculiare habent Syri. Syntaxis igitur cum pronominibus principem hic obtinet locum; quæ duplex conſtituitur: *Vna cum pronominibus ſeparatis*, quando iſta verbi perſonis tum Maſculinis, Femininis & communibus, tum ſingularibus & pluralibus ſimpliciter præponuntur, unde Verbi vocales haud tranſponuntur, aut mutantur: *Altera cum pronominibus conjunctis*, ſeu *affixis*; qua fit, ut vocales tranſponantur. Eſt autem hæc uno e perfectis exemplo ob oculos, quantum quidem in rem opus fuit, poſita, ſub forma duntaxat Pehal. Nam reliquæ, Pahel, Aphel,& Ethpahel,formę hujuſce analogiam ſequuntur, nec tantū perfectorum, ſed etiam imperfectorum: niſi quantum in anomalis quibuſdam eſt annotatum.

SECTIO

SECTIO I.

PRÆTERITVM.

PERSONA *tertia ſingularis, cum affixis ſingularibus.*

MASCVLINA ܫܒܩ *reliquit vir.*

ܫܒܩܗ	Ille eum.
ܫܒܩܗ̇	Ille eam.
ܫܒܩܟ	Ille te v.
ܫܒܩܟܝ	Ille te m.
ܫܒܩܢܝ ⁘	Ille me, com.

FEMININA ܫܒܩܬ *reliquit mulier.*

ܫܒܩܬܗ	Illa eum.
ܫܒܩܬܗ̇	Illa eam.
ܫܒܩܬܟ	Illa te v.
ܫܒܩܬܟܝ	Illa te m.
ܫܒܩܬܢܝ ⁘	Illa me, com.

NOTA.

1. Perſona tertia Maſculina in verbis Lomad-Olaph hoc etiam modo effertur, ܫܝܢܢܝ *pacavit me*, Pſal. 18. a verbo ܫܝܢ in

in Pahel, &c. ܥܢܝܗܝ *reſpondit ei*, Pſal. 20 a verbo ܥܢܐ, &c. ܫܪܝܗܝ *ſolvit eum*, Mat. 18. 27. & ܩܪܝܗܝ *vocavit eum*, ibid. utrunque in Pehal, &c. Quandoque tamen etiam per ̈ effertur, more Perfectorum, ut ܘܐܣܝܗ̈ܝ & *ſanavit eum*, Luc. 14. 4, &c.

2. Perſona tertia Feminina cum quibuſvis Pronominibus affixis habet Tau Lene, ſive aſpiratum, eoque fere diſcernitur a ſecunda & prima perſona, quæ cum affixis pleriſque habent Tau durum. Eſt ergo vocalis prima, quæ pręcedit, longa, debetque Kuph legi, tanquam per ſcheva mobile Hebræorum.

PERSONA *ſecunda ſing. cum affixis ſingularibus.*

MASCVLINA ܫܒܩܬ *reliquiſti vir.*

ܫܒܩܬܗ	Tu illum.
ܫܒܩܬܗ̇	Tu illam.
ܫܒܩܬܢܝ	Tu me, com.

FEMI-

Digitized by Google

FEMININA ܫܒܩܬܝ *reliquiſti mul.*

ܫܒܩܬܝܗܝ	Tu illum.
ܫܒܩܬܝܗ̇	Tu illam.
ܫܒܩܬܝܢܝ ∴	Tu me, com.

NOTA.

Pronomina primæ aut ſecundæ Perſonæ non affiguntur verbis ejuſdem Perſonæ in ullo modo aut tempore. Cæterũ hæc perſona ſecunda cum affixo pronomine tertiæ perſonæ formatur fere ad hunc modũ: ܣܥܪܬܝܗܝ *viſitaviſti eum*, ܒܨܪܬܝܗܝ *minuiſti eum*, in Pahel, ܐܫܠܛܬܝܗܝ *præfeciſti eum*, Pſal. 8. in Aphel, &c. Nam alioquin nihil differret a prima Perſona, habente idem affixum. Eſt enim in utraque Tau littera dura.

PERSONA *prima ſing. com. cum affixis ſingularibus* ܫܒܩܬ *reliqui.*

ܫܒܩܬܗ	Ego illum.
ܫܒܩܬܗ̇	Ego illam.

ܫܒܩܬܟ	Ego te v.
ܫܒܩܬܟܝ ❖	Ego te m.

NOTA.

Similiter formantur tam hæc ſingularis com. quam ſingularis ſecunda & tertia Pro maſculina & feminina, cum affixis Pronominibus pluralibus ܗܘܢ vel ܐܢܘܢ *eos*: ܗܝܢ vel ܐܢܝܢ *eas*: ܟܘܢ *vos viros*: ܟܝܢ *vos mul.* ſi ſcilicet ea omnis generis verbis ſimpliciter addantur: ut vel ipſe uſus evidenter docebit; ad quem linguæ Syræ ſtudioſum potius remittimus, quam ut multis tecum regulis, vel tabulis, magno cum tædio, onerare eum juvet.

SECTIO II.

PARTICIPIVM cum præſens, tum preteritum, Syntaxin affixorum Pronominum non admittunt, verum ea poſt ſe habent perinde atque Nomina. Dicimus enim ܫܒܩ ܠܗ ܠܗ̇ ܠܟ *relinquens illum, illam, te virum, &c.* atque ita in reliquis.

SECTIO

SECTIO III.

IMPERATIVVS.

PERSONA *ſecunda ſing. cum affixis ſingularibus.*

MASCVLINA ܫܒܘܩ *relinque vir.*

ܫܒܘܩܝܗܝ	Tu vir illum.
ܫܒܘܩܝܗ	Tu vir illam.
ܫܒܘܩܝܢܝ ⁘	Tu vir me.

FEMININA ܫܒܘܩܝ *relinque mul.*

ܫܒܘܩܝܗܝ ⁘	Tu m. illum. & ita cum affixis reliquis.

NOTA.

Verba quieſcentia Lomad-Olaph aut Iud cum affixo ad hanc formã vocem ſecundam maſculinam efferunt: ܫܕܝܗ *projice eum*, Mat. 18. 9. per tertiam nimirum vocalem: at tertiam vocem ad iſtam, ܐܚܝܢܝ *vivere fac me*, ܕܟܝܢܝ *munda me*, ܢܣܝܢܝ *tenta me*, &c. nimirum quia ea verba in Pahel & Aphel plerunque habent vocalem quartam ſecundo loco: at in Pehal, ſic ܥܢܝܢܝ *exaudi me*, Pſal. 27. per vocalem tertiam; ſed ſæpius more Perfecto-

ܡܫܒܩܢܟ	Ego te v.
ܡܫܒܩܢܟܝ ⁘	Ego te m.

NOTA.

Similiter formantur tam hæc ſingularis com. quam ſingularis ſecunda & tertia maſculina & feminina, cum affixis Pronominibus pluralibus ܗܢܘܢ vel ܐܢܘܢ *eos:* ܗܢܝܢ vel ܐܢܝܢ *eas:* ܟܘܢ *vos viros:* ܟܝܢ *vos mul.* ſi ſcilicet ea omnis generis verbis ſimpliciter addantur: ut vel ipſe uſus evidenter docebit; ad quem linguæ Syræ ſtudioſum potius remittimus, quam ut multis cum regulis, vel tabulis, magno cum tædio, onerare eum juvet.

SECTIO II.

PARTICIPIUM cum præſens, tum preteritum, Syntaxin affixorum Pronominum non admittunt, verum ea poſt ſe habent perinde atque Nomina. Dicimus enim ܡܫܒܩ ܠܗ ܠܗ̇ ܠܟ *relinquens illum, illam, te virum, &c.* atque ita in reliquis.

SECTIO

SECTIO III.

IMPERATIVVS.

PERSONA *ſecunda ſing. cum affixis ſingularibus.*

MASCVLINA ܫܒܘܩ *relinque vir.*

ܫܒܘܩܝܗܝ	Tu vir illum.
ܫܒܘܩܝܗ	Tu vir illam.
ܫܒܘܩܝܢܝ ✣	Tu vir me.

FEMININA ܫܒܘܩܝ *relinque mul.*

✣ ܫܒܘܩܝܗܝ	Tu m. illum. & ita cum affixis reliquis.

NOTA.

Verba quieſcentia Lomad-Olaph aut Iud cum affixo ad hanc formã vocem ſecundam maſculinam efferunt: ܫܕܝܗܝ *projice eum*, Mat. 18. 9. per tertiam nimirum vocalem: at tertiam vocem ad iſtam, ܐܚܝܢܝ *vivere fac me*, ܕܟܝܢܝ *munda me*, ܢܣܝܢܝ *tenta me, &c.* nimirum quia ea verba in Pahel & Aphel plerunque habent vocalem quartam ſecundo loco: at in Pehal, ſic ܥܢܝܢܝ *exaudi me*, Pſal. 27. per vocalem tertiam; ſed ſæpius more Perfecto-

Digitized by Google

rum, ܩܪܝܢܝ *voca me*ܢܝ, per vocalem primam. Cætera uſus docebit.

S E C T I O IV.

INFINITIVORVM prope eadem eſt ratio. Vnde non neceſſe, ſingularem ei tabulam proponere. Dicimus enim ܡܫܒܩܗ, ܡܫܒܩܗܘܢ, ܡܫܒܩܟ, ܡܫܒܩܢܝ, &c. *relinquere illum*ܗ, *illos*, *te*, *me*ܢܝ, *&c.* Et cum Tau, ܡܫܒܩܘܬܝ, ܡܫܒܩܘܬܗܘܢ, &c.

S E C T I O V.

F V T V R V M.

PERSONA *tertia ſingul. cum affixis ſingularibus.*

MASCVLINA ܢܫܒܘܩ *relinquet vir.*

ܢܫܒܩܗ	Ille illum.
ܢܫܒܩܗ̇	Ille illam.
ܢܫܒܩܟ	Ille te v.
ܢܫܒܩܟܝ	Ille te m.
ܢܫܒܩܢܝ ❖	Ille me, com.

FEMI-

Digitized by Google

FEMININA ܬܫܒܘܩ *relinquet mul.*

ܬܫܒܩܗ	Illa illum.
✣ ܬܫܒܩܝܗ	Illa illam, &c. atque ita

porro in reliquis, cum Tau inſignito Seghol.

NOTA.

Verba quieſcentia Pe-Olaph aut Iud formant ſua futura ad hunc modum: ܢܬܝܒܢܝ *collocabit me*, in Aphel: ܬܫܕܝܢܝ *projicies me*, ܢܪܥܝܢܝ *paſcet me*, in Pehal. Cætera uſu obſervare liceat.

PERSONA *ſecunda ſing. cum affixis ſingularibus.*

MASCVLINA ܬܫܒܘܩ *relinques vir.*

ܬܫܒܩܗ	Tu illum.
ܬܫܒܩܗ̇	Tu illam.
✣ ܬܫܒܩܢܝ	Tu me, com.

FEMININA ܬܫܒܩܝܢ *relinques mul.*

ܬܫܒܩܝܗ	Tu illum.
ܬܫܒܩܝܗ̇	Tu illam.
✣ ܬܫܒܩܝܢܝ	Tu me, &c.

PERSO-

PERSONA *prima ſing. com. cum affixis ſingularibus.*

ܐܫܒܘܩ *relinquam ego, &c.*

ܐܫܒܩܗ	Ego illum.
ܐܫܒܘܩܗ	Ego illam.
ܐܫܒܘܩܟ	Ego te v.
ܐܫܒܩܟܝ ܀	Ego te mul. &c.

Hujuſmodi fuit Syntaxis Futuri ſingularis.

Quomodo FVTVRVM plurale formetur ac conſtruatur cum affixis pronominibus, tum ſingularibus, tum pluralibus : malim ſtudioſum linguæ Syræ itidem obſervare ex ipſo potius uſu, & lectione propria, aut certe ex Maſii Inſtitutis, quam ex operoſa & tædioſa noſtra conſignatione Paradigmatum, ſive exemplorum. *Sequitur Syntaxis Adverbii.*

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT IV.

De Syntaxi Adverbii.

AD hanc Syntaxin poſſunt referri ADVERBIA; quæ componuntur partim cum Pronominibus affixis, partim cum aliis dictionibus quibuſvis. Prioris generis ſunt hæc: ܠܝܬܘܗܝ *non ipſe*, ܐܝܟܘܬܟ *ſicut tu*, ܐܝܟܘܬܗ *ſicut ille*; in quorum primo adverbium abſolutum eſt ܠܐ *non*, quod connexum cum ܐܝܬ *eſt* vel *fuit*, eliſo utroque Olaph facit ܠܝܬ, & cum affixo Pronomine ܠܝܬܘܗܝ *non eſt ipſe*, *&c.* in ſecundo & tertio abſolutum adverbium eſt ܐܝܟܘܬ *ſic*, vel *ſicut*, *&c.* Poſterioris generis ſunt iſta ܡܛܠ ܗܢܐ *iccirco*, pro *propter hoc* vel *iſtud*: ܒܟܠ ܙܒܢ *ſemper* pro, *omni tempore*: ܙܒܢ ܙܒܢ *interdũ*, pro *tempore & tempore*: ܡܢ ܫܠܝܐ *ſubito*, *ocyus*, tanquam ſi dicas *ex improviſo*, *derepente*, *extemplo*, *&c.* ܡܢ ܩܕܡ *olim*, pro *de ante*: ܐܝܡܟܐ *unde*: ܡܟܝܠ *deinceps*, *poſthac*, *mox*, *jam nunc*, *dehinc*; *&c.*

NOTA.

De Syntaxi CONIVNCTIONIS vel INTERIECTIONIS nihil hic occurrit cum primis monitu dignum: niſi quod Vau Syrorum, conſtructum cum Verbis, non mutat Prẹteritum in Futurum, vel contra, ſicut facere ſolet apud Hebræos, eis *Vau hippuch*, ſeu *converſivum*, ideo dictum: verum ſententias connectit, & copulat, aut alias Conjunctionis partes obit ſimpliciter, more etiam Chaldæorum & Rabbinorum.

CAPVT V.

De Syntaxi Præpoſitionis.

PRÆPOSITIONES etiam cum reliquis partibus convenienter ſtruuntur, ſive ſeparabiles ſint, ſive inſeparabiles, ut oſtendunt hæc exempla.

1. Cum *Pronominibus*, ut: ܥܡܝ *mecum*, ܥܡܟ *tecum*, ܥܡܗܘܢ *cum illis*, *&c.* ܠܘܬܝ *ad me*, ܠܘܬܗ *ad eum*, *&c.* ܒܬܪܗ *poſt eam*,

eam, ܒܬܪܟ *poſt te,* ܒܬܪܗܘܢ *poſt illos, &c.* ܡܢܟܘܢ *a vobis,* ܡܢܟ *abs te, &c.* ܩܕܡܝ *coram me ,* ܩܕܡܝܟ *coram te ,* ܩܕܡܝܟܘܢ *coram vobis , &c.* ܡܛܠܬܟܘܢ *propter vos, &c.* Vbi nota, ܡܛܠ *propter* in ſyntaxi cum affixis aſſumere litteram *Tau,* ut in exemplo poſito & aliis apparet. Nonnullis præpoſitionibus pronomina ea forma conſtruuntur, qua ſolent nominibus maſculinis pluralibus : ut, ܬܚܘܬܝ *ſub me,* ܬܚܘܬܝܟ *ſub te*, & ita cum pronominibus aliis, mutato Iud, quod alioqui habet, in Vau. Et rurſus ܩܕܡܘܗܝ *coram eo,* ܩܕܡܝܟ *coram te*, & ſic deinceps: Item ܚܠܦܝܢ *pro nobis,* ܚܠܦܘܗܝ *pro eo , &c.* ܒܠܥܕܝܟ *abſque te,* ܒܠܥܕܝܗ *abſque ea ,* ܒܠܥܕܝܢ *abſque nobis , &c.* ܥܠܝ *ſuper me ,* ܥܠܝܗ *ſuper ipſam , &c.*

 2. Cum

2. Cum *Nominibus*, ut ܒܐܠܗܐ *in Deo ad Deum, &c.* ܠܥܝܢܐ *ad oculum*, ſive *in conſpectu*, tanquam ſi dicas *coram*, *&c.* Quo pertinet ܡܒܪܟܬܐ ܒܢܫ̈ܐ *benedicta inter mulieres*, ſive *in mulieribus*, Luc. 1. 28. *&c.*

3. Cum *Verbis*, ut ܠܡܩܛܠ *ad occidendum*, pro *occidere*, ܕܠܡܥܠ ܡܢ *ab ingrediendo*, *&c.* Vbi nota, Prępoſitionem ܡܢ præcedere ſeparatim, contra quam fit apud Hebręos: ita tamen, ut quandoque Verbo infinito etiam ſervile Dolath præponatur. Hæc de Syntaxi dicta ſufficiant. Cætera, ut dictum eſt ſupra, nota ſunt ex doctrina Syntaxeos Hebræorum ac Chaldeorum.

Sequitur exemplum Analyſeos Etymologicæ, juxta præcepta primi libri Grammaticæ.

FINIS.

CANTI-

Digitized by Google

CANTICVM SANCTISSIMAE ET GLORIOSISSIMÆ VIRGINIS DEIPARAE.

LVCÆ I.

VERSVS XLVI.

ܘܐܡܪܐ ܡܪܝܡ ܡܘܪܒܐ ܢܦܫܝ ܠܡܪܝܐ܀

.Dominum mea anima Magnificat :: Marjam ait Et

ܘܐܡܪܐ] *Vau* copula, inſignitum per Craſin, puncto verbi abſoluti ܐܡܪܐ, quod eſt tertia Præteriti ſing. Fem. Pehal, formæ propriæ ob gutturalem & Riſch. Radix eſt ܐܡܪ *dixit*, *&c.* cum ̈ ſub prima; quod in cæteris vocibus retinet.

ܡܪܝܡ] Nomen proprium Virginis τῆς Θεοτόκου, idem quod מרים Hebræorum, a quo formatur mutato chirek in Patach: cujuſmodi mutatio Syris & Chaldæis familiaris eſt. Inde non tantum dicunt a מרים

Digitized by Google

ܡܪܝܡ ſed etiam a רקה *vacuus cerebro*, ܪܩܐ Mat. 5.22. & a רבן *dominus* ܪܒܘܢܝ Ioh. 20. 16, &c. Et Interpretes Latini ab Hebræorum *Midjan* dicunt *Madian*; quos imitatus Herodotus pro מגדל ſcripſit Μάγδαλον; quod eſt Syriæ oppidum, &c. Cæterum ſive Hebræorum vox *Mirjam*, ſive Syrorum *Marjam* dicta poteſt videri a radice רום *altum*, *elatum*, *excelſum eſſe*, *efferre ſe*, atque *attolli*: tanquam ſi *ſummè exaltatam & elevatam*, *adeoque admirabilem* dicas: qualis revera fuit MARIA, Mater Chriſti τοῦ Θεανθρώπου,

Παρθένος, ἣν οὔπωποθ' ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ,
Ἀγνολεχής, &c.

ܡܘܪܒܐ] Benoni ſingulare femininum Aphel, poſitum pro præſenti Hebręorum more: ut indicat *Mim* cum ʼ. Ejus præteritum eſt ܐܘܪܒ *magnificare*, *laudare*, *celebrare*, &c. Radix ܝܪܒ ex Quieſcentibus Pe Iud: quod Iud in Aphel permutatur cum Vau conſona. Significat autem

præ=

præſtantem & excellentem eſſe. Vnde in Aphel eſt *talem celebrare & laudare*, metonymice, idem, quod הדר Hebræorum. Vel etiam referri poteſt ad ܪܒܐ *creſcere, augeri*, &c.

ܪܒܝܬ] Notum ex Hebraïſmo.

ܠܡܪܝܐ] *Lomad* index Accuſativi: ܡܪܝܐ *dominus* cum Olaph Emphatico, idem, quod מרא. Abſolutum eſt ܡܪܐ vel ܡܪܝܐ. Vnde ܡܪܢ *Dominus noſter*, & hinc ܡܪܢ ܐܬܐ *Dominus noſter venit*, quod Apoſtolus Græce ſcribens reddit *μαρὰν-αθὰ*: anathema innuens; quo extremę condemnationi Chriſti, judicis Mundi, abſque ſpe veniæ addicebatur in eccleſia primæva peccator impœnitens, 1. Cor. 16.22.

VERSVS XLVII.

ܘܡܫܬܘܚܐ ܪܘܚܝ ܒܐܠܗܐ ܡܚܝܢܝ ܀

. meo ſervatore Deo in meus ſpiritus letatur Et

ܘܡܫܬܘܚܐ] *Vau* copula cum ܼ ob gutturalem;

ralem; quæ ſe notat & litteram præcedentem puncto ſimili vel affini. חדית tertia ſing. Fem. præteriti Pehal, formæ גלית. Radix eſt ܚܕܐ ex Quieſcentibus Lomad-Olaph, *gaudere, lætari, exultare, &c.* Quo ſenſu poſtremo reddit Guido Fabricius Boderianus, in tranſlatione ſua Syra.

ܘܢܥܗܕ] Notum ex Hebraiſmo.

ܒܐܠܗܐ] *Beth* præpoſitio *in* cum ' per Craſin. Abſolutum eſt ܐܠܗܐ, Hebræorum אלהים, &c.

ܡܚܝܢܝ] Benoni ſing. maſc. Aphel, cum ני pronomine affixo ſing. com. Abſolutum eſt ܡܚܝܢܐ & contracte ܡܚܝܐ formæ ܡܩܛܠ, &c. Præteritum eſt ܐܚܝ *viviſicare:* Synegdochice *ſervare.* Radix eſt ܚܝܐ *vivere, &c.* Vnde eleganter Syris dicitur ܡܚܝܢܬܐ *obſtetrix;* quæ infantes quaſi in vitam educit, &c.

VERSUS XLVIII.

ܕܚܪ ܒܡܘܟܟܐ ܕܐܡܬܗ ܗܐ ܓܝܪ ܡܢ
ܗܫܐ ܛܘܒܐ ܢܐܡܪܢ ܠܝ ܟܠܗܘܢ ܫܪܒܬܐ܀

Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ. Ecce enim a nunc beatitudinem tribuent mihi generationes omnes.

ܕܚܪ] *Dolath* cum ſcheva ſubintellecto vim habet conjunctionis cauſſalis: חר contractum ex חור, formæ קם, proprie eſt *lavare, album & candidum reddere*: metaphorice *declarare, facere notum atque perſpicuum*. Senſus igitur eſt non ſimplex, Deum laudandum, quia reſpexerit; ſed quia notam & perſpicuam reddiderit Mariæ humilitatem Mundo &c. Inde Syris pulchre dicti ſunt *ingenui & nobiles* ܚܐܪܐ, non tam nobiles, clari atque conſpicui virtute, quam albis & candidis veſtibus induti, quaſi *albati & candidati*. Ejus enim coloris veſtes olim induebant præſertim diebus feſtis ac lætis, non tam Reges & Principes apud Iudæos & alias gentes, quam οἱ εὐπατρίδαι, nobi-

liter nati & Patricii quivis. Inde etiam Syris *ciconia* dicitur ܢܘܗܪܬܐ, quaſi hoc nomine nobilis & clara avis; quod parentes, jam ſenio confectos, alat ac nutriat, ſingulari & vel hominibus imitabili pietate: quo ſenſu Hebræis dicitur חסידה a חסד quaſi avis *pia* & *benefica* : Germanis Storck/ ἀπὸ τῆς ϛοργῆς, ab eadem virtute, ſeu affectu.

ܒܡܟܝܟܘܬܐ] Nomen ſing. Fem. conſtructum cum præpoſitione *Beth*. Radix eſt ܡܟ vel ܡܟܟ *humiliari, ſubmitti, &c.* ex geminantibus ſecundam, formę ܕܩ, vel ܕܩܩ, &c.

ܕܐܡܬܗ] *Dolath* index genitivi, cum per Craſin, ob gutturalem : *He* cum mappik præcedente Pronomen affixum Maſc. ſing. Abſolutum eſt ܐܡܬܐ *ancilla*, idem, quod Hebræorum אמה. Olaph igitur per Pronomen extruditur & amittitur.

ܗܐ] Interjectio demonſtrantis, eadem,

Digitized by Google

dem, quæ apud Hebræos הן vel הנה *en*, *ecce*, *&c.*

ܓܝܪ] Conjunctio cauſſalis, eadem, quæ apud Hebræos כי, *etenim, enim, enim-vero, &c.* Ortum habens a Græcorum γὰρ, ejuſdem officii.

ܡܢ ܗܫܐ] Periphraſis adverbii temporis *deinceps, in poſterum, &c.* Quaſi dicas *ex nunc, a jam*, Gall. *de maintenant*, Germ. von nun an / ꝛc.

ܛܘܒܐ] Nomen ſing. Femininum, ſignificans proprie *bonitatem*: ſynecdochice *beatitudinem*, a ܛܒ *bonus, amicus, commodus, diuturnus, fertilis, formoſus, fortis, hilaris, optatus, præſtans & eximius, adeoque beatus.*

ܢܬܠܢ] Tertia Plur. Fem. Futuri Pehal, a radice ܢܬܠ *dare, tradere, tribuere, &c.* Ex defectivis Pe Nun. Quod Nun in Futuro amittitur, & compenſatur per Kuſchoï in Tau, ſecunda radicis.

ܡܘܗܒܬܐ] Nomen pl. Fem. ut indicat

ſyllaba ܬܐ, Singulare eſt ܫܪܒܬܐ *generatio, ætas, &c.*

ܟܠܗܘܢ] Notum ex Hebraïſmo.

VERSUS XLIX.

ܕܥܒܕ ܠܘܬܝ ܪܘܪܒܬܐ ܗܘ ܚܝܠܬܢܐ ܘܩܕܝܫ ܫܡܗ ܀

Quia fecit mihi magna is, qui potens eſt; & ſanctum nomen ejus.

ܕܥܒܕ] *Dolath* iterum Conjunctio cauſſalis: ܥܒܕ ipſa radix, reſpondens Hebræorum radici עשה *facere, operari, agere, &c.* Quandoque etiam *miniſtrare, ſervire, colere* ſignificat, ut Hebręorum עבד; a quo deducitur.

ܠܘܬܝ] Notum ex Syntaxi pronominis: ut & ܗܘ, proxime ſequens.

ܪܘܪܒܬܐ] Nomen plurale fem. cum ſyllaba ܪܘ poſita pro ܪܒ nominis ſenſum intendente: quod proinde ſignificat, *res valde magnas* vel *magnificas*. Singulare eſt

Digitized by Google

eſt ܪܘܪܒܐ, poſitum pro genere neutro; quo Syri, una cum Hebręis ac Chaldæis carent. Radix eſt ܪܒܐ, *augeri, creſcere, &c.* de qua ſupra.

ܕܚܝܠܬܢ] Nomen Maſculinum ſing. præfixum habens *Dolath*, poſitum pro אשר Hebræorum, &c. Eſt autem nomen abſolutum, *robuſtus, potens, fortis*, a radice ܚܝܠ *roborare, confirmare, &c.* cujus Emphaticum eſt ܚܝܠܬܢܐ, &c.

ܩܕܝܫ] Nomen Maſculinum notum ex Cap. 5. Libri I. hujus Grammaticæ.

ܫܡܗ] He cum Mappik præcedente pronomen affixum, &c. Abſolutum nomen eſt ܫܡ, Emphaticum ܫܡܐ *nomen*: quod apud Syros etiam, hic & alibi, accipitur Metonymice pro *Deo*, ejuſque propriis eſſentialibus, operibus, verbo, &c.

Digitized by Google

VERSVS L.

ܘܚܢܳܢܶܗ ܠܕܳܪܶܐ ܘܰܫܪܒܳܬܳܐ ܥܰܠ ܐܝܠܶܝܢ
ܕܕܳܚܠܺܝܢ ܠܶܗ ܀

Et miſericordia ejus in ætates & generationes ſuper eos; qui timent ipſum.

ܘܚܢܳܢܶܗ] *Vau* copula, &c. *He* pronomen affixum, &c. Abſolutum nomen eſt ܚܢܳܢܳܐ, contracte ܚܢܢܐ *miſericordia, gratia, benignitas, &c.* Radix ܚܢ ex geminantibus ſecundam, *gratificari, largiri, donare, &c.* Vnde dictus ܝܘܚܢܢ *Juchanon*, ille Servatoris Prodromus, & Prophetarum princeps IOHANNES.

ܠܕܳܪܶܐ] Nomen plurale Maſculinum ut indicat˝ ſub Riſch: a ſingulari ܕܳܪܳܐ, *ætas, generatio, progenies*, idem quod דור Hebræorum. *Lomad* præpoſitionis nota, poſita pro על *in, ſuper*, vel *erga*, *&c.*

ܐܝܠܶܝܢ] Pronomen ſeparatum plurale Perſonæ tertiæ: quod cum compoſitis vide Cap. 6. Libri I. Grammaticæ.

ܕܕܳܚܠܺܝܢ] *Dolath* poſitum pro אשר, &c.

ܕܚܶܠܐ

ܕܕܳܚܠܺܝܢ Benoni plurale Maſculinum Pe-hal, formę ܦܳܩܕܺܝܢ. Radix eſt ܕܚܶܠ, *timere, metuere*: Synecdochice *cum timore*, hoc eſt, *reverenter colere*. Quo nomine reſpondet Hebræorum ירא. Inde dicti Dii gentium ܕܶܚܠܶܐ, *quaſi terribiles*, aut *horribiles*, *&c.* & ܕܶܚܠܬܳܐ, non tam pro *vero timore*, ſeu *veneratione*, quam pro *δεισιδαιμονία*, ſeu *ſuperſtitione* ponitur, Actor. 25.

ܠܗܽܘܢ] Ex pronominibus notum.

Versus LI.

ܥܒܰܕ ܙܳܟܽܘܬܳܐ ܒܕܪܳܥܶܗ ܘܒܰܕܰܪ ܠܡܫܰܒܗܪܶܢ
ܒܡܰܚܫܰܒܬܳܐ ܕܠܶܒܗܽܘܢ ܀

Fecit victoriam brachio ſuo, & diſperſit ſuperbos in cogitatione cordis ipſorum.

ܥܒܰܕ] Ipſa radix; de qua verſu 49.

ܙܳܟܽܘܬܳܐ] Nomen Fem. ſing. ſignificans *potentiam, virtutem, victoriam, &c.* Radix eſt ܙܟܳܐ *vincere, ſuperare*, idem quod זכה Hebræorum, &c.

ܒܕܪܳܥܶܗ]

ܒܕܪܥܗ] *Beth*, præpoſitio *In* : *He* cum Mappik pręcedente, Pronomen affixum, &c. Abſolutum nomen eſt ܕܪܥ, Emphaticum ܕܪܥܐ, natum ab Hebræorum זרוע, per uſitatam Enallagen litteræ *Zaïn* in *Dolath* : proprie *brachium* : meton. *potentia, robur, vires, &c.* hic & alibi paſſim.

ܘܒܕܪ] *Vau* copula, cum ſcheva ſubintellecto. ܒܕܪ ipſa radix, *diſſipare, diſpergere, &c.* idem ac Hebręorum בזר a quo fit per eandem Enallagen ꝫ Zaïn in Dolath. Dicitur proprie de turbine; qui paleas abreptas huc & illuc ſpargit: metaphorice de ſtatu fragili hominum ſuperborum.

ܡܫܬܥܠܝܢ] Nomen Maſculinum plurale ut indicat terminatio, idem ac גאים, זדים *ſuperbi & elati*, quos Græci ὑπερηφάνους appellant. Singular eſt ܡܫܬܥܠܐ, a radice ܫܥܠ vel ܐܫܬܥܠ, *ſuperbire, inflari, turgere, intumeſcere, &c.*

ܒܪܥܝܢܐ]

ܒܪܥܝܢܐ ܕܠܒܗܘܢ] Nomen femininum ſingulare ut indicat terminatio, cum *Beth* præpoſitione. Significat autem *mentem*, *cogitationem*, *voluntatem*, a radice ܪܥܐ *voluit*, formæ ܩܛܠܢܐ ex quieſcentibus Lomad-Olaph.

ܕܠܒܗܘܢ *Dolath* index genitivi, idem ac ה Hebræorum, vel ש aut של Rabbinorum: ܗܘܢ Pronomen Maſculinum plurale reſpondens Hebræorum הם. Abſolutum eſt ܠܒ, Emphaticum ܠܒܐ *cor*, item *rei cujuſvis medium vel intimum*, &c.

VERSUS LII.

ܣܚܦ ܥܫܝܢܐ ܡܢ ܟܘܪܣܘܬܐ ܘܐܪܝܡ ܡܟܝܟܐ܀

Detraxit potentes è thronis exaltavitque humiles.

ܣܚܦ] Tertia ſingularis Maſculina præteriti Pahel, a radice ܣܚܦ *deponere*, *dejicere*, *perdere* ſeu *corrumpere*, &c.

ܡܨܰܪܡܐ ſed etiam a ריקא *vacuus cerebro*, ܪܰܩܐ Mat. 5.22. & a רבון *dominus* ܪܰܒܘܢܝ, Ioh. 20. 16,&c. Et Interpretes Latini ab Hebræorum *Midjan* dicunt *Madian*; quos imitatus Herodotus pro מגדל ſcripſit Μάγδαλον; quod eſt Syriæ oppidum, &c. Cæterum ſive Hebræorum vox *Mirjam*, ſive Syrorum *Marjam* dicta poteſt videri a radice רום *altum*, *elatum, excelſum eſſe*, *efferre ſe*, atque *attolli*: tanquam ſi *ſummè exaltatam & elevatam*, *adeoque admirabilem* dicas: qualis revera fuit MARIA, Mater Chriſti τȣ̃ Θεανθρώπȣ,

Παρθένος, ἣν ȣ̓ πώποθ᾽ ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνὴρ,

Ἁγνολεχὴς, &c.

[ܡܰܘܕܝܐ] Benoni ſingulare femininum Aphel,poſitum pro præſenti Hebræorum more: ut indicat *Mim* cum ܶ. Ejus præteritum eſt ܐܰܘܕܝ *magnificare*, *laudare*, *celebrare*, *&c.* Radix ܝܕܐ ex Quieſcentibus Pe Iud: quod Iud in Aphel permutatur cum Vau conſona. Significat autem

præ=

præſtantem & excellentem eſſe. Vnde in Aphel eſt *talem celebrare & laudare*, metonymice, idem, quod הדר Hebræorum. Vel etiam referri poteſt ad ܪܒܐ *creſcere, augeri, &c.*

ܢܦܫܝ] Notum ex Hebraïſmo.

ܠܡܪܝܐ *Lomad* index Accuſativi: ܡܪܝܐ *dominus* cum Olaph Emphatico, idem, quod מרא. Abſolutum eſt ܡܪܐ vel ܡܪܝ. Vnde ܡܪܢ *Dominus noſter*, & hinc ܡܪܢ ܐܬܐ *Dominus noſter venit*, quod Apoſtolus Græce ſcribens reddit *μαραν-αθα*: anathema innuens; quo extremę condemnationi Chriſti, judicis Mundi, abſque ſpe veniæ addicebatur in eccleſia primæva peccator impœnitens, 1. Cor. 16.22.

VERSVS XLVII.

ܘܪܘܙܬ ܪܘܚܝ ܒܐܠܗܐ ܡܚܝܢܝ܀

Et letatur ſpiritus meus in Deo ſervatore meo.

ܘܪܘܙܬ] *Vau* copula cum ܼ ob gutturalem;

ralem; quæ ſe notat & litteram præcedentem puncto ſimili vel affini. חדית tertia ſing. Fem. præteriti Pehal, formæ גלית. Radix eſt ܚܕܐ ex Quieſcentibus Lomad-Olaph, *gaudere, lætari, exultare, &c.* Quo ſenſu poſtremo reddit Guido Fabricius Boderianus, in tranſlatione ſua Syra.

ܪܘܚܝ] Notum ex Hebraïſmo.

ܒܐܠܗܐ] *Beth* præpoſitio *in* cum ʼ per Craſin. Abſolutum eſt ܐܠܗܐ, Hebræorum אלהים, &c.

ܡܚܝܢܝ] Benoni ſing. maſc. Aphel, cum ܝ pronomine affixo ſing. com. Abſolutum eſt ܡܚܝܢܐ & contracte ܡܚܝܐ formæ ܡܩܛܠ, &c. Præteritum eſt ܐܚܝ *viviſicare*: Synegdochice *ſervare.* Radix eſt ܚܝܐ *vivere, &c.* Vnde eleganter Syris dicitur ܡܚܝܬܐ *obſtetrix*; quæ infantes quaſi in vitam educit, &c.

VERSVS XLVIII.

ܕܚܪ ܒܡܘܟܟܐ ܕܐܡܬܗ ܗܐ ܓܝܪ ܡܢ
ܗܫܐ ܛܘܒܐ ܢܬܠܢ ܠܝ ܟܠܗܝܢ ܫܪ̈ܒܬܐ ܕܥܠܡܝܢ ܀

Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ. Ecce enim a nunc beatitudinem tribuent mihi generationes omnes.

ܕܚܪ] *Dolath* cum ſcheva ſubintellecto vim habet conjunctionis cauſſalis: חור contractum ex חוור, formæ פע, proprie eſt *lavare, album & candidum reddere*: metaphorice *declarare, facere notum atque perſpicuum*. Senſus igitur eſt non ſimplex, Deum laudandum, quia reſpexerit; ſed quia notam & perſpicuam reddiderit Mariæ humilitatem Mundo &c. Inde Syris pulchre dicti ſunt *ingenui & nobiles* ܚܐܪ̈ܐ, non tam nobiles, clari atque conſpicui virtute, quam albis & candidis veſtibus induti, quaſi *albati & candidati*. Ejus enim coloris veſtes olim induebant præſertim diebus feſtis ac lætis, non tam Reges & Principes apud Iudæos & alias gentes, quam οἱ εὐπατρίδαι, nobi-

liter nati & Patricii quivis. Inde etiam Syris *ciconia* dicitur ܡܫܘܪܬܐ, quaſi hoc nomine nobilis & clara avis; quod parentes, jam ſenio confectos, alat ac nutriat, ſingulari & vel hominibus imitabili pietate: quo ſenſu Hebræis dicitur חסידה a חסד quaſi avis *pia* & *benefica* : Germanis Storck/ ἀπὸ τῆς στοργῆς, ab eadem virtute, ſeu affectu.

ܒܡܘܟܟܐ] Nomen ſing. Fem. conſtructum cum præpoſitione *Beth*. Radix eſt ܡܟ vel ܡܟܟ *humiliari, ſubmitti, &c.* ex geminantibus ſecundam, formę ܪܩ, vel ܪܩܩ, &c.

ܕܐܡܬܗ] *Dolath* index genitivi, cum per Craſin, ob gutturalem : *He* cum mappik præcedente Pronomen affixum Maſc. ſing. Abſolutum eſt ܐܡܬܐ *ancilla*, idem, quod Hebræorum אמה. Olaph igitur per Pronomen extruditur & amittitur.

ܗܐ] Interjectio demonſtrantis, eadem,

dem, quæ apud Hebræos הן vel הנה *en*, *ecce*, *&c.*

ܓܶܝܪ] Conjunctio cauſſalis, eadem, quæ apud Hebræos כי; *etenim, enim, enimvero, &c.* Ortum habens a Græcorum γὰρ, ejuſdem officii.

ܡܶܢ ܗܳܫܳܐ] Periphraſis adverbii temporis *deinceps, in poſterum, &c.* Quaſi dicas *ex nunc, a jam*, Gall. *de maintenant*, Germ. von nun an / ꝛc.

ܛܽܘܒܳܐ] Nomen ſing. Femininum, ſignificans proprie *bonitatem*: ſynecdochice *beatitudinem*, a ܛܳܒ *bonus, amicus, commodus, diuturnus, fertilis, formoſus, fortis, hilaris, optatus, præſtans & eximius, adeoque beatus.*

ܢܶܬܠ̈ܳܢ] Tertia Plur. Fem. Futuri Pehal, a radice ܢܬܠ *dare, tradere, tribuere, &c.* Ex defectivis Pe Nun. Quod Nun in Futuro amittitur, & compenſatur per Kuſchoï in Tau, ſecunda radicis.

ܡܰܘ̈ܗܒܳܬܳܐ] Nomen pl. Fem. ut indicat

Digitized by Google

ſyllaba ܬ݂ܳܐ, Singulare eſt ܫܰܪܒܬ݂ܳܐ *generatio, ætas, &c.*

ܠܕܳܪܕܳܪܝܢ] Notum ex Hebraïſmo.

VERSVS XLIX.

ܕܰܥܒܰܕ ܠܘܳܬ݂ܝ ܪ̈ܘܪܒܳܬ݂ܳܐ ܗܰܘ ܕܚܰܝܠܬ݂ܳܢ ܘܩܰܕܺܝܫ ܫܡܶܗ ܀

Quia fecit mihi magna is, qui potens eſt; & ſanctum nomen ejus.

ܕܰܥܒܰܕ] *Dolath* iterum Conjunctio cauſſalis: ܥܒܰܕ ipſa radix, reſpondens Hebræorum radici עשה *facere, operari, agere,&c.* Quandoque etiam *miniſtrare, ſervire, colere* ſignificat, ut Hebręorum עבד; a quo deducitur.

ܠܘܳܬ݂ܝ] Notum ex Syntaxi pronominis: ut & ܗܰܘ, proxime ſequens.

ܪ̈ܘܪܒܳܬ݂ܳܐ] Nomen plurale fem. cum ſyllaba ܘܪ poſita pro ܪܰܒ nominis ſenſum intendente: quod proinde ſignificat, *res valde magnas* vel *magnificas.* Singulare

eſt

eſt ܝܘܬܪܢܐ, poſitum pro genere neutro; quo Syri, una cum Hebręis ac Chaldæis carent. Radix eſt ܝܬܪ, *augeri, creſcere, &c.* de qua ſupra.

ܕܚܣܝܢ] Nomen Maſculinum ſing. præfixum habens *Dolath*, poſitum pro אשר Hebræorum, &c. Eſt autem nomen abſolutum, *robuſtus, potens, fortis*, a radice ܚܣܢ *roborare, confirmare, &c.* cujus Emphaticum eſt ܚܣܝܢܐ, &c.

ܩܕܝܫ] Nomen Maſculinum notum ex Cap. 5. Libri I. hujus Grammaticæ.

ܫܡܗ] He cum Mappik præcedente pronomen affixum, &c. Abſolutum nomen eſt ܫܡ, Emphaticum ܫܡܐ *nomen*: quod apud Syros etiam, hic & alibi, accipitur Metonymice pro *Deo*, ejuſque propriis eſſentialibus, operibus, verbo, &c.

VERSVS L.

ܘܚܢܢܗ ܠܕܪ̈ܐ ܘܫܪ̈ܒܬܐ ܥܠ ܐܝܠܝܢ
ܕܕܚܠܝܢ ܠܗ ܀

Et miſericordia ejus in ætates & generationes ſuper eos; qui timent ipſum.

ܘܚܢܢܗ] *Vau* copula, &c. *He* pronomen affixum,&c. Abſolutum nomen eſt ܚܢܢܐ, contracte ܚܢܢܐ *miſericordia*, *gratia*, *benignitas*, *&c.* Radix ܚܢ ex geminantibus ſecundam, *gratificari*, *largiri*, *donare*,*&c.* Vnde dictus ܝܘܚܢܢ *Juchanon*, ille Servatoris Prodromus, & Prophetarum princeps IOHANNES.

ܠܕܪ̈ܐ] Nomen plurale Maſculinum ut indicat" ſub Riſch: a ſingulari ܕܪܐ, *ætas*, *generatio*, *progenies*, idem quod דור Hebræorum. *Lomad* præpoſitionis nota, poſita pro על *in*, *ſuper*, vel *erga*ـܠ, *&c.*

ܐܝܠܝܢ] Pronomen ſeparatum plurale Perſonæ tertiæ: quod cum compoſitis vide Cap. 6. Libri I. Grammaticæ.

ܕܕܚܠܝܢ] *Dolath* poſitum pro אשר, &c.

ܕܕܚܠܐ

Digitized by Google

ܕܕܚܠܝܢ Benoni plurale Maſculinum Pehal, formę ܦܩܕܝܢ. Radix eſt ܕܚܠ, *timere, metuere*: Synecdochice *cum timore*, hoc eſt, *reverenter colere*. Quo nomine reſpondet Hebræorum ירא. Inde dicti Dii gentium ܕܚܠܐ, *quaſi terribiles*, aut *horribiles, &c.* & ܕܚܠܬܐ, non tam pro *vero timore*, ſeu *veneratione*, quam pro δεισιδαιμονία, ſeu *ſuperſtitione* ponitur, Actor. 25.

ܠܗ] Ex pronominibus notum.

VERSVS LI.

ܥܒܕ ܙܟܘܬܐ ܒܕܪܥܗ ܘܒܕܪ ܡܫܬܥܠܝܢ
ܒܡܚܫܒܬܐ ܕܠܒܗܘܢ ܀

Fecit victoriam brachio ſuo, & diſperſit ſuperbos in cogitatione cordis ipſorum.

ܥܒܕ] Ipſa radix; de qua verſu 49.

ܙܟܘܬܐ] Nomen Fem. ſing. ſignificans *potentiam, virtutem, victoriam, &c.* Radix eſt ܙܟܐ *vincere, ſuperare*, idem quod נצח Hebræorum, &c.

ܒܕܪܥܗ]

Digitized by Google

ܒܬܪܥܝܬܐ] Nomen femininum ſingulare ut indicat terminatio, cum *Beth* præpoſitione. Significat autem *mentem*, *cogitationem*, *voluntatem*, a radice ܪܥܐ *voluit*, formæ ܬܦܥܠܬܐ ex quieſcentibus Lomad-Olaph.

ܕܠܒܗܘܢ *Dolath* index genitivi, idem ac ש Hebræorum, vel ד aut די Rabbinorum: ܗܘܢ Pronomen Maſculinum plurale reſpondens Hebræorum הם. Abſolutum eſt ܠܒ, Emphaticum ܠܒܐ *cor*, item *rei cujuſvis medium vel intimum*, &c.

VERSUS LII.

ܣܚܦ ܥܫܝܢܐ ܡܢ ܟܘܪܣܘܬܐ ܘܐܪܝܡ
Detraxit potentes è thronis exaltavitq;
ܡܟܝܟܐ ܀
humiles.

ܣܚܦ] Tertia ſingularis Maſculina præteriti Pahel, a radice ܣܚܦ *deponere*, *dejicere*, *perdere* ſeu *corrumpere*, &c.

Digitized by Google

ܥܲܫܝܼ̈ܢܐ] Nomen Plurale Maſculinum ut indicat terminatio. Singulare eſt ܥܲܫܝܼܢ *potens, firmus, robuſtus, fortis*, a radice ܥܫܲܢ *confirmare, roborare, fortificare, &c.* Quoſvis autem hic intelligit, qui ſunt opibus aut genere inſignes, id eſt, ἐυγενεῖς potius, quam ἔξοχοι; quos δυνάστας nominat Evangeliſta, vocabulo Græco-Latino, &c.

ܟܘܼܪ̈ܣܘܵܬܐ] Nomen Plurale Femininum ut itidem terminatio indicat. Abſolutum eſt ܟܘܼܪ̈ܣܘܵܢ, Emphaticum, ܟܘܼܪ̈ܣܘܵܬܐ a ſingulari ܟܘܼܪܣܝܐ *ſolium, thronus, &c.* Idem ac Hebræorum כסא; a quo Syrum hoc formatur per Epentheſin litteræ Riſch: Metonymice *imperium, majeſtas*; cujus thronus vel ſolium eſt inſigne.

ܘܐܲܪܝܼܡ] *Vau* copula cum ܲ per Craſin, ob gutturalem proxime ſequentem: ܐܲܪܝܼܡ tertia ſingularis Maſculina præteriti Aphel, formæ ܐܲܩܝܼܡ.

Radix

Radix eſt ܪܳܡ vel רום *altum eſſe, efferri*, vel *attolli*.

ܡܰܟܺܝ̈ܟܶܐ] Nomen Plurale Maſculinum ut pariter terminatio indicat. Singulare eſt ܡܰܟܺܝܟ *humilis, ſubmiſſus, depreſſus*, homo vilis & abjectæ conditionis, ταπεινὸς Græcis &c. a radice ܡܰܟ *humiliari*; de qua ſupra.

VERSVS LIII.

ܟܰܦܺܢ̈ܶܐ ܣܰܒܰܥ ܠܛܳܒ̈ܳܬܳܐ ܘܰܥܰܬܺܝܪ̈ܶܐ ܫܪܳܐ ܣܪܺܝܩܳܐܺܝܬ܀

dimiſit diviteſque bonis ſaturavit Eſurientes vacuè.

ܟܰܦܺܢ̈ܶܐ] Nomen Plurale Maſculinum ut apparet ex terminatione. Singulare eſt ܟܰܦܺܢ & ܟܦܺܢܳܐ *eſuriens, famelicus &c.* Synecdochice, *is; qui ad extremam inopiam redactus eſt, egenus*, Hebræis אביון ab אבה *velle & deſiderare*: quod egeni,

 quum

quum nihil habeat, eſt proprium. Radix ܟܦܢ *eſurivit, &c.*

ܡܦܟܢ] Tertia ſingularis Maſculina Pahel, ut indicat ܼ ſub prima,& Kuſchoï ſupra ſecundam; infra quam eſt ܼ pro ̈; quia ponitur ante gutturalem: ut vel ex Hebraïſmo notum.

ܛܒܬܐ] Nomen plurale Femininum Emphaticum: cujus ſingulare abſolutum eſt ܛܒܬܐ *bonum*, ſubſtantive. Radix ejus eſt ܛܒ formæ ܦܩܕ, *bonum eſſe, &c.*

ܘܥܬܝܪܐ] Nomen Plurale Maſculinum cum copula *Vau*. Singulare eſt ܥܬܝܪ vel ܥܬܝܪܐ *dives, opulentus, &c.* a radice ܥܬܪ *diteſcere*, vel *ditare*: quæ nota ab Hebræorum עשר *abundantiam*, ſeu *opulentiam* ſignificante.

ܫܪܐ] Tertia ſingularis Maſculina ex quieſcentibus Lomad-Olaph, formæ ܫܠܚ *dimittere, ablegare a ſe* & *amandare,*

dare, idem quod סעד Hebræorum, & ἐξαποστέλλειν Græcorum; quo Evangeliſta utitur.

ܣܦܩܐܝܬ] Aduerbiale qualitatis, ut indicat ſyllaba formativa ܐܝܬ *inaniter*, *vacue*, &c.

VERSVS LIV.

ܥܕܪ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܒܕܗ ܘܐܬܕܟܪ

eſt recordatus & ſuum ſervum Iiſraëlem Adjuvit

ܚܢܢܗ ܀

ſua gratia.

ܥܕܪ] Tertia ſingularis Maſculina præteriti Pahel, ut rurſus indicat ܰ ſub prima, & Kuſchoï ſupra ſecundam; infra quam eſt ܰ pro ܶ propter Riſch. Radix eſt ܥܕܪ *adjuvare*, *opem ferre*, vel *auxiliari*: pro quo Evangeliſta utitur verbo ἀντιλαμβάνεσθαι, *ſuſcipere*, proſtratum videlicet, *eumq́ porrectâ manu ſublevare*, &c. quod illum ipſum *adjuvandi*, vel *auxiliandi*,

recordari, meminiſſe, &c. Idem, quod Hebræorum זכר; a quo deſcendit per Enallagen *Zaïn* in *Dolath* : prout litteræ iſtæ eadem familia continentur. Notat autem non ſimplicem recordationem, ſed quæ conjuncta eſt cum præſtatione promiſſi.

ܡܫܝܚܐ] Vide ſupra, verſu 50.

VERSVS LV.

ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܥܡ ܐܒܗܝܢ ܥܡ ܐܒܪܗܡ ܘܥܡ ܙܪܥܗ ܠܥܠܡ ܀

Sicut loquutus eſt cum patribus noſtris, cum Abrahamo, & cum ſemine ejus in æternum.

ܐܝܟ] Notum ex Hebraiſmo, poſitum aliquando abſolute, aliquando cum *Dolath*, in principio vocis ſequentis : ut hoc loco.

ܡܠܠ] Tertia ſingularis Maſculina Pahel, &c. idem, quod quadratum ܡܠܠ, *loqui*, vel *verba facere*. Hinc ܡܠܬܐ λόγος ſeu ſermo, cū προφορικὸς, ſeu

priſci, litteras geminare neſcii: poſtea vero *Pappus*, *Pappa* & *Pappia*: unde Satyræ Varronis nomen fuit *Pappiæ*, *Pappus*, *&c.* Chryſoſtomus vocat verbum puerorum legitimorum; quo parentes ſuos appellant. Inde antiquitus primariis quibuſque viris, in Eccleſia patrum authoritatem obtinentibus, & ſancta adminiſtratione fungentibus, tum *Papæ*, tum *Abbatis* nomen fuit attributum (ut videre eſt apud Cyprianum, Hieronymum, & alios) non omnibus tamen promiſcue, ſed iis demum, qui Sacerdotes eſſent: unde *proto-Papa* dictus Sacerdos primus: Germanis ein Abt oder Pfaff cum aſpiratione, & Belgis Paep *ἀπνευμάτως*, ac Slavis *Opat*.

ܙܪܥܗ] *He* pronomen affixum, ut ſupra: Abſolutum nomen eſt ܙܪܥ & cum Olaph Emphatico ܙܪܥܐ, idem, quod Hebræorum זרע: *Semen* proprie, quod jacitur in terram: metaphorice

generatio, genus, cognatio, poſteritas, proſapia, &c. Radix eſt ܙܪܰܥ *ſeminare, ſerere conſerere* ܢ, *&c.*

ܠܥܳܠܰܡ] *Lomad* initiale index præpoſitionis *In*: ܥܳܠܰܡ idem, quod Hebræorum עלם, *tempus* cum finitum, tum infinitum, hoc eſt æternum. Radix eſt ܥܠܰܡ *latitare, abſconditum* vel *occultum eſſe* ܢ: pro ut eſt homini tempus, juxta verba ſervatoris, Οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους, ἢ καιροὺς, &c. Actor. 1.7.

Hujuſmodi fuit Analyſis Grammaticæ CANTICI *Sanctiſſimæ Virginis* MARIÆ.

Ejus FILIO, Domino noſtro IESV CHRISTO, ſit gloria in ſempiternum, AMEN.

FINIS.

Digitized by Google

INSCRIPTIONES OMNIVM CAPITVM LIBRORVM HVIVS GRAMMATICAE.

LIB. I.

CAP. Pagina.

I. DE Litteris. 1.
II. De Punctis notantibus ſonos vocales. 6.
III. De Punctis notantibus aliquid de poteſtate litteræ. 16.
IV. De Punctis diſtinguentibus voces ambiguas. 21.
V. De Nomine & ejus Accidentibus. 25.
VI. De Pronomine. 36.
VII. De Verbo, & ejus Accidentibus. 42.
VIII. De Verbi Conjugationibus. 46.
IX. De Verbi Formis. 48.
X. De Formatione præteritorum omnium Conjugationum ac Formarum. 50.
XI. De Formatione participiorum omnium Conjugationum ac Formarum. 77.
XII. De Formatione Infinitivorum & Imperativorum omnium Conjugationum ac Formarum. 91.
XIII. De Formatione Futurorum omnium Conjugationum ac Formarum. 107.

Digitized by Google

XIV.	De Adverbio.	124.
XV.	De Conjunctione.	126.
XVI.	De Præpoſitione.	127.
XVII.	De Interjectione.	127.

LIB. II.

Cap.		Pagina.
I.	DE Syntaxi Nominis.	129.
II.	De Syntaxi Pronominis.	135.
III.	De Syntaxi Verbi.	144.
IV.	De Syntaxi Adverbii.	153.
V.	De Syntaxi Præpoſitionis.	154.

Subjungitur deinde hiſce Praxis Grammaticæ in Canticum MARIAE, ex Lucæ Capit. 1. verſu 46. Pag. 157.

FINIS.

Digitized by Google